

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

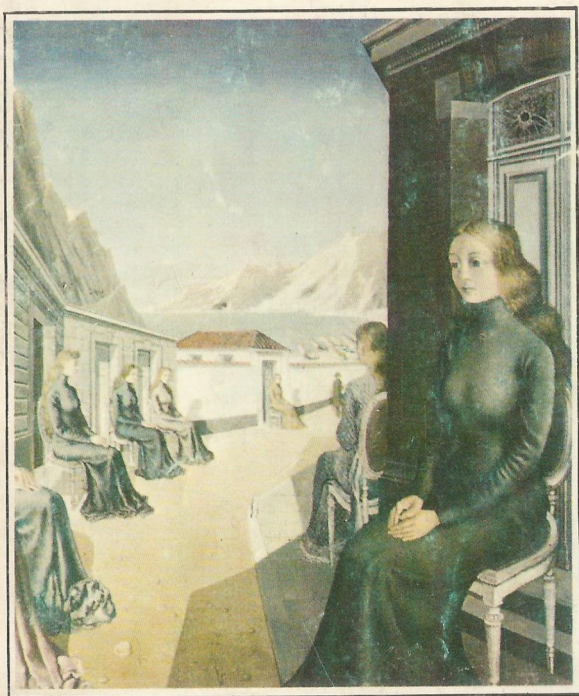
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Nazlı Eray

ORPHÉE

Nazlı Eray

ORPHÉE

TÜRK YAZARLARI DİZİSİ

Bu kitap, İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi,
Özen Basımevi'nde basıldı. (1991)

Nazlı Eray ORPHÉE

ROMAN

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Bâbiâli Cad. Sıhhiye Apt. No. 19 Kat 2 Cağaloğlu İstanbul
Telefon 528 61 13 Faks 513 51 88

1. basım: 1983, Kaynak
2. basım 1991, Can

ISBN 975.510.236-1

© Nazlı Eray / Can Yayınları Ltd. Şti. (1990)

*Yaşam,
Yeniden
Kurulamaz,
Yakalanır.*

Erich Von Stroheim

On iki saate yakın bir zaman, varmak istediğim kıyı kentine giden otobüsün içindeydim. Ayaklarım şişmişti, alabildiğine yorgundum. Son iki saat, otobüsün içinde soluk alamaz olmuştum, içimde anlatılmaz bir boğuntu vardı. Hiç uyuyamamıştım tüm yolculuğum boyunca.

Otobüs arada bir mola veriyordu, kendimi dışarıya atıyordum o zaman.

Değişik ayak yollarına gitmiş, yüzüme su çarpmış, aynalara bakmıştım.

Aynalarda yorgun beyaz bir yüz görüyordum.

Sağlığım iyi değildi. Böyle havasız bir otobüste, böylesine uzun bir yolculuğu göze almam şaşırtıcı bir şeydi...

Ama, her şey önceden planlanmıştı. Sağlığım son anda bozulmuştu.

Tüm gece boyunca otobüsün içinde herkes uyurken bu yolculuğumun işlevini düşündüm.

Kıyı kentine yaklaştıkça hava ısınıyordu.

Güneş doğdu, uzun saçlarım enseme yapışmıştı.

Kente sabah vardı otobüs.

Bu uzun yolculuk sersemletmişti beni; diğer yolcularla birlikte bir yengeç yürüyüşü ile indim otobüsten, motorun sıcak böğrünün oralarda bir yerde bekledim.

Muavin bana lacivert bavulumu verdi.

Hava, kentin bu erken saatinde umduğumdan buharlıydı.

Bir an tıkanır gibi oldum. Sakinleşmek için elimi boğazıma götürdüm, boynumu, enseme kaşıdım.

İçimdeki gerilim, kıyı kentine ayak basınca biraz daha artmıştı.

Elimi köprücük kemiğimin üstünde şöyle bir gezdirdim.

Üstüm, başım da kirlenmişti gece otobüsünün içinde.

Enseme yapışmış saçlarımı geriye attım, bir taksi çevirdim; şoföre gideceğim otelin adını söyledim.

Kent henüz uyuyordu.

Taksi, tozlu bir yoldan geçerek beni otelin önünde bıraktı. Şoför, lacivert bavulumu kapının önüne koydu; parasını verdikten sonra gazladı gitti.

Yorgunluktan ayakta zor duruyordum. Resepsiyondaki adama adımı söyledim.

"On numaralı odanız hazır. Komi bavulunuzu hemen yukarıya çıkartır," dedi.

"Acaba bana bir mesaj var mı?" diye sordum.

O ardını döndü, on numaralı odanın deliğine baktı. Ufak bir kâğıt buldu...

"Evet, Bay Gece size bir not bırakmış. Telefon etmeniz için," dedi.

"Sağolun, telefon nerede?" diye sordum.

O, az uzaktaki telefonu gösterdi bana.

Sonra otelin iç kısmına gitti, mutfak bölümünde, besbelli yeni gelmiş bir kasadan şişe sularını ve meyve sularını çıkartıp beyaz bir fayansın üzerine dizmeye başladı.

Gençten bir çocuk belirmiş, bavulumu yukarıya, odama çıkartıyordu.

Resepsiyondakinden bir şişe su istedim. Boğazım iyice kurumuştı.

"Hesabıma geçirirsiniz," dedim.

"Peki tabii efendim," dedi o.

Yeni baştan işine döndü.

Şişeyi açtım, su ılıktı. Doyasıya içtim. Her zaman yaptığım gibi şişenin kapağını açarken baş parmağımı kanatmıştım azıcık...

Elimde odanın anahtarı, toz içinde kalmış çantamdan telefon defterimi çıkarttım.

Yardımcımın telefon numarasını buldum.

Bay Gece!

Ne ilginç bir isim seçmişti kendine.

Numarayı çevirdim. Uzun uzun çaldı telefon. Parmagım biraz kanıyordu. Emerken açıldı telefon.

"Alo," dedi, karşı taraftaki ses.

"Günaydın, sanırım uyandırdım sizi. Az önce kente vardım, otele geldim. Notunuz hazır. 'Bay Gece' adını nereden buldunuz? İlgimi çekti," dedim.

Karşı taraftan yardımcım:

"Uygun buldum o ismi kendime," dedi, güldü.

"Çok güzel," dedim. "Birazdan odama çıkıp uyuyacağım. Uzun yol yordu beni. Tüm planlar hazır. Sizinle ne zaman görüşebilirim?"

Yardımcım, ki daha önce hiç görmediğim bir insandı bu, üstelik kendine pek değişik bir isim de seçmişti; beni; geleceğimi, yapmayı tasarladığımız işleri üç aşağı yukarı biliyordu.

"Siz iyice dinlenin. Uzun yolun yorgunluğunu atın üzerinizden. Saat beşte otelinize geleceğim," dedi.

"Tamam," dedim. "Gözleri çok güçlü, karanlıkta iyi görebilen biri olduğunuzu, mantığınızın olağanüstü iyi işlediğini biliyorum. Ayrıntılı bilgiyi size yavaş yavaş, şu birkaç gün içinde, kentin iklimine alışırken ve dinlenirken vereceğim. Gözlerim çok iyi görmüyor. Hele geceleyin hiç göremem. Gereken ayrıntıyı yakalayamam yani... Üstelik aşırı duygusalımdır. Tüm olayları bir anda karmakarışık edebilirim. Sizin mantığınıza güveniyorum. Yardımcımsınız. Neyse, bunları saat beşte otele geldiğinizde uzun uzun konuşuruz. Şimdilik hoşça kalın."

Yardımcım:

"Saat beşte otelinizde görüşmek üzere," dedi.

Kapattım telefonu.

İkinci kattaki odama çıktım. Bavulum kapının önüne bır-

rakılmıştı, içeriye aldım onu.

Tozlanmıştı. Üfladım tozunu, fermuarını açtım, havlu-
mu çıkardım. Eşyalarımı dolabıma yerleştirecek halim yok-
tu.

İçimde, o anlatılması güç yorgunluğun yanı sıra, o garip
gerilim de süregeliyordu.

Bir sigara yaktım.

Kentin sıcak havası odaya dolmaya başlamıştı. Perdeleri
çektim, kapattım.

Yatağımın üzerine oturup sigaramı bitirdim.

Ilık bir duş aldım. Sonra kıvrılıp, yatağımın üstüne uzan-
dım.

Saati kolumdan çıkartıp, başucuma koydum.

Biraz düşündüm.

Ayaklarım şişmişti. Bir süre onlara baktım. Sonra uyu-
muşum.

(Bu arada belirtmeliyim ki gerçek bir kişi olan –bir ro-
man kişisi olmayan, kendine Bay Gece adını yakıştırmış
olan – yardımcıma şuracıkta teşekkür etmeliyim.

Aslında bu olaylardaki kişilerin hiçbiri roman kişisi de-
ğil. Yardımcıma gelince; kendi yakıştırması ile ‘Bay Gece’yi
sonra hiç görmedim.

Oysa o, kıyı kentindeki o yaz mevsiminde, benim aklım,
mantığım, gözüm ve kulağım yerine geçti.

Bana yardımcılığı kabullenmişti.

Niçin, hâlâ bilemem...

Belki de istemeyerek onu oldukça değişik, saptamam ge-
reken bir evrene soktum.

Aklın sınırlarında bir yerde, düş ile gerçek arasında oy-
nadığımı biliyordu...

‘Orphée’nin’ yeni baştan yaşanışında bana büyük katkısı
olan yardımcıma, bu satırlarda teşekkür etmek istedim.)

...Saatimi kolumdan çıkardım, başucuma koydum.

Biraz düşündüm.

Ayaklarım çok şişmişti. Bir süre onlara baktım.
Dünü elinden alınmış, yarını olmayan bir insandım.
Biliyordum bunu.

Ama düşlerim olağanüstüydü.

Güneş otel odasını ısıtırken, yol yorgunluğundan ve hava çarpmasından olacak, uyumuşum...

Saat beşe gelmeden uyandım. Pek dinlenmiş sayılmazdım ya, sabah kente indiğimden çok daha iyiydim.

Yardımcımla görüşmeme az zaman kalmıştı.

... Hazırlandım.

Saat tam beşte, üzerimde tulumum, ayağımda ince bantlı yazlık pabuçlarım, indim otelin resepsiyonuna.

Saçlarımı güzel taramıştım, omuzlarımdan aşağıya dökülüyorlardı.

Eski bir alışkanlık, iyi bir parfüm sürmüştüm.

Otelin resepsiyonunda, o zamana değin hiç görmediğim, tanımadığım yardımcımı bir anda seçiverdim.

Zaten çevrede kimsecikler yoktu.

Yardımcım, yüzünde ifade olmayan bir kimseydi. Yaşı gençti sanırım, ama yaşını ilk bakışta anlamak güçtü. Beyazlar giyinmişti.

Bir koltuğa oturmuş sigarasını içiyordu.

Sigarasını söndürüp ayağa kalkmıştı.

Tanımıştı beni.

Gülümseyerek elini sıktım.

"Günaydın, Bay Gece. Umarım bekletmedim sizi. Beni bu uzun yolculuk iyice sarstı. Kıyı kentinin havası da bu mevsimde umduğumdan sıcak...

Ya siz nasılsınız?" diye sordum.

Yardımcım hatırlamı sordu. O an anladım ki gençti – oldukça gençti.

"Size sabah telefonda konuşurken bazı bilgiler vereceğimi söylemiştim. Rahat konuşabileceğimiz bir yer bulmalıyız. Planların bir kısmını yavaş yavaş anlatacağım size. İzin verir-

seniz, ilkin bazı sorular da sormak istiyorum," dedim.

Yardımcım rahat ve süratli idi.

"Hayhay. Resepsiyon şimdi bomboş. Şu arka tarafta oturup, rahatça konuşabileceğimizi sanırım," dedi.

Onun önerdiği köşeye gittik.

Karşılıklı masanın başına oturduk.

İkimiz de birbirimizi izliyorduk.

Baktım geliyor, söze ben başladım.

"Bay Gece-şimdilik sizi bu adla çağıracağım; hoşuma gitti çünkü – ne güzel yakalamışsınız olayların bir kısmını...

Sanırım yalnızca gece çalışacağız.

Gelelim sorularıma. Gerçekten bazı şeyleri çok merak ediyorum. Sorabilir miyim size onları?" dedim.

Gülümsedi.

"Lütfen sorun," dedi.

"Bay Gece, bu oldukça sakıncalı işin içine, beni hiç tanımadığınız halde niçin girmek istediniz?" diye sordum.

O gene gülümsedi.

"Sizi biraz tanıyorum. Tehlike beni ürkütmez. Yardımcınız olmayı onun için istedim. Hem işin aslına bakarsanız, tehlike oldukça soyut. Tüm olaylar gibi... Bilmem yanıtlayabildim mi sorunuzu?" dedi.

İkimiz de birer sigara yakmıştık.

Düşündüm.

"Evet, yanıtladınız birinci sorumu. Anladım sizi. Pek tabii olaylar geliştikçe beni daha da iyi tanıma fırsatınız olacak... Ama aklımı bir şey çeliyor.

Benim bir deli olabileceğimi düşünmediniz mi hiç? Böyle bir işe giren insan bir deli olabilir. Bu aklınıza gelmedi mi?" diye sordum.

Bay Gece gene güldü.

"Hayır, deli olmadığınızı biliyorum," dedi.

Ben de güldüm.

"Nasıl emin olabiliyorsunuz bir deli olmadığımıdan

ki?.." diye sordum.

"Hayır," dedi Bay Gece. "Deli değilsiniz."

Söndürdüm sigaramı.

"Çok güzel, öyle olsun," dedim.

Bana ve kendine güveniyordu. Anlamıştım.

Meyve suyu getirtmiştim komiye. Yardımcım ve ben meyve sularımızı yudumlarken, ona sorular sormaya devam ettim.

En önemli soruyu, bir sigara daha yakıp sordum.

"Orphée hakkında ne biliyorsunuz?"

Bay Gece bir an durdu.

"Çok az şey biliyorum... Orphée hakkında hemen hemen hiçbir şey bilmiyorum denilebilir. Mitolojideki Orphée'den söz etmiyorum. Bizim peşinde olduğumuz Orphée'den söz etmiştim. Çok az şey biliyorum onun hakkında..." dedi.

"Sizin gibi, benim gibi bir insan o da," dedim.

"Bir düş değil mi o?" diye sordu yardımcım.

"Hayır," dedim. "Hayır, bir düş değil. Yavaş yavaş anlatacağım size onu."

Bay Gece meraklanmıştı. İzliyordum onu da; yüzünden değişik rüzgârlar geçtiğini bir anda görüverdim.

Biraz düşündü.

"O zaman Orphée şu anda bu kıyı kentinde," dedi.

"Evet," dedim.

Bay Gece birden yerinden doğruldu sanki...

"Peki, ya Eurydice? Eurydice nerede? Orphée'nin ölen sevgilisi..." diye sordu yardımcım.

"Henüz ölüp ölmediğini bilmiyoruz. Belki de ölmek üzere koştu buraya... Belki de Eurydice yok... Bakın, bu da olabilir... Yalnız bir Orphée'nin peşinde olabiliriz. Yaşamında Eurydice olmayan bir Orphée..." dedim.

Yardımcım sarsılmıştı.

"Bu oldukça korkunç... Peki ya ölüm? Ölüm de var bu

oyunda öyle değil mi? Orphée ve Eurydice'in öyküsünde ölüm vardır çünkü," dedi.

Aramızda bu konuşmalar geçerken yüzünü ilgi ile izliyordum.

Duyarlıydı.

"Evet ölüm var," dedim.

Bir an durdu.

"Nerede?" diye sordu.

"Ah Bay Gece, çok güzel sorular soruyorsunuz! Ölüm her zaman, her yerde," dedim.

Yardımcım elini şöyle bir alnında gezdirdi.

"Biliyorum. Bu oyundaki ölümü sormuştum," dedi.

Sesimi çıkartmadım.

O:

"Peki, o 'ölüm' nerede?" diye sordu.

"O da burada Bay Gece... O da bu kıyı kentinde," dedim.

Gene izliyordum onu. Heyecanlanmıştı ya, belli etmeye çalışıyordu.

"Son bir soru sormalyım size," dedi.

"Sorun," dedim.

"Ölüm kim?" diye sordu yardımcım.

Gene bir süre sessiz kaldım. Deminden beri hep yüzünü inceliyordum.

"Bay Gece, ben de bilmiyorum ölümün kim olduğunu," dedim.

Eli saçına gidiyordu arada.

"Siz misiniz?" diye sordu.

Çok güldüm. Meyve suyumdan içtim.

"Hayır, ben değilim. Yoksa siz misiniz?" diye sordum gülerek.

Bay Gece çarçabuk:

"Hayır, ben değilim. Yardımcınızım ben sizin. Ölüm ben değilim," dedi.

İçimdeki gerilim artmıştı, bir yandan da keyiflenmişim. "Sizin ölüm olmadığınızı biliyorum, dertlenmeyin," dedim.

Oturduğum yerden öne doğru eğildim, ona biraz daha yaklaştım.

"Ölüme karşı bir oyun bu oynadığımız. Ne siz, ne de ben ölüm olabiliriz; ne dersiniz?" diye sordum.

"Evet," dedi usul bir sesle yardımcım.

Birer şişe meyve suyu daha getirttim.

"Bakın Bay Gece," dedim. "Şu anda bu kıyı kentinde Orphée var, ölüm var, siz – yardımcım varsınız, ben varım. Tüm bunları biliyoruz artık..."

Dinleyin beni. Bu kıyı kentinin bir krokisini çıkartabilir misiniz? Bana kalırsa şu anda elimizde bulunan soyut bilgiler pek bir yere vardırmayacak bizi. Orphée'yi daha kolay bulabilmemiz için böyle bir kroki şart. Ben yolları, keçi yollarını hiç bilmiyorum. Şu ana yoldan ve otelimden başka pek bildiğim yer yoktur burada.

Zamanımız az. Sevgilisi Eurydice'i bulmak için Orphée her an öbür dünyaya inebilir...

Bakın, aklıma bir şey daha geldi. Postanede nöbet tutmamız da gerekebilir. Sanırım Orphée, olmayan bir Eurydice'i bile postaneden telefon ile arayabilir... Öbür dünyayı aramak isteyeceğini tahmin ediyorum. Değişik santrallı numaralardan arayacaktır o, Eurydice'i.. Cızırtılı hatlar öbür dünyaya bağlanabilir, ama eğer Eurydice yoksa, konuşamayacaktır bir türlü onunla. Aksi bir santral memuresine çatabilir. Tutup atışabilir onunla. Ve sonunda gitmek isteyecektir oraya.

Onu takip edeceğiz. Kaldığı yeri en geç yarın saptamamız gerekiyor. Tamam mı?" dedim.

"Tamam. Kentin krokisini bu gece çizerim. Zaten ufak bir yerdir burası," dedi o.

Teşekkür ettim yardımcıma.

"Yarın, hava kararınca otele gelirsiniz," dedim.

Yardımcım ayağa kalkmıştı.

"Yarın 8'de gelirim buraya. Kroki hazır olacak. Siz düz pabuç giyin," dedi.

Vedalaştık yardımcımla.

Tam ayrılırken:

"Bay Gece, ben düz pabuç ve rahat bir giysi giyeceğim. Siz de koyu renk giyinin olur mu? Gecenin binlerce gözü vardır, bilirsiniz..." dedim.

"Kuşkunuz olmasın," dedi.

Odama çıktım. Açtım bavulumu, eşyalarımı köşedeki dolaba yerleştirdim. Düz, bez bir çift pabuç getirmiştim. Onları diğer pabuçlarımın yanına koydum. Ufak dürbünümü elime alıp ona şöyle bir baktım. Doğru dürüst işe yarayacak, ayarlı bir dürbün de getirebilirdim. Oysa ben tutmuş, sedef kaplı, ufak bir opera dürbünü getirmiştim.

Gerekirse onu yardımcım kullanacaktı.

Acıkmıştım.

Odaman anahtarını elime aldım. Her anahtar gibi bir anahtardı...

Bir süre oynadım onunla, sonra otelin yemek salonuna indim.

Bir yandan yiyor, bir yandan sürekli düşünüyordum...

O gece erken yattım. Zamanım azdı. İyi kullanmalıydım onu. Bir ara, acaba geç mi kaldım diye bir kuşku girdi içime.

Sonra soyundum, yattım yatağıma. Sırtımı duvara döndüm, uyudum.

Sabah erken uyandım. Oldukça dinlenmiştim. Uyanır uyanmaz bir sigara yaktım, odama çay istettim. Peşpeşe üç fincan çay içtim.

İyice açılmıştım.

Tüm gün odamdan çıkmadım, arada balkonumda oturdum; kendimi sıcağa, bu kıyı kentinin iklimine alıştırmaya çalışıyordum.

Saat sekize doğru saçlarımı toplamış, alçak topuklu bez pabuçlarımı ve koyu renk tulumumu giymiştim.

Balkondan bakıyordum; yardımcım Bay Gece'nin otele doğru geldiğini gördüm.

Ufak çantamı aldım yanıma; odama şöyle bir baktım: Bir şey unuttum mu diye. Sigara paketimi balkonda unutmuşum, onu da çantama attım, kapımı kilitledim, resepsiyona indim.

Yardımcım oradavdı

Dünkü yerinde oturmuş bekliyordu. Baktım, iyice coşukluydu bu gece, elim sıktım.

"Nasılsınız? Gününüz nasıl geçti?" diye sordum.

"Çok iyi geçti. Her şey yolunda," dedi Bay Gece.

"Krokiyi çizebildiniz mi?" diye sordum.

"Evet, çizdim. Hem de çok ayrıntılı çizdim," dedi.

"Ah çok iyi. Krokiyi hemen inceleyelim. Acaba nerede bakabiliriz? Pek burada olmaz..." dedim.

"Evet," dedi Bay Gece. "Ben de düşündüm, burada olmaz. Kıyıda salaş bir çay bahçesi var; oraya gidelim. Size söylemek istediğim şeyler de var," dedi, güldü.

Meraklanmıştım.

Yürüyerek yardımcımın seçtiği çay bahçesine gittik.

O, gerçekten iyi seçmişti burayı. İn cin yoktu çevrede. Arada bir, ölü bir dalga vuruyordu karaya. Denize yakın bir masaya oturduk. İki çay söyledik. Yardımcım, krokiyi çıkarmış, masanın üzerine yaymıştı. Gerçekten kıyı kenti küçük-müş. Eğilip dikkatle baktım, kroki çok ayrıntılı ve güzel çizilmişti.

"Çok ustaca çizmişsiniz kentin planını Bay Gece. Yoksa kent plancısı mısınız? Bakın asıl mesleğinizi bilmiyorum," dedim.

"Hayır," dedi o. "Kent plancısı değilim. Mimar da değilim. Ama tüm gün özenle çizdim krokiyi..."

Aklıma bana söyleyeceği şey takılmıştı.

Tam o arada garson çaylarımızı getirdi.

Uzaklaşsın diye bekledim, sonra döndüm yardımcıma:

"Bana söyleyeceğiniz bir şey vardı. Otelin resepsiyonunda öyle demiştiniz ya! Merakla bekliyorum," dedim.

Çayından bir yudum aldı. Ben de bir yudum aldım. Dikkatle izliyordum onu.

O:

"Orphée'nin evini buldum," dedi.

Dilim kurumuştu.

"Evet, Orphée'nin evinin nerede olduğunu biliyorum. Üstelik bir de kırmızı Alfa Romeo arabası olduğunu saptadım," dedi.

Onun bu süratli çalışması iyice şaşırtmıştı beni.

Çayımı bir dikişte içip, bitirdim.

"Nasıl öğrendiniz tüm bunları, Bay Gece?" diye sordum.

"Araştırdım," dedi. "İyice araştırdım. Bu kıyı kentinde onu tanıyanlar var. Az tanıyorlar... Örneğin Orphée olduğunu bilmiyorlar onun."

Heyecandan iskemlemde oturamaz olmuşum.

Kalktım, şöyle bir denize baktım.

Beynimde binbir düşünce yarış ediyordu o an.

Yeni baştan yerime oturdum.

"Alfa Romeo çok hızlı bir arabadır! Zamanımızı çok iyi kullanmamız gerekiyor. Başka neler öğrendiniz?" diye sordum.

Yardımcım iki çay daha söyledi.

O da denize bakarak konuşuyordu.

"Orphée şu sırada evinde mi, değil mi öğrenemedim," dedi.

"Ev nerede?" diye sordum.

Garson çayları getirmişti. Uzaklaşmasını bekledik.

"Uzakta, tepelerde bir yerde ev," dedi Bay Gece.

Çok heyecanlanmıştım.

Bay Gece, dikkatle bakıyordu bana.

"Şu krokide evin yerini gösterir misiniz?" diye sordum.

O, işaret parmağı ile krokinin üstünde, bir keçi yolunun ucundaki çarpıyı gösterdi.

İyice baktım.

Kendimce inceledim.

Çayım soğumuştı.

Bakıp duruyordum krokiye.

"Demek bir kırmızı Alfa Romeo'su varmış..." dedim.

"Evet," dedi yardımcım.

Çarçabuk karar verdim.

"Bu gece aysız bir gece. Acaba karanlıkta bulabilir miyiz evini... Arkadan bir yerden, dört yüz metre uzaktan bakabilirsek, onun evinde olup olmadığını kestirebiliriz. Ne dersiniz?" dedim.

Bay Gece, tepelere baktı.

"Ev dik bir yerde. Birçok dolambaçtan geçilmesi gerek oraya varmak için. Ama siz, kendinizi güçlü hissediyorsanız gidebiliriz," dedi.

"Oldukça güçlüyüm bu gece. Evi merak ediyorum. Orphée orada mı acaba? Alfa Romeo ürküttü beni. Her an, her yere gidebilir... Anlıyorsunuz, değil mi?" dedim.

"Evet," dedi yardımcım. "Çok iyi anlıyorum sizi. Sakin olun. Karanlıkta iyi görmediğinizi de biliyorum. Söylemiştiniz bana... Çok uzaktan, arkadan bakacağız eve."

Yardımcımın söyledikleri rahatlatmıştı beni.

Keyiflendim.

Birer tost söyledim garsona.

"Size söylemeyi unuttum. Köpekler ürkütür beni," dedim.

"Korkmayın," dedi Bay Gece. "Buranın köpekleri dokunmaz insana."

"Olsun, elimde değil. Gene de korkarım köpeklerden," dedim.

"Biliyorum. Tek bir köpekten korkuyorsunuz siz. Öteki dünyanın kapısını bekleyen köpek Argus'tan, değil mi Bayan Eurydice?" dedi yardımcım.

Gene şaşırıp kalmıştım.

"Nereden bilebilirsiniz benim Eurydice olduğumu?" dedim.

"Baştan beri biliyordum. Benden başka da kimse bilmiyor bunu..." dedi yardımcım.

"Bir de Orphée biliyor," dedim.

"Evet," dedi Bay Gece. "Bir de o biliyor."

Siz endişeleniyorsunuz. Ona bir şey olacak diye korkuyorsunuz bayan Eurydice. Öyle değil mi?" diye sordu yardımcım.

Önüme baktım.

"Evet," dedim.

Başka ne diyebilirdim ki?

"Oysa 'ölüm' sizin peşinizde, bunu da biliyorsunuz değil mi?" dedi.

Her şeyi biliyordu.

Pek ne diyeceğimi bilemedim.

"Bu o kadar önemli değil," dedim.

Hava kararmıştı.

Yardımcım:

"Bu gece gidiyoruz. Görmek istediğiniz şeyler var. Benim gözlerim ile göreceksiniz onları. Dediğim gibi, hiçbir şeyden korkmayın," dedi.

Soluk alamaz olmuşum heyecandan.

... Yardımcım yanıbaşında usul usul konuşuyordu.

"Şimdi Orphée'nin evine gidiyoruz. Ama böyle heyecanlanırsanız yarı yolda kalırız... Dinleyin beni, sakın olun. Bakın, bu gece dört yüz metre yakınında olacağız onun," dedi.

Yardımcım sandığımdan çok güçlüydü. Anlamıştım bunu.

"Peki, şu andan itibaren her şeyi size bırakıyorum Bay

Gece," dedim ona.

Usul usul karanlığın içine daldık.

Bay Gece'nin bildiği; krokiden ustaca çıkarttığı birtakım yollardan yukarılara doğru yürüyüp duruyorduk. Yol önümüzde kıvrımlı ve uzundu. Gökyüzü yıldız doluydu. Arada bir, duvarın birinin üzerine oturup birer sigara içiyorduk.

Bir ara, kocaman gökyüzünde bir yıldız kaydı.

"Bay Gece, Bay Gece! gördünüz mü onu?" diye seslendim.

O, gecenin içine girdiğimizden beri, çok daha sakindi.

"Evet gördüm. Buraların göğünde çok yıldız kayar. Sanırım bu gece bir-iki kayan yıldız görebiliriz." dedi.

Karanlıkta, çetrefilli bir insan ruhuna doğru gidiyorduk ya, yolları bulmayı Bay Gece'ye bırakmıştım.

Bay Gece, bir yol çatalında bir an durdu.

"Sizi çok değişik bir yoldan götüreceğim Orphée'nin evine. Eve arkadan ve uzaktan bakmak istiyorsanız, o zaman en iyisi şu yolu seçelim..." dedi.

Büklüm büklüm, eğri büğrü bir yola saptık. Bir süre daha yürüdük. Nefes nefese kalmıştım.

Sonunda düzlük bir alana çıktık.

Gökyüzü yıldız içindeydi. Uzaktan böcek sesleri geliyordu kulağıma. Hava kan sıcaklığıydı.

Bay Gece:

"Dikkat edin. Yerde dikenler var. Ayaklarınıza batabilir. Zehirli dikenlerdir bunlar, şişirir ve kaşıdırır battığı yeri," dedi.

Büyük bir dikkatle, yardımcımın yanında, yerc bakarak yürüyordum.

Oldukça uzun bir yol gittik böylece. Çok yorulmuştum, tam biraz oturup dinlenelim diyecektim ki, Bay Gece döndü bana:

"İşte Orphée'nin evi... Dört yüz metre uzağımızda. Şu gördüğünüz karanlık içindeki yapı..." dedi.

Yüreğim duruyor sandım.

Titredim.

Bay Gece'nin gösterdiği yere baktım.

İlkin hiçbir şey görmedim.

Ne yazık ki gözlerim onunkiler gibi güçlü görmüyordu.

Yavaş yavaş gözlerimi uzaktaki karanlığa alıştırmaya çalışıyordum.

Çok uzaktan seçebildiğim karaltı evin arkası olmalıydı.

Birden bir ışık yandı evde.

"Bay Gece, Orphée evinde," dedim.

"Evet," dedi. "Alfa Romeo da evin ardına park edilmiş duruyor."

"Aman, şuraya bir yere oturalım. Işığını gördüm. Arabayı göremiyorum. Ama ışık orada işte," dedim.

Ayakta duracak halim kalmamıştı. Yere çöktüm.

Bay Gece, sanki gözlerini görünmeyen bir dürbüne ayarlamış gibi dikkatle bakıyordu eve.

Bu kadar uzaktan ne görebilirdi ki?

Ben, Alfa Romeo'yu bile göremiyordum.

Birden ışık söndü.

Bay Gece, usul bir sesle:

"Orphée'yi görüyorum," dedi. "Karanlığın içinde kıpırtısız oturuyor."

Ben bir türlü göremiyordum Orphée'yi.

Bay Gece, daha bir dikkatle bakıp:

"Evet, hiç kıpırdamadan..." dedi.

"Ah Bay Gece, siz görebiliyorsunuz da ben nasıl göremiyorum onu," diye sızlandım.

"Bekleyin," dedi yardımcım. "Gözünüz alışsın karanlığa, belki görebileceksiniz onu."

"Hiç kımıldamıyor mu?" diye sordum.

"Tuhaf. Hiç kımıldamıyor," dedi Bay Gece.

Havada boğucu bir sıcak vardı. Elimin tersiyle alnımda biriken teri sildim.

"Acaba benim varlığımı, çok yakınında olduğumu hisse-
der mi dersiniz?" diye sordum.

Usluca güldü.

"Onu en iyi siz bilirsiniz," dedi.

Oturuşumu değiştirdim. Ayağıma bez pabucun arasın-
dan bir diken battı. Canım yandı birden.

"Tehlikeli bir yerdeyiz. Bana kalırsa kentin dışına çık-
mış sayılırız..." dedim.

Bay Gece gözlerini ayırmaksızın karanlığa bakmaya de-
vam ediyordu.

"Orphée kalktı," dedi.

Birden evin tüm ışıkları yandı.

Dehşet içinde kalmıştım.

"Evet, belki de hissetti sizi," dedi Bay Gece.

Uzay evi gibi bir ev gördüm. Çok uzaktaydı, seçemiyor-
dum. Orphée, evinin içindeydi. Büyük bir olasılıkla dolanı-
yordu odalarda.

Korktum.

O an korktum.

"Gidelim Bay Gece, ne olur gidelim buradan," dedim.

"Olur," dedi Bay Gece. "Orphée dolanıyor evinin için-
de... Gidelim."

Ter içinde kalmıştım. Kalktım oturduğum yerden. Koşa-
rak döndük otele.

Ayrılmazdan önce:

"İyi uyuyun Bay Gece," dedim yardımcıma. "Yarın gece
görüşmek üzere..."

Resepsiyonda kimsecikler yoktu. Zaman epeyce geçti
anlaşılan. Uzandım, aldım anahtarımı. Odama çıktım. Yüzü-
mü yıkadım. Soyunup, yatağıma uzandım.

Orphée'yi görememiştim ama, o uzay evini anımsatan
evini, yalnızlığını, ışıklarını görmüştüm.

Orphée... Bulmuştum onu.

Sabah oda kapımın tıktıkklanması ile uyandım.

Bir an yatağımda, gözlerim açık bekledim.

Yeniden vuruldu oda kapım. Bu kez daha güçlü. Başucumdaki saate baktım. Henüz sabahın sekiziydi. Yatağımdan kalkıp, yavaşça araladım kapıyı.

Resepsiyondaki komi gelmiş;

"Sizi Ankara arıyor efendim," dedi.

Ankara'dan telefon! Kimdi acaba arayan?

"Peki, iniyorum şimdi aşağıya," dedim komiye.

Alelacele bakındım çevreye, sırtıma geçirecek bir şey aradım. Çabucak tulumumu giydim. Koştum telefona.

"Alo," dedim.

"Alo," dedi karşı taraftan bir ses.

"Kiminle görüşüyorum efendim?" diye sordum.

Telefonun öteki ucundaki ses:

"Tanımadın mı? Ben Ankara. Geldiğin yer. Yaşadığın yer. Ankara..." dedi.

Şu on beş yıldır iyice yüz göz olduğum, kızkurusu kent Ankara konuşuyordu benimle.

Olacak şey değildi bu!

Ama iyi tanırım Ankara'yı. Ondan her şey beklenir...

"Ankara, ne istiyorsun?" diye usul bir sesle sordum.

O:

"Ben de geliyorum kıyı kentine. Senin yanında olacağım. Bir haber vereyim dedim," demez mi!

"Aman Ankara," dedim yavaşça. "Sen çılgın mısın? Hem nasıl gelebilirsin buraya? Ufacık bir kıyı kenti burası... Otur oturduğun yerde."

Telefonun öteki ucundan kent, o kart sesiyle güldü:

"Öğlen uçağı ile geliyorum. 'Ankara uçağı ile,' dedi.

Ne yapacağımı kestiremiyordum. 'Ankara, 'Ankara uçağı ile' öğlende şu kıyı kentine geliyordu işte.

Birden aklıma geldi;

"Ankara, sen buraya sığmazsın ki... Uçağa da sığmazsın. Her şeyi berbat mı etmek istiyorsun?" diye sordum.

Kent, gene bir gülüş savurdu.

"Uçağa da sığarım, oraya da sığarım. Meraklanma sen. Bir istediğin var mı? Üniversitelerimden birini, istasyon binasını, bir park, çiçekli bir göbek, sokaklarımdan herhangi birini, Mesa bloklarını istiyor musun? Otobüs filan gerekli mi oraya? Allah aşkına çekinme, söyle. Beraberimde getiririm."

Oracıkta, telefonun başında ne diyeceğimi bilemiyordum.

Çok saçma bir soru sordum kente.

"Peki, uçak biletini aldın mı ki?" dedim.

Ankara, telefonun öteki ucundan bir kahkaha daha attı.

"Tabii aldım. Dün ayırttım, bugün aldım. Sen buradan ne istiyorsun? Onu söyle bana," dedi.

İş ciddileşiyordu.

"Ankara," dedim, "niçin buraya gelmek istiyorsun? Senden kaçtığımı mı sandın yoksa. Bak benim burada önemli işlerim var... Sen buraya gelince her şey birbirine karışır... Zaten olacak bir iş değil bu senin dediğin. Hiç, bir kentin başka kente geldiğini duymamıştım. Çılgınlık bu..." dedim.

Ankara:

"O kıyı kesiminde birçok yeni yerleşim merkezleri kuruyor. Zaten Ankara'nın yarısı oradadır. Sen farkında değilsin. Ben gelir, usulca yerleşirim. Tabii o küçük kıyı kentinin içine gelecek değilim; ama yakınına bir yere geliyorum. İmar-dan onaylı yerim hazır..."

Ne diye bu denli ürktün anlayamadım. Orada deniz olduğuna göre, hiç kimse anlamaz benim Ankara olduğumu. Mantar gibi biten berbat kentleşmeyi görmedin mi çevrende? Hem senin yanında olurum diye düşündüm... Rengimi değiştireceğim. Meraklanma. Ve seninle iddiaya girerim aziz dostum ki, hiç kimse benim Ankara olduğumu fark etmeyecek bile..." dedi.

Baktım, kurtuluş yok.

Kent geliyordu.

Öğlen uçağı ile!

"Ankara, bari az şey getir yanında. Üniversiteleri filan bırak. Sakın postaneyi, Meclisi, ne bileyim ben çarşıları, Ulus meydanını, gökdelenlerini getirme," dedim.

Sevindi.

"Ha şöyle, anladın beni sonunda. Sana bir-iki ufak sevdiğin sokağı getirmeyi düşünmüştüm," dedi.

"Aman boşver sokakları... Bir-iki arsa getir. Ufak bir lokanta getir. Hiç kimseye de görünmeden yerleş," dedim.

"Tamam," dedi kent. "Oh, bir denize girerim, serinlerim. Sen de daha huzurlu olursun ben yanbaşımda olunca. Ne de olsa, bunca yıl alıştın bana," dedi.

"Gene de bir çılgınlık bu!" dedim.

"Hayır. İyi düşünürsen, bunun bir çılgınlık değil, bir gerçek olduğunu anlayacaksın," dedi kent.

Yorulmuştum.

"Hadi, görüşmek üzere," dedi.

O an Ankara hattı kesilmişti zaten...

Bu olay iyice şaşırtmış ve yormuştu beni.

Yardımcıma hemen haber vermem gerekiyordu. İşte koskoca bozkır kenti Ankara, tutmuş, öğlen uçağı ile kıyı kentine geliyordu.

Elinde kahvaltı tepsisi, mutfaktan beliren komiye:

"Bir telefon edebilir miyim? Unutmadan hesabıma yazarınız," dedim.

"Tabii efendim," dedi.

Yardımcımın numarasını çevirdim. İkinci çalışta açıldı telefon.

"Nasılsınız?" diye sordum. "Bağışlayın, sabahın bu erken saatinde aramam gerekti sizi... Akıl almaz bir olay oldu. Onu size haber vereyim diye düşündüm," dedim.

Yardımcım:

"Taraçada güneşleniyordum. Tüm gece sizin için endişelendim. Yoksa ölümcül bir tehlike ile mi karşılaştınız?" di-

ye sordu.

Güldüm.

"Meraklanmayın. Uzaktan yakından ilgisi yok ölümle, size anlatacağım olayın," dedim.

Yardımcım büsbütün heyecanlanmıştı.

"Dinleyin," dedim. "Az önce Ankara aradı beni... Hayır, Ankara'dan bir dost değil, kent kendisi aradı beni... Evet, garip, gerçekten garip, ama düşündükçe, dedikleri oldukça doğal gelmeye başladı bana. Evet... Bozkır kenti, öğlen uçağı ile kıyı kentine geliyor. 'Farkına bile varmazlar, bak görürsün' dedi bana... 'Sen kentleşmeyi bilmiyorsun' dedi... Bir şey isteyip istemediğimi sordu... Yakına bir yere yerleşecek anlaşılan. Yanında az bir şey getirmesini söyledim. İyi bir lokanta ve iyi bir arsa getirmesini istedim. Umarım başka bir şey getirmez," dedim.

Bay Gece ilkin çok şaşırdı. Sonra:

"Kentın dedikleri bir bakıma doğru. Gelsin bakalım; sanırım ki, sessizce yerleşecek uzakça bir köşeye.." dedi.

"Evet," dedim. "Evet, ben de öyle sanıyorum. Size bir haber vereyim dedim. İlkin ben de şaşırdım ya, şimdi her şey yolunda gibi..."

Bay Gece, bu akşam sekizde otelde görüşmek üzere."

"Tamam," dedi o. "Krokiyi daha iyi inceledim dün gece. Yeni şeyler gördüm. Siz gene düz pabuçlarınızı giyersiniz..."

"Evet, düz pabuçlarımı giyeceğim. Şimdi odama çıkıyorum. Niyetim balkonda güneşlenmek."

Yardımcımla vedalaşıp telefonu kapattım.

Odama çıktım.

Yeni baştan soyunup yatağıma uzandım. Gündüze uymakta zorluk çekiyordum. Kıyı kentinin havası gittikçe ısınyordu. Tüm perdeleri kapattım. Odamın içi biraz serin oldu. Sabah güneşi alan bir odaydı benimkisi.

Yatmazdan önce mayomu, güneş yağımı çıkarttım bavulmdan, havlumdun yanına koydum.

Öğlene doğru, daldığım tavşan uykusundan uyandım. Çaldım zili, komiyi çağırdım, duble çay istedim.

Bir gece önce ayağıma dikenin battığı yer kızarmış ve şişmişti. Diken derimin içinde kalmıştı anlaşılan.

Ayağıma bakarken, dün geceki yürüyüşü ve Orphée'nin çok uzaktan, karanlığın içinde gördüğüm evini düşündüm.

Birden nasıl yanmıştı tüm ışıklar!

Kapı tıktılandı. Açtım. Komi çayımı getirmişti.

"Tepsiyi balkona koyuver," dedim.

Komi, çay tepsisini balkondaki masanın üstüne koydu.

"Çarşaflarınız her gün mü değişecek bayan, odanız her gün temizlensin mi?" diye sordu.

Komi, bıyıkları yeni terlemiş, çocuksu havasından kurtulmamış, taptaze bir gençti.

"İki günde bir temizlense odam ve çarşaflarımı her gün değişse iyi olur. Sıcaklar artacak mıymış? Bir bilginiz var mı?" diye sordum ona.

"Evet hava sıcaklığı ve deniz suyu sıcaklığında artış bekleniyormuş.

Bayan, biliyor musunuz, yakınımızda bir yere yeni bir yerleşim merkezi kurulmaya başlanmış... Bu öğlen duydum. Sanırım çok değişik bir yer olacak..." dedi.

"Gerçekten ilginç... Sürekli yeni yerleşim merkezleri kuruluyor çevrede. Bu güzelim kıyı kentini bozacaklar diye korkuyorum," dedim.

"Bilemem, bayan, ama benim gibi buranın yerlisine çok ilginç geliyor, böyle yeni kurulan siteler," dedi komi.

Beni selâmladı, çıktı odadan.

Tam balkondaki hasır iskemleye oturmuş, çayımdan bir yudum almıştım ki, kapı tıktılandı.

Kalktım, açtım.

Baktım gene komi. Anlaşılan nefes nefese çıkmıştı merdivenleri.

"Sizi Ankara arıyor," dedi.

Bıraktım çayımı balkonda, indim aşağıya, aldım ahizeyi elime.

O dumanlı, kart sesi ile Ankara;

"Merhaba," dedi öteki uçtan.

"Merhaba," dedim.

"Geldim," dedi.

"Biliyorum, tahmin ettim. Komiden aldım haberi," dedim.

Kent, gene bir kahkaha savurdu.

"Geldim işte, yerleşiyorum. Burası da ne güzel bir yermiş. Bayıldım. Gelirken uçak sarstı biraz ama ne zararı var... İki-üç arsa, iyi bir lokanta, bir noter, bir de Tunalı Hilmi Caddesi'ni getirdim sana," dedi.

Pürneşeydi.

Usulca:

"Ne! Tunalı Hilmi Caddesi'ni; tüm insanları ile koca caddeyi mi getirdin?" dedim.

"Yok yok, bir kısmını getirdim. Buraya yerleşince, Tunalı Hilmi Caddesi'ne bayılacaksınız... Şimdi yerleşiyorum. Seni arayacağım otelinden. Tunalı Hilmi Caddesi'ni tam deniz kenarına kurayım diyorum, ne dersin?" diye sordu.

Ne diyeyim?

"Fena olmaz," dedim.

Kapattım telefonu.

Yeni baştan odama çıktım.

Ankara, Tunalı Hilmi Caddesi'ni de getirmişti... Kaç günde yerleşecekti acaba?

Mayomu giydim, çıktım balkona, tam güneşlenmenin zamanıydı. Kollarıma ve bacaklarıma güneş yağımı sürdürdüm, havlumu yere sermiştim, üzerine uzandım.

Kentten geldiğimden beri bedenim hiç güneş görmemiş, bembeyazdı. Yattığım yerde, arada bir yan dönüp denize bakıyordum.

Hava gittikçe ısınıyordu. Bir ara girdim içeri, başucum-

daki zili çaldım. Komi, nefes nefese geldi.

"Bana buzlu ve limonlu bir Pepsi lütfen," dedim.

"Hay hay bayan," dedi komi. "Şimdi getiriyorum."

Yeni baştan balkona çıkmış, denizi seyrediyordum.

Birden kırmızı bir Alfa Romeo otelin önünden geçti. Heyecanla yerimden fırladım, balkon demirine iyice yaslanarak ardından baktım.

Tuhaf, birkaç saniyelik süre içinde, direksiyonda güneş gözlüklü, beyaz giysili, beyaz saçlı bir adam görmüştüm.

Acaba bu kıyı kentinde aynı model iki tane kırmızı Alfa Romeo mu vardı? Yoksa arada Orphée'nin arabasını başka biri mi kullanıyordu?

Şaşırmıştım, iyice aklım karışmıştı.

Kapı tıktıklandı.

"Giriniz," dedim.

Komi, elinde bir tepsi, üzerinde Pepsi ile gelmişti.

"Onları şöyle gölgeye koyuver," dedim.

Komi, tepsiyi küçük masanın üzerine bıraktı. Tam kapıdan çıkarken;

"Bayan, biliyor musunuz, şu öğlen zamanı size sözünü ettiğim kıyıdaکی yerleşim alanı olağanüstü bir hızla gelişiyor-muş... Büyük bir cadde kuruyorlarmış deniz kenarına. Bu iş heyecanlandırıyor beni," dedi.

"İlginç-ilginç, nereden alıyorsunuz bu haberleri," diye sordum ona.

Komi:

"Arkadaşlar balık tutarken görmüşler bayan, caddenin direkleri filan dikiliyormuş..." dedi.

Komi gittikten sonra düşündüm. Ankara demek, Tunalı Hilmi'yi kurmaya başlamıştı bile!

Pepsi-Cola'mı yudumladım güneşin altında. Bedenimin gördüğü bu ilk gün yormuştu beni. Saat 7.30'a kadar uyumuşum.

Kalktım, giyindim. Aklımda otelin önünden geçen kırım-

zı Alfa Romeo; Ankara'nın kıyı kentine hızla yerleşmesi...

Bay Gece'ye anlatacak epeyce şeyim vardı.

Topuksuz bez pabuçlarımı ve tulumumu giymiştim. Pepsi bardaklarımı ve tepsiyi kapımın dışına bıraktım, küçük çantamı, sigaramı, kibritimi aldım yanıma, saçımı şöyle bir tarayıp resepsiyona indim.

Geç kalmışım; Bay Gece gelmiş, her zamanki yerine oturmuştu.

Koşarak gittim yanına:

"İyi akşamlar Bay Gece, telefonda da anlattığım gibi öyle olaylar oldu ki, serseme döndüm. Bağışlayın, beklettim sizi," dedim.

Bay Gece her zamanki gibi kibarca:

"Yok hayır, bekletmediniz, şimdi gelmiştim ben de. Komi büyük bir coşku ile adeta yerden fıskıran yeni yerleşim merkezini anlatıyordu. Biraz kulak verdim ona. Tabii 'kimden' bahsettiğini çok iyi biliyordum," dedi.

"Bay Gece," dedim. "Bugün balkondan ne gördüm biliyor musunuz? Kırmızı Alfa Romeo süratle otelin önünden geçti. Ama direksiyondakini pek seçemedim. Kır saçlı bir adam gibi geldi bana. Yana sapıp yukarıya doğru çıktı. Aca-ba iki tane mi Alfa Romeo var?" diye sordum.

Bay Gece de şaşırmıştı.

"Çok ilginç," dedi. "Bir tek Alfa Romeo var..."

Düşünüyordu...

"Gerçekten çok garip. Benim bildiğim tek Alfa Romeo Orphée'ninki. Beş vitesli bir araba...

Allak bullak olmuşum.

"Beş vitesli mi dediniz Bay Gece!" diye bağırdım.

Bay Gece:

"Evet beş vitesli ve çok da süratli gider," dedi.

Ben tedirgin olmuşum. Bay Gece gayet sakindi.

"Her neyse, bakın, aklıma üzerinde düşünmemiz gereken diğer şeyler geliyor. Belki zamanlama yapmamız gereke-

cek. Şu an'a değin düşünmedik bunu. Örneğin siz kırmızı arabayı kaçta gördünüz?" diye sordu.

Düşündüm. Tam bilemiyordum.

"Sanırım saat 5.30 filandı... Ama emin değilim," dedim yardımcıma.

O, gene düşünüyordu.

"Belki de Orphée şu an yalnız değil... Bir arkadaşı olabilir yanında... Ama dün gece onu yapayalnız gördüğümüzü sanıyorum. Çünkü hiç kıpırdamadan öylece oturuyordu. Evinde bir konuğu var gibi değildi görünüm... Siz göremediniz ama ben çok iyi gördüm. Evet, eminim yalnızdı. Heyecanlısınız... Yanılmadığınızdan emin misiniz? Gördüğünüz Orphée olmasın?" diye sordu yardımcım.

"Eminim. Orphée değildi direksiyondaki, Bay Gece," dedim.

Yardımcım ayağa kalkmıştı.

"Her neyse, bu gece birtakım gerçekleri daha iyi öğreneceğimizi sanıyorum. Orphée'nin evi de öyle bir yapı ki, arkadan bakınca çok az şey görmek mümkün... Siz ise arkadan bakmayı istiyorsunuz. Heyecanlandınız da fazla duramadık orada dün gece..." dedi.

"Bay Gece, gene dört yüz metre uzaktan ve arkadan göreceğiz onu. Bakın, şimdi çok sakinim," dedim.

"Hadi çıkalım. Yolumuz uzun, biliyorsunuz," dedi yardımcım.

"Tamam Bay Gece, çıkalım," dedim.

Yanıbaşımda Bay Gece, karanlık ve sıcak sokakların içine daldık.

Gene oldukça hızlı yürüyorduk, arada bir duvarın üzerine oturup bir sigara molası veriyorduk.

Tuhaf bir yolculuk oluyordu bizimki. Dikkatimi çekmişti. Sanki bir adamın içindeki labirentte yol alıyor ve ona ulaşmaya çalışıyorduk.

"Daha önce de size söylemiş olduğum gibi, bu gece deği-

şik bir yoldan gidiyoruz oraya," dedi Bay Gece.

"İnanır mısınız, hiç dikkat etmedim. Bu da benim ne denli dalgın bir insan olduğumu gösteriyor.

Ama karanlıkta iyi görememenin etkisi de vardır bunda. Üstelik tüm yollar da birbirine tıpatıp benziyor. İnanın bana, sanki şu demin oturup sigara içtiğimiz duvar, dün gece oturduğumuz duvardı," dedim.

Yardımcım güldü:

"Evet, aynı duvardı. Henüz yeni yola girmedik ki," dedi.

"Her gün yeni bir yol buluyorsunuz. Ne tuhaf, ben Orphée'nin evine tek bir yolun vardığını sanıyordum..." dedim.

O, güldü.

"Hiç tek yol olur mu? Oraya varan daha birçok yolu bulacağımızı sanıyorum," dedi.

Gene böcek sesleri duyar olmuştum.

Gene kan gibi ılıktı gece.

Birden yolun değiştiğini fark ettim.

Bay Gece:

"Dikkatli yürüyün. Arkeolojik bir alanın içinden geçerek varıyoruz bu kez eve. Bu yolda da devedikenleri var, ama asıl taş çoktur buralarda. Ayaklarınız taşlara takılabilir... Şu anda içinden geçtiğimiz arkeolojik alan çok eski bir uygarlıktan kalma... Burada yakın zamana değin arkeologlar kazı ve araştırmalar yaptılar.

Şu anda kazı alanından geçiyoruz. Bilirim heyecanlanırsınız ama, bir iki Roma mezarı da bulunmuştu kazılar sırasında. Boştu bunlar..." dedi.

Yardımcım iyi bilmişti. Heyecanlanmıştım.

"Aman Bay Gece," dedim. "Mezarlar ürkütmez beni. Ama arkeolojiye çok meraklı olduğumu bilir miydiniz? Örneğin heykeller... Heykeller ilgimi çeker benim. Acaba bu kazıda hiç heykel bulunmuş muydu? Her neyse bulunmuş olsa bile müzeye kaldırmışlardır onları. Öyle değil mi?" diye sordum.

Bir yandan yürümeye devam ediyorduk.

Tüm çevre asırlar öncesinden kalma taşlarla doluydu.

Gerçekten oldukça zordu karanlıkta bu arkeolojik alanda yürümek.

Bay Gece ileriye bakıyordu. Sorumu usul bir sesle yanıtladı:

"Ne tuhaf, size söyleyeceğim şeyi önceden bildiniz. Evet birçok heykel çıkarıldı bu kazıda. Dediğiniz gibi çoğu müzede şimdi. Yalnızca bir tanesini, parçalanır korkusu ile yerinden kıpırdatmadılar. Biz şimdi o heykelin yanından izleyeceğiz evi. O da sürekli Orphée'nin evine bakıyor..."

Şaşkınlıktan bir taş çarptım. Az kalsın düşüyordum.

"Aman Bay Gece, siz bana neler söylüyorsunuz! Arkadan, dört yüz metre uzaktan sürekli Orphée'nin evine bakan bu heykel kimin heykeli ki?" diye sordum.

Bay Gece:

"Sabırsızlanmayın. Oraya varınca göreceksiniz. Zaten oldukça yaklaştık," deyip fazla bir şey söylemedi.

Yelsiz, kan sıcağı gecenin içinde taşların arasında bir süre daha yürüdük.

Birden gördüm heykeli.

Öyle boş bulunmuştum ki, az kalsın çarpıyordum ona.

Garip bir heykeldi. Bir insan heykeliydi. Kolları kırılmıştı, belinden yukarısı topraktan dışarıya uzanıyordu. Oldukça büyüktü; başı, kulakları, gözleri tastamamdı.

Dikkatle bakıyordum heykele. Eski bir Roma'lı soylunun heykeli olmalıydı bu... Anlaşılan, gövdesinin toprağın içinde kalan alt kısmı çıkarılırken kırılır diye ürkmüşler, şimdilik onu orada öylece bırakmışlardı. Bir tanrı heykeli de olabilirdi bu.

Hemen Bay Gece'ye sordum:

"Bay Gece, bir Roma'lı soylunun heykeli mi bu acaba?"

Bay Gece:

"Hayır, aslında pek bilmiyorum ya; bir soylunun heykeli

değil, eski bir Roma tanrısının heykeli olabilir. Ama siz boş-verin şimdi kimin heykeli olduğunu bunun, yalnızca heykelin baktığı yere bakın. İşte gene Orphée'nin evinden dört yüz metre uzaktayız. Şu anda heykelle birlikte eve bakıyoruz," dedi.

Oracıkta beynim jet gibi işlemeye başlamıştı. Orphée'nin evini sürekli izleyen bir kişi vardı demek.

Heykelin baktığı yere baktım. Çok ileride bir yerde, Orphée'nin evi olan o karaltıyı gördüm. Sanki üst katta bir yerde bir ışık yanıyordu. Daha önce görmediğimiz bir ışıktı bu.

Sanki o an önümden sıcak bir rüzgâr geçti.

Bay Gece, yanibaşımda, gözlerini kısmış, karanlığın içinden dikkatle eve bakıyordu. Ben de bakıyordum ama bir şey göremiyordum henüz.

Bay Gece:

"Alfa Romeo dünkü yerine park edilmiş. Şu an evde hiçbir hareket yok... Durun, durun... Birisi bahçeye çıktı... Yeni baştan içeriye döndü... Garip, sanırım Orphée gene yalnız."

O, sürekli eve bakıyordu. Sanki Orphée'nin evi, beni büyülediği kadar, Bay Gece'yi de büyülüyordu...

Aklıma bir şey takılmıştı.

"Bay Gece," dedim. "Bakın aklıma ne geldi, biz aslında ne kadar az şey görebiliyoruz... Siz birşeyler görüyorsunuz ya, ben pek bir şey göremiyorum. Ama şu tanrı heykeli tüm gün ve gece burada olduğuna göre pek çok şeyi görüyordur. İlgili midir dersiniz Orphée ile?"

Heykele dayanmış, öylece konuşuyordum. Bay Gece beni dinlemiyordu bile. Tüm dikkatini eve vermişti.

Birden:

"İşte... İşte, gene görüyorum onu; Orphée'yi... Çıkıp yeniden oturdu," dedi.

Bay Gece, heyecanlandıkça heyecanlanıyordu.

Sanki gözlerini yeniden o görünmeyen dürbüne ayarlamış, bakıp duruyor, bana bilgi veriyordu.

"Yeniden içeriye girdi. Çok huzursuz bir kişi olmalı bu," dedi.

Bir gece önceki ışık oyunları başlamıştı evde. Bahçenin ışıkları yanıp söndü ilkin, sonra uzay evine benzeyen bu değişik evde, değişik bölümlerde ışıklar yanıp sönmeye başladı.

Büyük bir ürküntü ve heyecan duymaya başlamıştım.

Bay Gece:

"Hissetti sizi; sanki gene varlığını duydu... Bu evde oldukça değişik olaylar oluyor... Sanki birisi çıldırıyor bu evde," dedi.

Aklıma geldi:

"Bugün ayın kaçı, Bay Gece?" diye sordum. Bir yandan da kolumdaki saate bakıyordum.

Bay Gece, gözlerini evden ayırmaksızın bana yanıt veriyordu:

"Bugün 12 Ağustos... Saat, durun bakayım," diyerek kendi saatine baktı. "11'i 20 geçiyor şu anda. Işıkları görüyor musunuz? Gene dolanıyor evinin içerisinde," dedi.

Evet izliyordum ışıkları... Sanki bir iç deprem oluyordu bu uzay evine benzeyen evde.

Birden tüm ışıklar söndü.

Bu, daha da ürkütmüştü beni.

Ev şimdi karanlığa gömülmüştü.

Orphée, bu koskocaman evi andıran karaltının ışıklarını nasıl da bir anda yakıp söndürüyordu?

Evin bir anda tümüyle karanlığa gömülmesi, az önce de dediğim gibi ürkütmüştü beni.

Yardımcım:

"Belki de bizi gördü ve karanlıktan bir yerden izliyor. Bakın, aklıma bu geldi," dedi.

"Ama Orphée niçin böyle bir şey yapsın," diye sordum yardımcıma. "Yani niçin izlesin bizi?"

"Niçin olmasın?" dedi yardımcım. "Orphée benim kim olduğumu bilmiyor ki. Eğer sizi gördü ise, mutlaka benim kim olduğumu merak edecektir. Biz onun hakkında ne denli az bilgi sahibiysek, o da bizim hakkımızda o kadar biliyor... Merak edebilir.

Hem söyleyin bana, o sizin bu kıyı kentinde olduğunuzu biliyor mu?" diye sordu.

"Sanırım bilmiyor. Nereden bilebilir? Henüz çok yeni geldim buraya... Gündüzleri hiç otelimden çıkmıyorum," dedim.

"Tuhaf bir şey ya, sanki algılıyor sizin burada olduğunuzu," dedi yardımcım. Heykelin iki yanına oturmuştuk. Gece-nin o karanlığında, heykel dümdüz Orphée'nin evine bakıyor-du.

Ev kapkaranlıktı. Hiçbir yerden en ufak bir ışık bile sız-mıyordu.

"Uyudu herhalde," dedim.

"Bu kadar çabuk mu? Daha demincek ışıklarla ortalığı birbirine katan birden nasıl uyuyabilir? Hiç sanmıyorum... Kanımca karanlıkta bir yerde o şimdi...

Size sormayı unuttum. Güçlü müdür gözleri?" diye sor-du yardımcım.

"Çok güçlü olduğunu sanıyorum gözlerinin. Hadi gide-lim Bay Gece," diye tutturdum yardımcıma.

"Peki," dedi o.

Yavaş yavaş ulu taşların arasından yürümeye başlamış-tık.

Hiç ummadığımız şey o anda oldu işte.

Alfa Romeo birden aydınlandı!

Oysa biz, arabaya giren birini, kapının açılışını, ne bile-yim ben, herhangi bir gürültüyü duymamıştık.

Alfa Romeo'nun uzak farları tüm yolu aydınlatmıştı.

"Aman, gidiyor mu yoksa?" diye kendimi tutamayıp ba-ğırdım.

Olduğumuz yere çökmüş, hiç kıpırdamadan izliyorduk arabayı.

Direksiyondaki –göremiyorduk onu– uzun farları söndürmüş, kısıları yakmıştı.

Arabanın içi ışıksızdı.

O an motoru işletti.

Büyük bir homurtu duyduk.

Boğuk gürültü bizim oturduğumuz yere kadar uzanıp taşlarda yankılandı.

Bay Gece de, ben de titredik.

Aniden arabadaki tüm canlılık öldü.

Işıklar söndü.

Motor durdu.

Kapı açıldı, bir karaltı çıktı arabadan. Çarptı arabanın kapısını, göremediğimiz bir yerden eve girdi.

Yardımcım ve ben donmuş, izliyorduk karanlığı...

Bir ışık yandı üst katta, sonra söndü.

Tüm ev gene karanlıktı.

"Gitmeye karar verdi... Birden caydı... Onun yerinde olmak istemezdim. Olağanüstü bir fırtına esiyor onun içinde," dedi yardımcım.

O an; ev, araba, her bir şey kapkaranlıktı.

"Gidelim buradan," dedim.

Taşlara çarpa çarpa yürüyüp otele döndük.

Hava gittikçe ısıniyordu.

"Yarın hava, sanırım çok sıcak olacak. Gündüz pek fazla güneşte kalmazsanız iyi olur... Pek çıkmayın otelinizden. Bu gece çok sarsıldınız.

Arabanın birden canlanıp sonra durması...

Neyse bu gece fazla bir şey düşünmemeliyiz. Yarın akşam sekizde geleceğim otelinize. İyi dinlenmeye bakın," dedi yardımcım.

Vedalaştık.

Girdim otelime. Herkes uyumuştı. Anahtarımı anahtar-

lıktan alıp odama çıktım.

Pabuçlarım toz içindeydiler. Balkona koydum onları. Bir süre dolanıp durdum odanın içinde.

Çok zor uyudum o gece.

Sabah, sıcak uyandırdı beni. Gece yatarken perdemi çekmeyi unutmuşum. Güneş üstüme vurmuş yattığım yerde. Ter içinde uyandım.

Uyurgezer gibiydim.

Çay içince belki biraz açılabilirdim.

Zili çaldım. Az sonra komi geldi.

"Günaydın bayan," dedi.

Bir zarf vardı elinde.

"Size bir mesaj geldi. Bu sabah erken saatte. Bir posta güvercini ile. Uyanmanızı bekledim. Buyrun mektubunuzu," dedi.

Bana mektubu uzattı.

Uykulu halimle şaşırmıştım.

"Bir posta güvercini mi getirdi bu mektubu?" diye sordum.

"Evet bayan. Bir posta güvercini getirdi. Ben de heyecanlandım. Çünkü şimdiye değin hiçbir müşterimize posta güvercini haber getirmemişti. Haddim olmayarak sorabilir miyim; bu iletişim yöntemini sık kullanır mısınız?" diye sordu.

Seviyordum bu komiyi, can çocuktu. Yaşam doluydu, her şeyi öğrenmek istiyordu.

"Evet, posta güvercini ile haber yolların. Ama artık oldukça ender kullanılan bir iletişim biçimi bu...

Her neyse, siz bana lütfen iki bardak koyu çay getirin," dedim.

Komi:

"Şimdi çayınızı getiriyorum. Odanız bugün temizlenecek ve çarşaflarınız değişecek. Başka bir arzunuz var mıydı?" diye sordu.

"Şimdilik bu kadar, teşekkür ederim," dedim.

Komi çayımı getirmek üzere koşarak aşağıya indi.

O gittikten sonra elimdeki zarfa baktım. Sabah zamanı kıyı kentindeki otelime bir posta güvercini tarafından getirilen zarfa...

O uykulu halim dağılmıştı.

Zarfın kenarına eflatun bir çizgi çekilmişti; daha önce görmediğim bir mühür dikkatimi çekti. Zarfın üzerinde yalnızca otelimin adı ve odamın numarası yazılıydı.

Balkona çıkıp mühüre dikkatle baktım.

Altın renkli, üstünde gizemli bir figür bulunan bir mühürdü bu!

Kırdım, açtım onu.

Akıl almaz bir yazı ile şöyle başlıyordu mektup.

Sayın Eurydice,

Dün çok yakınımıdaydınız. Umanım sabah sabah rüzgâra dikte ettirerek yazdığım ve bir posta güvercini ile yolladığım bu mektup şaşırtmaz sizi.

İstermeyerek bazı üzüntülerinize, çocuksu coşkunuza ve yaşamakta olduğunuz zor durumlara tanık oldum.

Bir an az kalsın tanıyordunuz beni.

Evet, ben, o tepedeki arkeolojik alanda, yarı beline değin toprağa gömülü, kolları kırılmış olan heykelim.

Ben de yardım etmek istiyorum size. Çünkü mevsimler boyu hep aynı yere bakar dururum. Evet, o eve, Orphée'nin evine bakar dururum.

Zorunluyum bakmaya. İster istemez bakıyorum. İstesem de başımı çeviremem. Bir heykel hareket edemez. Bilirsiniz bunu...

Ayrıca dün, yardımcınızla konuştuğunuz birtakım şeyler ve gördüğüm olaylar ilgimi çekti.

Arzu ederseniz posta güvercinim aracılığı ile mektuplaşa-

biliriz.

İnanın dün gece, taşın, toprağın, iklimlerin ve asırların verdiği yalnızlığın içinde sizin coşkunuz canlandırdı beni.

Sakin bir şeyden ürkmeysin... Bu kıyı kentinde bir dostunuz daha var.

*Saygılarımla
Roma İmparatoru
Hadrian.*

Mektup elimde kalakalmıştım.

Evet, dün karanlık olmasaydı kuşkusuz tanıyacaktım Roma İmparatoru Hadrian'ı.

Bu yapayalnız heykel ne denli içten bir mektup yazmıştı bana.

Koskoca Roma İmparatoru Hadrian.

Duygulanmış, elimde mektup öylece oturuyordum yatağımın üzerinde. Kapı tıktıklandı.

"Giriniz," dedim.

Komi, tepsiyle iki bardak çayı getirmişti.

Elimde sigaram komiye şöyle bir baktım. O, bir isteğim var mı diye bekliyordu.

"Bir şey diyecektim size... Eğer o posta güvercini yeniden uğrarsa tutuverin, bana gelen mesaja yanıt vereceğim," dedim.

Komi:

"Ah bayan, şimdi ben de size bildirecektim. Posta güvercini gelmiş, aşağıda," dedi.

"Tamam," dedim komiye. "Tutuverin güvercini aşağıda... Az sonra ona vereceğim mesajla resepsiyonda olacağım."

"Hay hay efendim," dedi komi.

Eğilip çıktı.

Odamda şöyle bir dolandım. Roma İmparatoru Hadrian, posta güvercinini bu denli çabuk gönderdiğine göre ol-

dukça acele bir yanıt istiyordu benden.

Bavulumu karıştırdım, özel mektup kâğıtlarımı ve zarflarımı çıkarttım.

Balkondaki masaya geçtim, bir iskemle çektim altına, başladım yazmaya: •

Sayın İmparator Hadrian,

Nazik mektubunuz az önce elime geçti. Yazmış olduklarınız duygulandırdı beni. İlkın yakın ilginize teşekkür etmek istiyorum. Mektubunuzu henüz okumuştum ki, posta güvercininizin aşağıda beklemekte olduğu bildirildi. Size hemen yazıyorum.

Dün gece izlediğiniz değişik olayların, çocuksu tepkilerimin, coşkularımın size canlılık vermesi ne mutluluk!

Benim de tuhaf köklerim vardır, inanır mısınız, bazan bir türlü kıpırdayamam yerimden. Onun için, mektubunuzda da yazdırmış olduğunuz gibi sakın yanı belinize değin toprağa gömülü olmanız karamsarlaştırmasın sizi.

Kollarınıza gelince Sayın İmparator, şu durumda benim de kollarım kırık. Zaten siz bunu gece zamanı çok güzel fark etmişsiniz. Çırpınışlarımı, bazı çaresiz olduğum anları görüvermişsiniz hemen!

'Mevsimler boyu aynı yere bakar dururum' diyorsunuz. Sayın Hadrian, çoğumuz öyle değil miyiz? Çoğumuz tüm bir yaşam boyunca hep aynı şeylere bakmaz mıyız?

Yakın ilginize yeniden teşekkür ediyorum.

Evet, sizinle mektuplaşmak istiyorum.

Bu gece, yardımcım ile sizin oraya geleceğimi sanıyorum. Bakalım neler görecekiz?

İlginç bir şey daha var Sayın İmparator. Siz ölümü biliyorsunuz. Çünkü yaşadınız onu. Ben ise henüz bilmiyorum. Belki bu konuda da aydınlatabilirsiniz beni.

Saygılarımla.

E.

Mektubu şöyle bir okudum. Aslında bir imparatora nasıl bir mektup yazılacağını pek bilmiyordum. Daha önce hiç yazmamıştım.

İmparator Hadrian bana çok içten yazmıştı.

Odam biraz havalansın diye kapımı açık bırakıp koşarak aşağıya indim.

Posta güvercini uysal uysal resepsiyonun orada, kominin yanında bekliyordu.

Sol ayak bileğinde altın bir zincir ve mektubun takılması için bir halka vardı.

Usulca elime aldım posta güvercinini, mektubumu halıkaya geçirdim.

Otelin kapısına çıkıp salıverdim güvercini...

Bir-iki kanat çırpıp ok gibi tepeye doğru uçtu, gitti.

Tüm bunlar olurken resepsiyonda, yanıbaşımda bir tek komi vardı.

O artık posta güvercini işini çok doğal karşılıyordu.

"Ben bu yöntemin uygulandığını hiç görmemişim bayan. İnanır mısınız daha önce hiç görmediydim böyle bir iletişim yolunu. Buraya gelen müşterilerin hemen hepsi zarfın üzerine bir pul yapıştırıp öylece atarlar mektuplarını posta kutusuna. Bu ne güzel ve değişik bir yol. Acaba kaç saatte varır ki bu posta güvercini gideceği yere?" diye sordu.

"Çok çabuk varacağını sanıyorum. Yeniden dönünce sen onu tut ve bana, hemen yukarıya haber ver," dedim komiye.

"Pek tabii bayan. Hemen haber veririm," dedi komi.

Yukarıya, odama çıkmaya hazırlanıyordum ki, komi;

"Bayan, şimdi odanız temizleniyor," dedi.

"Öyleyse sen şu köşe masaya bir çay daha getir bana, bir de hafif kahvaltı. Yumurta istemem," dedim.

Gittim, köşedeki masaya oturdum. Komi, mutfığa gitmişti.

Oturduğum yerde, İmparator Hadrian hakkında neler

bildiğimi geçiriyordum aklımdan.

Anımsadıklarım şöyleydi: Hadrian, M.S. 76'da Roma'da doğmuştu. 117-138 yılları arasında Roma İmparatoru olmuştu. Trajan'ın evlâtlığıydı. Onun ölümünden sonra tahta geçmişti. Sanata, edebiyata aşırı düşkünlüğüyle ün salmıştı. Roma'da, Efes'te pek çok tapınaklar ve villalar yaptırmıştı.

Tüm bunları düşündüm.

Demek İmparator Hadrian, yönetime geçtiğinde olgun bir çağındaydı.

Aniden aklıma bir şey geldi.

Kuşkusuz tüm yaşamı boyunca da, şu kıyı kentinde yalnız başına bir heykel olarak da İmparator Hadrian çok şey görmüş, pek çok şey bilen bir kimseydi.

Ama bu heykelini her an bu kıyı kentinden kaçırabilirlerdi. İşte bu düşünce allak bullak etmişti beni. Düşündükçe şaşırıyordum. Nasıl bu denli değerli bir heykeli böyle, dağ başında, arkeolojik alanın içinde bırakmışlardı! İki kişi rahatlıkla kazma ile belinden kırar, bu kıyı kentinden alıp götürüverirlerdi onu.

Acaba arkeolojik alan ne denli iyi korunuyordu?

İmparator Hadrian'a yazdığım mektupta niçin bunları sormadım diye canım sıkıldı. Gene düşünüyordum. İmparator Hadrian acaba içinde bulunduğu tehlikenin farkında mıydı? Belki müze yetkilileri ile iletişime geçip, bazı bilgiler sormam gerekiyordu.

Tüm bu aklıma takılan yeni düşünceleri yardımcıma bildirmeliydim.

Kahvaltımın yarısını yedim, biraz reçel, peynir ve bal... Sonra köşeye, odama gittim. Bay Gece'nin numarasını çevirdim.

Her zamanki gibi ikinci çalışta açıldı telefon.

"Günaydın," dedim sesini duyunca onun.

"Günaydın," dedi karşı taraftan yardımcım. "Nasılsınız, umarım rahat bir gece geçirdiniz."

Yavaş bir sesle;

"Bay Gece," dedim. "Dün siz beni otele bıraktıktan sonra öyle akıl almaz olaylar oldu ki, hemen size haber veriyim," dedim.

Karşı taraftan yardımcım;

"Orphée ile mi ilgili?" diye merakla sordu.

"Tam değil," dedim. "Ama dolaylı olarak ilgili sayılabilir."

"Anladım," dedi yardımcım. "Ankara ile ilgili olmalı bu olaylar. Çünkü bu sabah, sahilde kurulan yeni yerleşim merkezinde büyük bir cadde oluşmuş, haberi kulağıma geldi. Tüm kıyı kentinin gençleri, bu caddede bulunan 'Bimbo Hamburger' ve 'Escale' diye oldukça değişik iki hamburgerci ve biracıdan söz edip duruyorlar. Pek çok da yeni insanlarla gelmiş bu yerleşim merkezi. Anladığıma göre Ankara süratle yerleşiyor ve gelişiyor yanıbaşımızda.

Herhalde siz de yerleşmekte olan kent ile ilgili haberler duymuş olacaksınız," dedi.

"Hayır," dedim yardımcıma. "Bunlardan hiç haberim yok. Ben size bambaşka bir şeyden söz edecektim. Dün gece, o içinden geçtiğimiz arkeolojik alanda, kolları kırık, antik Roma devrinden bir heykel vardı ya, İmparator Hadrian'a ait olan bu heykel konuşmalarımızı duymuş, bu sabah özel posta güvercini ile bana bir mektup yolladı. Güvercin mektubu getirdikten sonra, biraz çevrede uçup, yeniden resepsiyona dönmüş. Ben bu arada yanıtı hazırlamış, güvercini bekliyordum. Şimdi mektubum İmparator Hadrian'a ulaşmış olmalı..."

Telefonun karşı tarafından yardımcım iyice şaşırmıştı.

"Demek Roma İmparatoru Hadrian'mış, o yarı beline değin toprağa gömülü ve sürekli Orphée'nin evine bakan heykel... Sizinle bu sabah iletişime geçti demek! Gerçekten inanılmaz bir şey," dedi.

Yardımcıma:

"Bu gece İmparator Hadrian'ın yanından bakacağız eve. Posta güvercini ile yolladığım mektubumda, İmparator'a bu gece oraya gideceğimizi yazdım. Bizi bekliyordur o şimdi. İmparator'un pek çok şey görmüş olduğunu anladım. Ama az önce düşündüm de, bulunduğu yerden her an kaçırılıp karşı adalara götürülebilir. Bay Gece, siz ne düşünüyorsunuz bu konuda? Acaba o arkeolojik alan ne denli korunuyor?" dedim.

Yardımcım telefonun öte yanında düşünüyordu besbeli.

"İnanır mısınız, ben o heykelin İmparator Hadrian'ın heykeli olduğunu bilmiyordum. Dedikleriniz doğru. Çok değerli bir heykel olmalı. Eski eser kaçakçılığının bu denli yoğun olduğu bir sırada onun orada bırakılmasına aklım ermedi. Bugün müze yetkilileri ile konuşmamı diler misiniz?" diye sordu.

Bir an düşündüm.

"Durun," dedim. "İmparator Hadrian'a bir şey olmasını istemem. Bana kalırsa müzenin ilgisini pek çekmeyelim. Hem İmparator Hadrian da yerinden memnun gibi. O da bizimle birlikte olayları yaşayacak ve izleyecek. Açık havaya, rüzgâra, bulutlara, gündüze ve geceye alışmış o. Müzede sıkılabılır.

Orphée'nin evini çok iyi bildiğini yazmış mektubunda.

Şu birkaç gün için heykelin sorumluluğunu yükleniyorum. Onun birtakım şeyleri bilmesi, coşkulanıp yaşama bağlanması hoşuma gitti. O zaman, bu gece saat sekizde oteli me gelirsiniz. Dün geceki yoldan İmparator'un bulunduğu alana gider ve Orphée'nin evine bu kez üçümüz bakarız," dedim.

Yardımcım:

"İmparator Hadrian, konuşabiliyor mu?" diye sordu.

"Hayır," dedim. "Yalnızca konuşulanları duyuyor, görüyor ve mektupla iletişim kuruyor."

"Akşam sekizde otelinizde olacağım. Şimdilik hoşça kalın," dedi yardımcım.

Vedalaşıp telefonu kapattım.

Elinde havlular, komi köşede belirmişti.

"Odanız hazır bayan, ben de şimdi yukarıya temiz havlularınızı getiriyordum," dedi.

"İyi. Ben de şimdi dışarıya çıkıp dolaşacaktım. Siz havluları banyoya koyuverin. Aman unutmayın, posta güvercini gelirse bekleteceksiniz," dedim.

"Hay hay bayan," dedi komi.

Kentin öğlen sıcağına daldım. Bu saatte ilk kez çıkıyordum otelimden dışarıya. Dayanılmaz bir sıcak vardı tozlu sokaklarda.

Yan bir yola saptım, hiç bilmediğim bir sokakta yürümeye başladım. Aşırı sıcaktan kıyı kentinin yerlileri bile görünmüyorlardı çevrede.

Başıma bir şapka almalıydım, diye düşündüm. Giysilerim terden sırtıma yapışmıştı. Nereye gittiğimi bilmeden öylece yürüyordum bu öğlen sıcağında, kıyı kentinin sokaklarından birinde.

Orphée'nin evi ne tarafa düşüyordu, İmparator Hadrian'ın heykeli ne yandaydı? İşte gündüz bunları bir türlü kestiremiyordum.

Otelime dönmeliyim diye geçirdim aklımdan... Bu sıcakta dışarıda dolaşmamalıyım.

Denizden kızgın bir yel esiyordu. Nedense tam çıkılmayacak bir zamanda çıkmıştım dışarıya. Sabahın yoğun olayları heyecanlandırmıştı beni.

Düşüne düşünce otelimden uzaklaşmış, kıyı çizgisini kaybetmeden yürüyordum. Güneş, gözlerime fazla gelmişti; çantamı karıştırdım, güneş gözlüklerimi buldum, taktım onları. Gözlükler de çantamın içinde sıcaktan ısınmışlardı. Plastikten yapılmış, basit gözlüklerdi bunlar. Ama hiç olmazsa şu kızgın güneşten, oldukça zayıf olan gözlerimi koruyorlardı.

İlk fırsatta bir eczane bulup, şöyle iyi cins bir güneş gözlüğü almalıydım kendime.

Anlaşılan kent merkezinden uzaklaşıyordum gittikçe.

Çevrede hiç dükkân yoktu. Tek tük evler vardı, onların da tüm pancurları kapalıydı bu saatte...

O an, tuhaf, metalik, uzaktan gelen güçlü bir ses duydum.

İlkin bu sesin ne sesi olduğunu; ne dediğini hiç anlayamadım.

Yolun ortasında durdum, kulak verdim.

Anladım.

Bir polis otosunun mikrofonundan birisi konuşuyordu. Anlaşılan göremediğim trafik arabasının içinden mikrofonla birşeyler diyordu polis.

"06 NZ 963 – lütfen yolun sağ tarafına park edin!

06 NZ 963, yolun sağ tarafına park edin. Trafiği karıştırıyorsunuz," diyordu mikrofon.

Sıcaklığın verdiği sersemlikten olacaktı, gittim yolun sağ tarafında durdum.

Mikrofondan bir kahkaha yükseldi. O an tanıdım sesi.

Ankara'nın sesiydi bu!

Mikrofon neredeydi, bana nereden sesleniyordu; anlayamıyordum bir türlü.

Ankara, görmediğim bir yerden, mikrofonun ardından gelen o dumanlı sesi ile katılıyordu gülmekten halime.

"Yahu," dedi. "06 sesi duyunca, nasıl da yolun sağ tarafına park edin! Araba mısın sen?

Hay Allah iyiliğini versin e mi!

Bak gördün mü, nasıl şartlanmışsın benim caddelerime."

Bozkır kenti gülüp duruyordu. Anladım ki onun çok yakınında bir yerdeydim.

O, kalın sesi ile gene:

"Nasılsın, nasılsın?" diye soruyordu.

"Ankara, neredesin? Hiç dosta böyle bir oyun yapılır mı?" dedim.

"Bağır, bağır biraz, sesini duyamıyorum tam," diye gürledi mikrofondan.

Ben de bağırdım, bir yandan da gülüyordum.

"Şimdi duyuyor musun? Yahu hiç böyle yapılır mı?" dedim.

O, gene bir kahkaha patlattı.

"Canım, dostlar birbirine böyle şakalar yapar-hem şu cehennem sıcaklığında, kimsecikler yokken, nasıl buldun burayı? Hem sen, bu sıcakta dışarıda ne arıyorsun? Genellikle bu saatlerde hiç çıkmazsın... Nereden buldun o garip güneş gözlüklerini? Oyuncak gözlük mü bunlar? Terden sıırıslıklam olmuşsun, farkında mısın? Başına güneş geçecek, farkında değilsin..."

Ankara, sevecen bir ana gibi konuşup duruyordu.

"Ankara, sen neredesin? Sahil sitesini nerede kuruyorsunuz? Ben seni göremiyorum, sen beni nasıl görebiliyorsun? Buradan, kurduğun site de görünmüyor. Anlaşılan trafik arabası da getirmişsin..." dedim.

O, hâlâ gülmekten kırılıyordu.

"Şu yamacın ardındayız biz. Henüz daha kuramadım sahil sitesini. Tunalı Hilmi Caddesi üzerinde çalışıyorum. Bir yerleşeyim de hemen bekliyorum seni. Ama şimdi otele dön. Sıcak artıyor," dedi.

"Dönüyorum, dönüyorum. Gerçekten bu sıcak yapış yapış etti her yanıma," dedim.

"Arayacağım seni otelinden," dedi Ankara.

Yamacın ardında, henüz göremediğim, kendini süratle kurmakta olan kente el salladım.

Geldiğim yoldan otele döndüm.

Resepsiyonda komiyi gördüm.

"Bir Pepsi odama lütfen," dedim.

"Hay hay bayan. Bu sıcakta çıkmamalısınız," dedi.

Aklıma geldi.

"Beni arayan oldu mu?" diye sordum.

Komi, Pepsi-Cola'ları dolaptan çıkarmıştı.

"Hayır bayan, siz yokken arayan olmadı. Ben hep buradaydım," dedi.

Anahtarımı ve Pepsi'yi alıp ikinci kata çıktım.

Yatağımın üzerine oturdum. Pepsi'yi içtim. Ter boşanıyordu her yanımdan.

Bir süre sonra Bay Gece ile buluşacaktım.

"... Güneşten yanmışsınız," dedi yardımcım.

"Evet, epeyce dolaştım bugün öğleden sonra."

Oracıkta yardımcıma usulca, nasıl sıcak sokaklarda yürüdüğümü, Ankara'nın bana yaptığı şakayı anlattım.

O da çok güldü Ankara'nın yaptığı bu oyuna.

"Çok işveli, zeki bir kent olmalı bu Ankara," dedi.

Otelden çıktık, gecenin içinde yürümeye başladık.

Bay Gece:

"İş yakın aklıma ne geldi, acaba doğru mu bu sizin gün ortasında, bilmediğiniz sokaklarda yürümeniz? Biliyorsunuz siz de tehlike içindesiniz..." dedi.

"Aman Bay Gece," dedim. "Ölümden söz ediyorsunuz değil mi? İnanın aklıma bile gelmedi. Hem ölüm, her zaman, her yerde var. Üstelik ben onun tüm bu olayların içinde bir kişi, bir insan olduğunu da hiç sanmıyorum, ne dersiniz?"

Bay Gece düşünceliydi.

"Gerçekten bilemiyorum. Ama öyle yalnız başınıza çıkıp, çevrede in cin yokken dolaşmanız kanımca sakınca'lı. Anlıyorum, artık dinlediniz. Sıkılıyorsunuzdur tüm gün otelinizde kalmaktan. Ama gene de siz kulak verin bana. Üstelik bayıltıcı o öğlen sıcağında çıkmanız hiç doğru değil. Henüz bu kıyı kentinin havasına alışmış sayılmazsınız..." dedi.

Adımlarını biraz hızlandırdı.

Yan yola sapıp, bayır yukarı bir gün önceki yoldan yürü-

meye başladık.

Gene yıldızlarla dolu gece başlamıştı. Sıcak bir yel esiyordu ama hiç de fena değildi.

Bir süre sonra, yolumuzun üzerindeki bir taş duvara, sigara içmek için oturduk.

Aklıma geldi, sordum.

"Siz hiç Ankara'yı gördünüz mü? Sanmıyorum pek oralara geldiğinizi," dedim.

Yardımcım:

"İnanır mısınız hiç gitmedim Ankara'ya. Oysa İzmir'i iyi bilirim. Yaşamımın uzun bir bölümünü bu kıyı kentinde geçirdim," dedi.

Dönüp ilgiyle baktım ona.

Demek, Bay Gece'nin bir başka evreni daha vardı...

Gülümsedim.

"Hele bir Ankara yerleşsin buraya, ben sizi Tunalı Hilmi'de gezdiririm. Yeni bir pasaj açıldı orada. Sanıyorum Ankara, dükkânlarla dolu olan o pasajı da getirmiştir buraya.

Bildiğim bazı dükkânları gösteririm size. Kitapçılar vardır; oraları da size ben tanıtırım," dedim.

Bay Gece:

"Pasaj mı dediniz? Nasıl bir pasaj bu?" diye sordu.

"Fena değil," dedim. "Tunalı Hilmi Caddesi'ne bir canlılık getirdi. Üç katlı, içinde bir sürü dükkân var. Elektrikli merdivenler var... Kışın içinde ısınırdım, yazın nasıl olur bilemem... Ama gene de bir değişikliktir..."

"Ankara tüm bunları getirmiş midir beraberinde?" diye sordu yardımcım.

"Sanırım getirmiştir. Bakalım, göreceğiz," dedim.

Yeni baştan yürümeye başlamıştık. Bir süre sonra arkeolojik alana girdiğimizi anladım. Gene taşların arasında yürüyorduk.

Ben, yönümü şaşırmıştım gene.

"Bu gece de başka bir açıdan mı bakacağız heykele ve

Orphée'nin evine Bay Gece? Sanki her akşam değişik bir yoldan geliyoruz buralara..." dedim.

Yardımcım güldü.

"Dün geceki yoldan geldik, bakınız," dedi.

Gösterdiği yere baktım.

Ürktüm birden.

"Aman Bay Gece, orada birisi var! Birisi bize bakıyor," diye fısıldadım.

Bay Gece sakindi.

"İmparator Hadrian'ın heykeli o, gelin," dedi.

Beş dakika sonra heykelin yanına varmıştık.

Bu kez şöyle dikkatle baktım da, ne denli görkemli ve ne denli yalnızdı bu beline dek toprağa gömülü İmparator'un heykeli.

Şu anda İmparator bizi duyuyor ve olanları izliyordu.

Onun sonsuza bakan gözlerine baktım.

Baktığı yer her zamanki gibi Orphée'nin eviydi.

Ev, kapkaranlıktı bu gece.

İmparator'un heykeline döndüm;

"Sayın İmparator Hadrian, işte geldik size söz verdiğim gibi... Umarım posta güvercini mektubumu iletmiştir... Sizi yardımcım Bay Gece ile tanıştırmalıyım.

Bay Gece - İmparator Hadrian," dedim.

Bay Gece İmparator'un heykelini eğilerek selâmladı.

İmparator Hadrian'ın heykeli hiç kımıltısız, karanlığın içinde öylece duruyordu.

Yanıbaşımızda hiç konuşamayan biri olduğu için, Bay Gece ve ben, daha da çok konuşmaya başlamıştık.

"Nasıl geçti gününüz Sayın Hadrian?" diye sordum.

Soruma yanıt gelmedi.

Ben konuşmamı sürdürüyordum:

"Eğer bir sakıncası yoksa; yardımcım sağınıza, ben soluza, oturalım. Biliyorsunuzdur, bu bizim geldiğimiz yol oldukça yorucu... Şöyle oturalım da bu gece neler olacak baka-

lım..." dedim.

Yardımcımla heykelin iki yanına oturduk.

Üçümüz de karanlıkta Orphée'nin evine bakıyorduk.

Bir ara, yardımcım bana döndü; "Ne yazık ki dolunaya çok var, Sayın İmparator'un yüzünü iyi seçemiyoruz," diye fısıldadı kulağıma.

Yardımcımın kulağına bu kez ben de fısıldadım:

"Aman Bay Gece, İmparator'un kulakları sanırım çok güçlü... Sizin dediğinizi de, benim şimdi bu söylediğimi de duymuştur."

Sonra usulca İmparator Hadrian'ın taştan omuzuna dokundum:

"Sayın Hadrian, işitiyor musunuz? Bizler, imparator yanında nasıl konuşulduğunu bilmeyen kimseler olduğumuz için kusurumuza bakmayın," dedim.

Bay Gece:

"Sayın Hadrian, ben bugün kentteki kütüphanede birtakım kitaplara bakıp, epeyce şey öğrendim sizinle ilgili... Örneğin Efes ve Roma'daki villalarınızın krokilerini gördüm. Gerçekten çok güzeldiler!" dedi.

Söze ben girdim:

"Sayın Hadrian, onca güzel tapınaklar ve villalar yaptırmış bir kişisiniz. Güzel sanatlara olan düşkünlüğünüz, her tarih ve arkeoloji öğrencisince bilinir. Bakın aklıma ne geldi, Orphée'nin evini nasıl buluyorsunuz? Oldukça değişik bir mimari kullanılmış. Evin, dümdüz olan çatısından aşağıya, düzlüğe değin merdivenler iniyor. Işıkları yanınca, sanki uzay evi gibi bir şey görüyorum. İnanır mısınız, evi hiç gündüz görmüş değilim. Bu gece de kapkaranlık orası..."

İmparator'un heykeli her zamanki gibi sonsuz bir sessizlikle karanlığa bakıyordu.

Yardımcıma döndüm:

"Bay Gece, o sıcak gece yeli sanki daha da arttı gibi... Ama bu tepeyi çok seviyorum. Alıştım buraya. Demek ki do-

lunayda her bir şeyi daha da iyi görebileceğiz."

Yeni baştan İmparator'un heykeline döndüm; karanlık etkiliyordu beni.

Durup dururken:

"Sayın Hadrian, 'vurgun odası' diye bir odanın varlığını hiç duymuş muydunuz?" diye sordum.

İmparator'a pat! diye böyle bir soru sormam yardımcı-mı şaşırtmıştı.

İmparator Hadrian'ın yerine hemen yanıtladı beni.

"Nereden aklınıza geldi şimdi bu? Onun ne olduğunu biliyorum. Deniz dibinde vurgun yiyen dalgıçların içine kapatıldığı, dışarıdan kilitlenen, içinde vurgunun yenildiği derinlikteki suyun basıncının sağlandığı, dışı vanalı, birtakım ibrelerle dolu tabut gibi bir odadır o..."

Nereden aklınıza geldi şimdi bu?" diye sordu yeni baştan.

"Bilmiyorum nereden aklıma geldi... Bir an, vurgun odasını düşündüm. Sanki bu bayırın tepesinde olduğumuz halde, bir vurgun odasındaymışız gibi geldi bana," dedim.

Yardımcım bir an dondu kaldı. Oracıkta iki heykelle birlikteymişim gibi hissettim kendimi. Sonra Bay Gece toparlandı, o her zamanki güçlü sesi ile:

"Neden asabınız bozuldu bu gece sizin? Güneşe alışkın değilsiniz.. Bu esen ılık yel, dokundu size. Artık böyle şeylerden konuşmayalım olur mu?" dedi.

Oracıkta güç kazanmış, birden rahatlamıştım.

Doğruydu yardımcımanın dediği.. Güneş dokunmuştu bana... Gece de gelip İmparator'un yanında saçmalamaya başlamıştım.

Lâfı değiştireyim dedim;

"Sanırım tiyatroyu çok severdiniz, Sayın İmparator... Sizin zamanınızda çok zengindi Roma tiyatrosu. Sanırım özel locanızda izlerdiniz tüm oyunları... Oysa; sinemayı, televizyonu, videoyu bilmiyorsunuz... Ama ne zararı var? Sinema ilgi-

nizi çekerti sanırım..."

Yardımcıma döndüm:

"Bay Gece, bu kıyı kentinde hiç yazlık sinema var mı? İmparator Hadrian'ın sinemayı tanımasını, bir film görmesini çok isterdim..." dedim.

Yardımcım neşelenmişti konu dağıldı diye.

"Kıyı kentinde üç yazlık sinema var. Ama Sayın İmparator'u nasıl götürebiliriz oralara? Aşağıda, kent merkezinde bu sinemalar," dedi.

"Acaba hangi filmler oynuyor bu sinemalarda, biliyor musunuz, Bay Gece," diye sordum.

O, bir an düşündü.

"Sanırım deniz kenarındaki sinemada 'Paris'te Son Tango' oynuyor," dedi.

Çok keyiflenmişim! Coşku ile ellerimi çırpıttım.

"Ne kadar güzel! Sayın Hadrian, bir İtalyan yönetmenin çok yankı uyandırmış bir filmi bu. Oyuncuları, Marlon Brando ve Maria Schneider... Acaba bu filmi görmeyi nasıl sağlayabiliriz? Düşünüyorum..."

Döndüm yardımcıma:

"Ama Bay Gece, filmi sansürlemişler, kuşa çevirmişlerdir," dedim.

"Önce bizim izlememiz gerekiyor filmi," dedi o.

Paris'te Son Tango!

Kuşkusuz İmparator Hadrian'ın ilgisini çekecekti bu film.

Bir süre Bay Gece ile bu işi nasıl gerçekleştirebileceğimizi tartıştık.

Yaşam.

Aşk.

Ölüm.

Her bir şey vardı bu filmde.

Bir ara heykelin oradan uzaklaşıp tartışmamıza devam ettik yardımcımla.

Acaba bir imparatora gösterilecek bir film miydi bu?

"Çok açık saçık. Bence İmparator'a bir sanat filmi göstersek daha iyi olur... Ya da turistik yöreleri gösteren bir film," deyip duruyordu Bay Gece.

Aynı kanıda değildim.

"Ama Bay Gece, şu anda kıyı kentinde bu film oynuyor... Bana kalırsa yorumu ve mesajı çok ilginç... Psikolojik bile sayılabilir... İmparator'un bu filmi ilgi ile izleyeceğini sanıyorum. Üstelik bir İtalyan yönetmeni yapımı. Daha önce hiç film seyretmediğini unutmayalım. İmparator Hadrian beyaz perde olayını hiç bilmiyor. Nasıl gösterebiliriz bu filmi ona; asıl bunun üzerinde durmalıyız," dedim.

İmparator Hadrian'ı fazla yalnız bırakmak istemedim. Usul usul heykele doğru yürüdüm.

Bay Gece birden koluma dokundu.

O yavaş sesiyle:

"Bakın, bakın," dedi.

Gösterdiği yere baktım.

Karanlıktan başka bir şey göremedim.

"Nedir, ne oldu Bay Gece," diye sordum.

O, gözlerini ayırmadan aynı noktaya bakıyordu.

"Alfa Romeo... Alfa Romeo'nun homurtusunu duyuyorum... dinleyin..." dedi.

Heykelin yanına varmıştık.

Ben de duydum. Alfa Romeo'nun homurtusu karanlıkta eve doğru yaklaşıyordu...

"Başka araba olmasın?" diye sordum.

O, kesin bir sesle:

"Hiç sanmam," dedi.

Dinliyordu.

Ben, gene heyecanlanmıştım.

"Yoksa buraya mı geliyor?" diye sordum.

Yardımcım güldü.

"Hayır," dedi. "Unutmayın, burası arkeolojik alan. Bir

jeep bile zor dolaşabilir bu ulu taşların arasında... Alfa Romeo ise bir sürat arabası..."

Araba belirmişti.

Orphée'nin evinin orada, her zaman park ettiği yere yakın durdu.

Heyecandan heykele sokulmuştum. Havadaki o kan sıcaklığı yel de iyice artmıştı.

"Bay Gece, görebiliyor musunuz... Arabada kim var; kim kullanıyor arabayı?" diye sordum.

Sıtma gibi bir titreme gelmişti üzerime.

Bay Gece arabaya bakıyordu.

"Orphée," dedi. "Orphée evine geldi..."

"Saat kaç?" diye sordum.

Bay Gece saatine baktı.

"On bire çeyrek var," dedi.

Gözlerini ayırmıyordu evden. Bir yandan da anlatıyordu bana:

"Orphée evine girdi. Arabasını kilitledi ve girdi evine... Tuhaf, henüz bir ışık yanmadı... Karanlıkta mı dolaşıyor acaba... Henüz bir ışık yok..."

Olduğum yerden, Orphée'nin evi olan karaltıya bakıyordum.

Derken ön tarafta bir yerde ölü bir ışık yandı.

"Önde bir ışık yandı... Ama ev karanlık," dedi Bay Gece.

Birden Orphée'nin evinde değişik bölümlerde, değişik ışıklar yanıp sönmeye başladı.

Tuhaf bir duygu kaplamıştı içimi.

Havadaki ısıdan ve nemden olacak, ev arada bize çok yakınlaşıyor, arada sanki uzaklaşıp gidiyordu bizden.

Değişik yerlerde, değişik ışıklar yanıyordu. Uçuk mavi, canlı sarı ve morumsu bir ışığın yanıp söndüğünü görüyordum.

Az önce de duyumsadığım gibi, ev bazan tutabileceğim

kadar yakına yaklaşıyordu sanki; tam ben, uzanıp tutuverecekken onu, birden ışık kümesi gibi fırlayıp gidiyordu.

Evin içinde büyük hızla dolaşan bir kişi, her çıktığı odanın ışığını söndürüp, her girdiği yerin ışığını yakıyordu!

Bay Gece de, ben de İmparator Hadrian'm heykelinin yanına sinmiş, izliyorduk bu ışık oyunlarını.

Bir ara Bay Gece, alnında biriken teri elinin tersi ile sil-di.

"Garip ışık oyunları... Sanki bir işaret gibi... Ama sanmıyorum. Tüm gördüklerimiz birer birer rastlantının sonucu da olabilir," dedi.

Çok ürkmüştüm, titreyip duruyordum.

Bu gece her bir şey sanki başka türlüydü.

Şimdiye değin yalnızca karaltı olarak gördüğüm ev-Orphée'nin evi, canlı gibiydi bu gece.

Işıkları yanıp sönüyor; ev, anlamadığımız bir dilde konuşuyordu bizimle.

"Aman Bay Gece," dedim yardımcıma. "Sizin gözleriniz çok daha iyi görüyordur. Siz ne diyorsunuz bu ışıklara?"

Bay Gece, başını öne doğru uzatmış, gözlerini iyice kısmış izliyordu ışıkları.

İmparator Hadrian'ın yanibaşımızdaki heykeline baktım.

O da, her zaman yaptığı gibi eve bakıyordu.

"Saat kaç, Bay Gece?" diye sordum yardımcıma.

"On iki," dedi o.

Birden evdeki tüm ışıklar söndü.

Bir an soluksuz bekledik.

Tüm ışıklar sönmüştü.

Ben artık evi göremez olmuşum.

İzlediğimiz bu deliksiz karanlık az önce gördüğümüz ışıklardan çok daha ürkütücüydü.

Şu gece zamanı, yanımda yardımcım, toprağa yarı beline değin gömülmüş İmparator'un heykeli ve tepemizde yıl-

dızlar, kan gibi ılık yelin içinden dipsiz karanlığa bakıyorduk.

Sanki karanlıkta ev bana çok yaklaşılmıştı. Orphée'nin evi beş metre ötemizde gibiydi!

Şöyle bir Bay Gece'ye baktım.

O, gözlerini karanlığa dikmiş birşeyler görmeye çalışıyordu.

İmparator Hadrian'ın heykeli öylece duruyordu yanıbaşımızda.

Bir çıtırtı duydum.

"Aman Bay Gece," diye fısıldadım. "Orphée... Orphée geliyor galiba..."

Bay Gece usul bir sesle;

"Hayır, Orphée değil. Bir gece hayvanı, çalılarının arasından. Duyduğunuz ses oydu," dedi.

Karanlık ev hep aynıydı.

Döndüm İmparator'un heykeline:

"Biliyor musunuz Sayın İmparator, şu an bu karanlık ev çok yakın bana..." dedim.

Heykel de terlemişti sanki. Şöyle bir dokundum ona. Belki havadaki nemden ıslanmıştı İmparator'un heykeli.

Bay Gece:

"Hiçbir hareket, ses, ışık yok. Uyumuş olmalı Orphée," dedi.

"Olabilir," dedim. "Hadi gidelim."

Orphée karanlığın içine gömülmüştü sanki.

Usulca yerimizden kalktık. İmparator Hadrian'ın heykeline veda etmiştik ikimiz de.

Yeni baştan arkeolojik alanın içine yürümeye başladık.

Epeyce bir yol almıştık ki, ayağım, bir taşa takıldı, sendeledim; zor toparladım kendimi, yardımcıma tutundum.

Sezgilerimin ötesinde bir güç, beni eğilip taşa bakmaya zorladı.

Diz çöküp, ilgi ile çarptığım taşa baktım.

Birden, bunun arkeolojik alandaki diğer taşlar gibi ol-

madığını fark ettim.

Yarısından çoğu toprağın içine gömülü bir kalıntı parçası olabilirdi bu.

Yardımcımı dürttüm;

"Bakın, bakın Bay Gece," dedim. "Şu az önce, ayağıma takılıp beni sendeleten taş, sanki eski bir kabartma."

Yardımcım yere eğilip taş parçasına baktı.

"Bana kalırsa bu taşın bir ucu başka bir dünyaya ait," dedi.

Sonra da kendi dediğine katıla katıla güldü.

Yere çökmüş, taşın üzerindeki toprak ve kum taneciklerini temizlemeye çalışıyordum.

Taş, her an biraz daha belirliyordu.

Döndüm yardımcıma;

"Ne demek o Bay Gece, yani bu toprağın derinliklerinde başka bir dünya mı yaşanmış?" diye sordum.

Yeni baştan eğilip taşın çevresini temizlemeye koyuldum.

Bay Gece:

"Kimbilir, belki de hâlâ yaşıyor... Üstelik arkeolojik alanın tam göbeğindeyiz," dedi.

Aniden ardımızda bir yerde gece hayvanı kesik kesik uludu.

"Bakın Bay Gece bakın," diye seslendim yardımcıma. "Bu taşın üzerinde birtakım şekiller belirmeye başladı."

Bay Gece yanıma çömeldi.

O da, elleri ile taşın kenarındaki toprak ve kum parçalarını temizlemeye başladı.

Taşın üzerindeki şekiller daha belirginleşmişti.

İkimiz de uğraştık; taş, sanki toprağın derinliklerine doğru gömülmüştü.

Bay Gece:

"Bu taş kanımca, tek başına değil. Bir bütünün parçası olsa gerek... Baksanıza nasıl da yere derin köklerle bağlan-

mış," dedi.

Bir yandan da elleri ile taşın üzerindeki kabartmayı, sanki hiç göremeyeceğimiz bir labirentin kapısını ararcasına yokluyordu.

Birden doğruldu.

"Kabartmanın üzerinde iki kişi var... Bir merdivenden çıkıyorlar... Şunlar da basamak olmalı," dedi.

İzliyordum onu.

Bay Gece, yarım bırakılmış bir gizin hırsı ile toprağı eşelemeye başladı.

Kendinden geçmişti.

"Bay Gece," dedim. "Durun, eşelediğiniz yer bir Nekropol'ün kapısı olabilir... Belki de bir yeraltı kentinin – ölümler kentinin başucundayız.

Durun."

Doğrulup kalktı.

Terlemişti.

İçi rahat etmemişti.

"Yarın gelip, günışığında bakacağım bu taş," dedi.

Otelime vardığımızda sabah olmak üzereydi.

İkimizin de üzerinde, şu gece zamanı peşpeşe görüp yaşamış olduğumuz olayların verdiği gerginlik vardı.

Yardımcım kapıda;

"Şafak sökecek... Şimdi rahat uyuyun. Çıkmayın otelinizden bugün. Ben bir ara gidip o üstü kabartmalı taş bakacağım," dedi.

Elimde anahtarım, çıktım ikinci kata, açtım kapımı.

Üstüm başım diken olmuş, farkına varmamışım. Alçak topuklu pabuçlarım toz içinde kalmıştı. Üzerimdekileri çıkarttım. Geceliğimi bulup giydim.

Bir süre yatağımın üzerinde oturdum. Garip gecenin olaylarını düşündüm.

Gerçekten hava aydınlanıyordu.

Yatmazdan önce düşündüm:

Alfa Romeo'nun gelişi... O uzay evine benzeyen evden gelen değişik ışıklar ve karanlık...

İmparator Hadrian'ın sıcak gece' yelinde ter içinde kalmış heykeli...

Ve Paris'te Son Tango...

Uyumuzdan önce, tüm bunları düşünürken usul bir müzik dinlemek istedi canım.

Gittim, köşedeki bavulumdan transistörlü radyomu çıkardım, başucuma koydum.

Paris'te Son Tango filminin romanı da giysilerimin arasında bir yere sıkışmış, duruyordu.

Aldım kitabı oradan.

Perdelerimi kapatmış, uyumaya hazırlanıyordum.

Kitap başucumdaydı.

Yattığım yerden, radyomun kanal düğmesi ile oynamaya başladım.

Birden, radyonun içinden gelen tok ve kalın bir erkek sesi otel odamın içini doldurdu.

"ŞU ANDAN İTİBAREN YENİ YÖNETİM, İÇ VE DIŞ GÜVENLİĞİ SAĞLAMAK AMACI İLE KAMU OTORİTESİNİ ELİNE ALMIŞTIR.

İKİNCİ BİR EMRE KADAR TÜM YURDA GİRİŞ VE ÇIKIŞLAR DURDURULMUŞTUR. ŞU ANDAN İTİBAREN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI KONULMUŞTUR."

Şaşkınlıkla fırladım yatağımdan.

Ama, radyodan gelen ses birden kesilmişti.

Kanal düğmesini çevirip duruyordum.

Ama o gece, radyonun içinden gelen o tok ve kalın erkek sesini bir daha duymadım.

Çok yorulmuştum.

Dalmışım...

Uyandığımda zaman öğleni çoktan geçmişti. Odamın içine amansız bir sıcak dolmuş, yattığım yerde kan ter içinde kalmıştım. Gözlerimi kırpıştırdım, yavaş yavaş uyanıyordum.

Bir sigara yaktım.

Yanıbaşımdeki radyonun düğmesini çevirdim.

Radyo, hiçbir dalgayı almıyordu. Garip bir cızırtı, değişik bir parazit kulağımı doldurdu.

Yarım saate yakın uğraştım, hiçbir istasyon bulamadım. Kapattım radyoyu.

Hava, daha sıcaktı bugün. Başucumdaki Paris'te Son Tango filminin romanını aldım elime; ilk sayfayı açtım, şöyle bir okudum:

"Paris'te Son Tango filminin her seansta kapalı gişe oynaması, yeryüzünün daimi bir üreme döneminde bulunduğunu gösteriyor. Mevsimler de aceleci oldu. Kasım ayında yağmaya başlayan kar, Mart'ın birinde eriyip yok oluyor. Acaba yaz da Nisan'ın ortasında başlayıp, Temmuz'da mı sona erecek? Doğüstü konular ile uğraşanlara bakılırsa bu hızlanışa nükleer radyasyonlar neden oluyor. Biz de ürüyoruz. Isıyı hissetmeye başlayan bir karınca yuvası gibi.

Paris'te Son Tango'nun, 14 Ekim 1972 tarihinde ilk gösterilişi sinemaya yeni bir dönemin başlangıcı olarak geçecektir.

Paris'te Son Tango'da o tuhaf heyecanı, ipnotize edici ilkel gücü, tedirgin edici, insanoğlunu dürtten erotizmi görüyoruz. Bertolucci ile Brando bir dönemeci gerçekleştirip, yedinci sanatta yeni bir boyut ve anlayış kazandırınayı başarmışlardır.

... Artık, Paris'te Son Tango, sinema tarihine geçmiştir. Beyaz perdenin izleyicisi yıllardır hiçbir filmin başlamasını böyle sine bir coşku ile beklememişti.

Paris'te Son Tango'nun kadın kahramanı Maria Schneider mini eteği, maksi mantosu ile aramızda dolaşan binlerce genç kızdan biridir... Elleri cebinde, yakası kalkık, ıslak sokaklarda dolaşan Marlon Brando ise bunalım geçiren binlerce erkekten biri ya da hepsidir.

... Beklenen yalnızca birkaç dakikadır. Schneider, kiralık bir katı dolaşmak için içeri giriyor; Brando daha önceden ora-

ya gitmiştir. Sokakta ve telefon kulübesinin önünde iki kez karşılaşmış, sonra boş evde yalnız kalırlar.

Brando genç kızla ayakta sevişir...

Kızın ismi Jeanne, erkeğin ise Paul. Ama bunu hiçbir zaman öğrenemiyorlar. Boş bir evde, her türlü duygu ve düşünceden uzak, mutluluğu birbirlerinin varlığında arıyorlar.

Yeni bir yaşamın başlangıcı olabilir bu...

Brando, bu filmi ile adını sinema tarihine altın harflerle bir kez daha yazdıracak denli güçlü bir oyuncu olduğunu ortaya koyuyor. Maria Schneider ise büyük bir aktris olma yolunda güvenilir adımlarla ilerliyor.

Elinde böylesine güçlü oyuncular bulunan genç yönetmen Bertolucci ise diyalogları oyuncuların isteğine bırakarak, sinema evreninde yepyeni bir çığır açtığını ilan ediyor...

Yatağında doğrulmuş, okuduğum Paris'te Son Tango'nun romanındaki sunu yazısını düşünüyordum.

Yeniden yanıbaşındaki radyonun düğmesini çevirdim.

Birden, radyonun içinden gelen o tok ve kalın erkek sesi yeni baştan tüm kanallara hâkim olmuştu.

"YÖNETİM, İÇ VE DIŞ GÜVENLİĞİ SAĞLAMAK AMACI İLE KAMU OTORİTESİNİ ELİNE ALMIŞTIR.

İKİNCİ BİR EMRE KADAR TÜM YURDA GİRİŞ VE ÇIKIŞLAR DURDURULMUŞTUR.

ŞU ANDAN İTİBAREN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI KONULMUŞTUR.

TÜM DERNEKLERİN FAALİYETLERİNE İKİNCİ BİR EMRE KADAR, SON VERİLMİŞTİR."

Sabaha karşı duyduğum bildirilerin eşiydi bunlar.

Bu kez de şaşkınlıkla fırlamıştım, yattığım yerden.

Radyodan gelen ses, gene sabaha karşı olduğu gibi birden kesilmiş, yerini sonsuz bir parazite bırakmıştı.

Çıktım balkona, şöyle bir dışarıya baktım. Kıyı kentinin otelimden görünen ana caddesinde insanlar hiçbir şeyden ha-

bersiz, dolaşıyorlardı.

Odanın dışında yaşam sürüp gidiyor, her bir şey normal sürecinde geliyordu.

Bir süre baktım.

Ben bu anonsları duyalı yaklaşık beş-altı saat olmuştu.

Nasıl oluyordu da bunca saat hiç kimse radyo dinlemiyordu.

Yeniden radyomun başına döndüm. Kanal düğmesini bir kez daha açıp kulak verdim.

Bu kez hiçbir şey duymadım.

Az önce radyodan gelen parazit de tümü ile kesilmişti.

Sırtıma bir şey geçirdim, saçlarımı tarayıp zile bastım.

Komi hemen geldi.

Yüzünde her zamankinden değişik bir coşku, bir heyecan ya da buna benzer bir şey görünmüyordu.

"Günaydın," dedim. "Odama bir çay servisi istiyorum."

Komi:

"Hay hay bayan. Taze demledim çayı. Şimdi getiriyorum. Posta güvercini erken saatte size bir mektup getirdi. Uyuyordunuz, rahatsız etmedim. Dediğiniz gibi; o zamandan beri aşağıda tutuyorum güvercini... Biraz ıslatılmış ekmek verdim ona. Buyurun mektubunuzu," dedi.

Kenarı eflatun çizgili zarfı uzattı bana.

İmparator'un bu denli çabuk bir mektup yazdırıp, güvercini ile yollayacağını tahmin etmemiştim.

Komiye dikkat ettim gene.

Kuşkusuz dinlememişti radyoyu. Bekledim çıkmasını, sonra açtım mektubumu.

Şöyle yazıyordu mektupta.

Sayın Eurydice,

Umarım rahat bir gece geçirmişsinizdir.

Mektubumu bu sabah, çok erken, esen güney rüzgârına yazdırdım.

Dün gece, bana sorduklarınızı ilgi ile dinledim.

Siz yanımdan ayrıldıktan sonra, bir ara, çok uzaktan gelen sesinizi duydum. Yardımcınıza, 'Bu toprağın derinliklerinden başka bir dünya mı yaşanmış?' diye sordunuz.

Sevgili Eürydice, yardımcınızın size verdiği yanıt neydi duyamadım; bu toprağın derinliklerinde başka bir dünya olduğu gerçek...

Sanırım yürürken bir şeye rastladınız. Yıldız ışığında epeyce uğraştığınızı duydum.

Siz, toprağın altındaki birtakım evrenleri merak ederken, bunları oldukça iyi bilen birisi olan ben (burada heykel olarak konuşuyorum) de sinemayı, televizyonu, videoyu merak ettim.

Bunlar çok gizemli, değişik şeyler olmalıdır.

Sanki taşlardan, topraklardan, asırlardan ve yosunlardan uzak şeyler bunlar...

Bir İtalyan yönetmenden söz ettiniz.

Psikolojik film dediniz... Film nedir? Umanm coşkumu ve merakımı bağıslıyorsunuz. Çünkü siz, taşın, fosilin, çürümüş gövdelerin humuslaştırdığı toprağın dilinden çok değişik bir dili konuşuyorsunuz...

Bana gösterdiğiniz bu yeni boyuttan neler göreceğimi şimdiden çok merak etmekteyim.

Sıcak, yıldız ışığı ve gece hayvanı daha başkaydılar sanki.

Bu gece buluşmak umudu ile.

*Saygılarımla
Hadrian*

Mektubu bir kez daha okudum.

Bavulumu açıp mektup kâğıtlarımı çıkarttım. Başladım İmparator Hadrian'a yazmaya:

Sayın Hadrian,

Mektubunuz az önce elime geçti.

Dün gece; bu sabaha karşı ve az önce öyle değişik ve he-

nüz çözemediğim olaylar oldu ki, size danışmak istiyorum.

Sanırım bunlar hakkında bilginiz olursa, gece daha çok şey konuşabileceğiz.

İlkin; dün gece sizden ayrıldıktan sonra üzerinde kabartma olan bir taş parçasına rastladık.

Önemsenmeyecek gibi değil bu, Sayın Hadrian.

Taşı ezeleyerek iyice meydana çıkarttık. Yardımcım bu taşın üzerinde iki insan figürünün bulunduğunu saptadı.

Bana kalırsa, bu taş, Orphée'nin öteki dünyaya inişinde kullandığı bir geçidin başında olabilir. Acaba sizin, arkeolojik alanın içindeki tüm taşlar ve kalıntılar hakkında bir bilginiz var mı?

Eski kentin planını biliyor musunuz?

İkincisi; dün, sabaha karşı oteleme döndüğümde, başucumdaki radyomdan bir anons duydum.

Bu anonsta; 'YÖNETİMİN İÇ VE DIŞ GÜVENLİĞİ SAĞLAMAK AMACI İLE KAMU OTORİTESİNİ ELE ALDIĞI' bildiriliyordu.

Bugün bir kez daha aynı anonsu radyodan duydum. Oysa dışarda her şey doğal ve normal yürümekte...

Akşam gelince, bunları, yıldız ışığında daha ayrıntılı konuşmak umudu ile.

Saygılarımla

E.

Zarfı kapattım, resepsiyona indim.

Posta güvercini, kominin yanındaydı. Kafasını boynuna gömmüş, gözleri yarı aralık, bir güvercinin loş bakışı ile otele girip çıkanları izliyordu.

Komi:

"Az önce de size söylemiş olduğum gibi, ona bolca ısıtılmış ekmek ve kilerden bulduğum buğday tanelerinden verdim. Mesajı götürmeye hazır," dedi.

Mektubumu posta güvercininin ayağındaki altın zincire

taktım.

Otelimin kapısına çıkıp, salıverdim onu. Kanatlarını çırparak tepeye doğru uçu gitti.

Odama çıkmış, balkondaki koltuğuma oturmuşum. Tam olayları düşünüyordum ki kapı tıktılandı.

"Giriniz," dedim.

Gelen komiydi.

"Bayan," dedi. "Telefonunuz var."

"Tamam," dedim.

Kapıyı çekip, indim aşağıya.

Mutlaka Ankara'dır, kimbilir neler yapmıştır şu kısa zamanda diye düşünüyordum...

Köşedeki telefona gittim.

"Alo, buyrun," dedim.

"Alo," dedi Bay Gece karşı taraftan. "Nasılsınız?"

Ne diyeceğimi şaşırmıştım.

Onun sesi de çok heyecanlıydı.

"Öyle bir şey öğrendim ki; size akşam söyleyecektim, otelinize gelince. Dayanamadım telefon ettim işte! Az sonra yanınızda olacağım," dedi.

Ben de:

"Bay Gece, benim de size söyleyeceğim çok önemli bir şey var. Gelince konuşuruz. Görüşmek üzere," dedim.

Kapattık telefonu.

Üç aşağı beş yukarı kestirebiliyordum, yardımcımın bana gelince söyleyeceğini.

Odama çıkın, alçak topuklu pabuçlarımı, koyu renk ipek tulumumu giydim. Saçlarımı taradım; yanıma sigara paketimi, kibritimi aldım; odamın kapısını da ardımdan kilitledikten sonra omuzuma astığım küçük çantamı alıp, indim otelin resepsiyonuna.

Baktım, yardımcım yeni gelmişti.

Koşarak gittim yanına.

Resepsiyonda ikimizden başka kimsecikler yoktu. Me-

rakla, Bay Gece'nin bana ne diyeceğini bekliyordum.

Yorgun ve heyecanlı gördüm onu azıcık. O her zamanki kendine özgü havası sanki kaybolmuştu.

Bay Gece:

"Gelin, hemen çıkalım, dışarıda deniz kenarında yürürken anlatacağım size bugün öğrendiklerimi..." dedi.

Otelden dışarıya çıkıp, deniz kenarında yürümeye başladı.

Çevreme daha bir dikkatli bakındım. Sanki her bir şey, her gece olduğu gibiydi. Dikkatimi yardımcıma verdim.

Bay Gece sesini toparlamıştı.

"Bu sabah, şafak sökerken; sizi otele bıraktıktan hemen sonra, yeni baştan arkeolojik alana gittim. Taş kabartmayı buldum. Sabah ışığında iyice baktım ona. Gece parmaklarımla yoklarken yanılmamışım. Ellerimin her bir şeyi doğru görmüş olduğunu anladım. Bir kadın ile bir erkeği gösteriyor bu kabartma. Erkeğin elinde telli bir çalgı var; basamağa benzeyen girinti ve çıkıntılardan yukarıya doğru çıkıyorlar. Sanki yeraltından çıkarmış gibi..."

Müze açılır açılmaz; oradaki memurla konuştum. Bilgi istedim, kabartmanın yerini, üzerindeki resmi ayrıntılı anlattım.

Memur, henüz kayıta böyle bir taşın olmadığını söyledi. Arkeolojik alanda kazıların ve taşların numaralanma işleminin henüz bitmemiş olduğunu da ekledi.

Taşın üzerindeki figürleri tüm ayrıntıları ile anlatmam üzerine memur, duymuş olduğu söylentilere dayanarak, bu iki figürün Orphée ve Eurydice'i gösteren kabartmalar olabileceğini söyledi.

"... Memur uzaktan akrabam olur, çekinecek hiçbir şey yok," dedi.

Yardımcım söyleyeceklerini bitirmişti.

Deniz kenarında yürüyüp duruyorduk.

Yardımcım, büyük bir dikkatle yüzüme bakıyordu.

Donmuştum.

Demek o arkeolojik alanda, Orphée'nin ve benim kabartmalarımızı gösteren bir kalıntı vardı...

"Bay Gece, bunu İmparator Hadrian'a hemen bildirmeliyiz. Çünkü, İmparator Hadrian, dün gece taşı bulduğumuzda konuşmalarımızın bir kısmını duymuş; bana bu sabah yollamış olduğu mektubunda 'bu toprağın derinliklerinde başka bir dünya olduğu gerçek' diyor. Ben de ona Eski Kent'in planını bilip bilmediğini soran bir mektup yolladım. Ayrıca bu mektubumda, İmparator'a, arkeolojik alanın içindeki tüm taşlar ve kalıntılar hakkında bilgisi olup olmadığını sordum," dedim.

Bu kez de Bay Gece dikkatle söylediklerimi dinliyordu.

"Siz bana bir şey söyleyecektiniz; telefonda öyle demiştiniz..." diye sordu yardımcım.

O an, onun radyoda duyduklarımı duymamış olduğunu anladım.

Sesimi çıkartmadım.

Bir-iki adım daha yürüdükten sonra:

"Sabah, bana İmparator Hadrian'dan gelen mektubu, ve ona yollamış olduğum yanıtı anlatacaktım," dedim.

Yardımcım:

"Bu arada, Paris'te Son Tango filminin makaralarını ele geçirmek üzereyim. Az önce, söylemeyi unuttum size," dedi.

"Tamam, çok iyi," dedim.

Yardımcım ile birlikte karanlığın içine daldık.

Gene Orphée'nin evine giden dolambaçlı, eğri büğrü keçi yoluna sapmıştık.

Gece gene kan gibi ılıktı.

Kıyı kentinden yukarılara doğru yürüdükçe, gökyüzündeki yıldızların sayısı sanki artıyordu.

Gece böceklerinin sesleri çoğalıyordu.

Bay Gece:

"İsterseniz şu duvarın kenarına biraz oturalım," dedi.

Yardımcımın gösterdiği duvarın kenarına oturup, birer sigara yaktık.

Önümüzdeki yol, upuzundu, karmakarışık.

"Bay Gece, sanki bu yol her zamankinden daha uzun ve taşlı... Aynı yoldan gidiyoruz değil mi?" diye sordum.

Bay Gece:

"Şu an'a kadar aynı yoldan gittik. Ama bu gece ben sizi, değişik bir yoldan götüreceğim, heykelin oraya," dedi.

Sigaralarımızı atıp, yeni baştan yola koyulduk.

Uzun süre yürüdük.

Bir ara aklıma geldi;

"Üstünde kabartma olan o taşın yanından geçeceğiz değil mi?" diye sordum.

"Evet," dedi Bay Gece. "Özellikle onun yanından geçeceğiz."

Karanlığın içinde ilerliyorduk.

Bir süre sonra, arkeolojik alana girdiğimizi anladım.

Yüreğim daha bir hızlı çarpmaya başladı.

Garip bir yel çıkmıştı, havanın sıcaklığını az da olsa dağıtıyordu.

Deniz kokusu dolmuştu burnuma.

Bay Gece, her zaman yaptığı gibi birden durdu.

"İşte, üzerinde kabartma olan taşta geldik," dedi.

Eğilip, dikkatle taşta baktım.

Bay Gece de yanıma çömelmiş, izliyordu taş.

Kabartmadaki değişiklik, gece karanlığında; yıldız ışığında, görebildiğimce hemen dikkati çekiyordu.

Döndüm yardımcıma:

"Fark ettiniz mi?" diye sordum.

Bay Gece'nin de yüzü değişmişti.

Yavaş bir sesle:

"Evet, fark ettim. Bu akşam, kabartmadaki iki kişiden biri yok," dedi.

Titremeye başlamıştım.

"Hangisi yok, Bay Gece. Ben karanlıkta iyi seçemiyorum, biliyorsunuz," dedim.

Yardımcım eğilmiş, kabartmaya elleri ile dokunuyor, dikkatle bakıyordu.

Bir süre sonra yerinden doğruldu.

"İnanın anlayamadım, hangisi yok olmuş. Olacak iş mi bu? Ama dün gece ve bu sabah kabartmanın üzerinde görmüş olduğum figürlerden bir tanesi yok," dedi.

Gövdemi soğuk bir ter kaplamıştı.

"Orphée yok herhalde, Bay Gece," dedim. "Ben burada, yanınızda olduğuma göre; bu gece yok olan Orphée olmalı."

Daha fazla duramadım orada.

Yardımcımı adeta sürükleyerek, İmparator Hadrian'ın heykelinin yanına vardık.

Bu ulu heykel orada, asırlardan beri durduğu gibi sessiz ve kımıldısız bekliyordu.

Onu görünce birden rahatladım.

Uzandım, onun sonsuza bakan taş gözlerine bakarak:

"Sayın Hadrian, işte geldik. Ama gelirken ürkünç bir şey gördük. Taş kabartmanın üzerindeki figürlerden bir tanesi yok olmuş!" dedim.

İmparator Hadrian, sessiz ileriye bakıyordu.

Başımı çevirdim, onun her zaman baktığı yere baktım.

Orphée'nin evi...

Hayretten donakaldım.

Her gece, ışıksız bir gemiye benzeyen ev, Orphée'nin evi, ışıklar içindeydi.

Bu görüntü beni tüm olaylardan daha çok etkilemişti.

Döndüm yardımcıma:

"Görüyor musunuz? Orphée evinde. O var olduğuna göre, demek ki taş kabartmanın üzerinde olmayan figür Eurydice'miş!

Bu demek oluyor ki; şu anda ben yokum, ya da, ölüm

yakınımızda."

Her gece yaptığımız gibi İmparator'un heykelinin iki yanına çömelmiş, uzaktaki eve büyülenmiş gibi bakıyorduk.

Yardımcım:

"Evi bu gece iyice görebiliyorsunuz değil mi?" diye sordu.

"Evet, bu gece ev sanki bize çok yakın... İmparator'un heykelinin yanında olmasak, eve her zamankinden yakın olduğumuzu sanırdım..." dedim.

Işıklar yanarken, Orphée'nin evinde görebildiğimce çok şek görmek istiyordum.

Gözlerimi sonuna değin açmış, Bay Gece'nin ve heykelin oradan ileriye doğru öylece bakıp duruyordum.

Tuhaf, ışıklar içinde olan evde hiçbir şey gözük müyordu.

Geceyarısı güneşe bakmak gibi bir şeydi bu.

Yardımcıma döndüm. Bir an onu bile görmekte zorluk çektim.

"Siz ne görüyorsunuz, Bay Gece?" diye sordum.

"Şu an hiçbir şey göremiyorum," dedi o.

Oracıkta oturmuş, kristalden bir top gibi uzağımızda ıslıl ıslıl yanan eve bakıyor, ikimiz de bunca aydınlıkta hiçbir şey göremiyorduk.

Gözümüz kamaşmıştı.

Bay Gece:

"Karanlığa alışmıştık. Karanlıkta bunca şey gördük. Birazdan bu aydınlığa da alışacaktır gözlerimiz. Bakın, görürsünüz," dedi.

Bir süre daha baktık.

Uzaktan bir motor sesi geldi kulağımıza.

Bay Gece heyecanla ayağa fırladı.

"Alfa Romeo! Alfa Romeo geliyor. Ne tuhaf, bunca aydınlıkta arabanın her zamanki yerinde park etmiş olmadığını göremedik. Henüz geliyor... Ama ev niçin böyle aydınlık?

Anlayamadığımız şeyler oluyor bu gece," dedi.

Alfa Romeo evin ardına gelip durmuştu.

Bay Gece'nin gözü arabadaydı.

Yavaş bir sesle:

"Bir siluet çıktı arabadan. Görebiliyor musunuz? Orphée olmalı bu, Orphée..." dedi.

Arabanın kapısının kapandığını duydum,

Bay Gece'ye:

"Karanlıkta göremiyordum. Aydınlıkta da hiçbir şey göremedim," dedim.

İşte o an garip bir şey oldu.

Evin tüm ışıkları oda oda sönmeye başladı.

Bay Gece:

"Evet, Orphée bu gelen... Gene karanlıkta," dedi.

Durdum da:

"Bay Gece," dedim. "Bana kalırsa, bizim onu gözlediğimiz gibi o da bizi gözlüyor olmalı... O yokken ışık içinde olan evin, usul usul karanlığa gömülmesi şaşırtıcı."

Biz izlerken, evdeki son ışık da söndü. Orphée'nin evi her zamanki şekilsiz karaltı olarak kaldı.

Az durduk orada.

Bir süre sonra, gece hayvanı ardımızdan bir yerden uludu.

"Hadi kalkalım, Bay Gece," dedim.

Yürüye yürüye taşın oraya gittik.

Bay Gece, eğilip bir kez daha yokladı onu.

"Emin değilim; şu an, iki figür de burada gibi... Ama tam bilemeyeceğim," dedi.

Gözlerim çok yorulmuş olduğu için artık hiçbir şey seçemiyordum.

"Ne diyorsunuz Bay Gece!" deyip taşın oraya çömel-dim.

Yıldız ışığında, ellerimle taşın üzerini yokladım.

Karmakarışık.

"Ben bir şey anlayamıyorum Bay Gece; siz bir kez daha bakıverin," dedim.

Bay Gece, ellerini taşın üzerinde, büyük bir ustalıkla gezdirdi.

O an; on iki saate yakın bir zaman, varmak istediğim kıyı kentine giden otobüsün içinde yolculuk edişim, ayaklarımın şişmesi, alabildiğine yorgunluğum, sabah otobüsten inişim, o uzun yolculuğun sersemliği, oteleme gidişim: Hepsi bir an aklımdan gelip geçtiler.

Orphée'yi bulmuştum.

Eski Kent'in üstündeydim.

Roma İmparatoru Hadrian, artık dostumdu.

Posta güvercini mektuplarımı taşıyordu.

Bu kıyı kentinde, yardımcım beni bulmuştu, yanıbaşımdaydı.

Tam karşımda, karanlıkta Orphée'nin evi vardı.

Radyodan belirsiz bir bildiri duymuştum...

Kent Ankara, kıyı kentine gelmiş; yamacın ardına bir yere yerleşmekteydi şu sıralar.

Yarın ne olacak bilmiyordum.

Belki de tüm gerçeğim, şu taşın; yardımcım Bay Gece'nin yokladığı taşın üzerindeydi.

Taş üzerinde bir gerçek...

Bu, olsa olsa bir mezarın tanımıydı.

Birden silkindim düşüncelerimden.

Bay Gece:

"İnanılır şey değil, şimdi iki figür de burada. Bu kez eminim," dedi.

Yardımcım, taşın çevresindeki toprağı biraz daha eşelemişti.

"Alttan, birtakım şekiller daha çıkıyor bakınız!" diye seslendi.

Yanına çömelmişim.

İkimiz de, büyük bir güçle Bay Gece'nin elleri doğrultu-

sundaki toprağı kazıyorduk.

Kan sıcağı gecede ter içinde kalmıştım.

Az sonra aradığımızı meydana çıkarttık.

Bay Gece:

"Sanki bir şema; ona benzer bir şekil bu bulduğumuz," dedi.

"Bay Gece, sanırım yeraltı kentinin planı bu bulduğumuz. Karanlıkta ne denli görebiliyorsunuz? Girişler ne tarafta acaba?" diye sordum.

Bay Gece yeni baştan yere diz çökmüş, az önce ortaya çıkarttığımız şekli inceliyordu.

"Bir türlü anlayamıyorum. Keşke yanımızda bir el feneri getirseydik..." dedi.

Çantamdan kibritimi çıkarttım, birkaç kibrit yakıp dikdörtgen biçimde taşa kazınmış olan planı incelemeye çalıştık.

İkimiz de hiçbir şey anlayamamıştık.

Bay Gece:

"Ben sabah erken gelip bir kez daha bakacağım günışığında bu taşa. Ama, bunun bir formülü olmah..." dedi.

İkimiz de, düşünceli düşünceli, İmparator Hadrian'ın heykelinin yanına gidip, veda ettik ona.

Arkeolojik alandan çıktık; uzun ve yorucu bir yürüyüşten sonra otele vardık.

Kapıda Bay Gece:

"Yarın akşam görüşmek üzere; sabah değişik bir şey görürsem arayacağım sizi," dedi.

Ayrıldık.

Anahtarımı alıp çıktım odama.

İlk işim başucumdaki radyoya yönelmek oldu.

Açtım radyoyu, başladım kanal düğmesi ile oynamaya.

Radyonun hiçbir kanalından ses gelmiyordu. Bir süre sonra kapattım onu.

Soyundum, yatağıma yattım.

Gecenin olaylarını şöyle bir aklımdan geçirdim.

Tuhaf şey; ne komi, ne de Bay Gece, radyodan duyduğum anonsu duymamışlardı. İkisi de sözünü etmemişti.

Paris'te Son Tango'nun romanının rasgele bir sayfasını açıp, şöyle bir göz gezdirdim.

... Jeanne birkaç odanın açıldığı koridora baktı ve ilerlemeye başladı. Her şey, bıraktığı, hatırladığı gibiydi. Yalnız güneş yer değiştirmişti. Şimdi yuvarlak, odanın öbür duvarını aydınlatıyordu. Bu hafif ışıktaki, duvardaki çatlaklar, su lekeleri, kalp atışlarını ölçen kardiogram işaretlerine benziyordu. Jeanne sabah duyduğu coşkuyu ve korkuyu yeniden duydu...

Duvardan yana dönüp, pikemi sırtıma çektim. Kitabın sayfalarını gelişigüzel karıştırarak tekrar okumaya başladım.

... Villanın girişi otlar ve çalılarla kaplıydı. Yerler oldukça aşınmıştı. Giriş holünde, kenarda duran ufak bir masanın üzerinde, sarı pirinçten ve yeşil camdan oluşmuş bir gaz lambası duruyordu. Yerler parke, duvarlar ise üzeri geometrik şekiller ile süslü kumaş kaplıydı.

Cezayirli durup dinlenmek nedir bilmiyordu. Saksafonundan çıkan kırık dökük melodiler Paul'a acı çeken, kendi yakınmaları ve feryatları altında ezilen, parçalanmış yaratıkları hatırlatıyordu... Paul masanın başına oturduğu yerden, avludaki sedire uzanmış Cezayirliyi görebiliyordu. Masanın üzerindeki lamba, çok kısık bir ışık veriyordu...

Dalmışım.

Uyandığımda, kitabın yere düşmüş ve tüm sayfalarının dağılmış olduğunu gördüm.

Kalktım, toparladım onları; yeniden başucuma koydum. Radyonun kanal düğmesini çevirdim.

Tüm kanalları aradım. Parazitten başka hiçbir şey duya-

madım.

Kapım tıktıklandı.

Gelen komiydi.

"Günaydın," dedim. "Bana çay servisi lütfen."

"Hay hay bayan," dedi.

Balkona çıkmış, sabah güneşinin altında parlayan maviliğin içindeki, her an demirlemeye hazır, bembeyaz bir yatı seyre dalmıştım ki; yeniden kapımın tıktıklandığını duydum.

"Giriniz," dedim.

Gelen komiydi. Soluk soluğa çıkmıştı anlaşılan merdivenleri.

"Bayan, sizi Ankara arıyor," dedi.

Çayımı masanın üzerine bıraktı.

"Şimdi aşağıya iniyorum," üedim.

Bir yudum aldım çayımdan, indim aşağıya.

Aldım ahizeyi elime, "Alo," dedim.

"Alo," dedi karşı taraftan Ankara.

Bozkır kenti gene pürneşe idi.

"Nasılsın bakalım? Tunalı Hilmi Caddesi'ni tam deniz kenarına kurdum; ama daha gelmek yok... Bir de II numaralı EGO otobüsünü işletiyorum. Hani şu kiremit renkli otobüslerden... Henüz Kuğulu pasajını tam yerleştiremedim. Görünce bayılacaksınız! Gerisi tamam. Bir süre sonra giysilerde sonbahar indirimi başlayacak. Ama sen ondan önce gelip, bir güzel dolaşırsın buralarda. Hatırın sorayım dedim, iyisin değil mi? Ben seni gene arayacağım. Şimdilik hoşça kal. Ha, az kalsın unuttuyordum, dün gece birtakım gençler Bimbo Hamburger'de olay çıkarttılar, kız yüzünden; ama önemli değil. Bir sandalye kırıldı, bir burun kanadı..." dedi.

Telefon kapandı.

Yeni baştan yukarıya, odama çıktım.

Çayım soğumuştı. Bir dikişte bitirdim. Balkondan baktım; o deminki yat demirini atmıştı.

Kapım gene tıktıklandı.

"Giriniz," dedim.

Gelen gene komiydi.

"Bayan, şimdi posta güvercini geldi; dediğiniz gibi aşağıda tutuyorum onu, buyrun mektubunuzu," dedi.

İmparator Hadrian'dan gelmiş olan mektubu aldım, mühürünü kırıp zarfı açtım, başladım okumaya.

Sayın Eurydice,

Dün gece gene çok coşkuluydunuz. Üstelik sizi ürküten pek çok şey oldu. Dün sabah, bana yazmış olduğunuz mektupta, 'radyodan' duyduğunuz bir haberden söz ettiniz..

Radyo nedir?

Her şey benim kontrolüm altında. Hiçbir kuşkunuz olmasın. Tüm doğal güçlerin dengesi de yerinde.

Herhalde yanlış duymuş olacaksınız. Eğer bu sözünü ettiğiniz, bir köle ayaklanması gibi bir şey ise, bundan mutlaka haberim olurdu. Bu konuda bana inanın.

Güvercinim, bu sıralar yalnızca sizden haberler getirdi bana.

Sevgili Eurydice; asıl sizi ilgilendiren konuya gelince... Anlıyorum ki, yeraltı kentini merak ediyorsunuz. Sanırım taş kabartmanın üzerinde planını buldunuz bile. Şemanın okunuşu, kuzeyden güneye ve çaprazdır.

Şemanın üst sağ kısmında, yeraltı kentinin ilk ve asıl girişi yıldızı andıran bir işaretle belirtilmiştir. Ama kente birkaç yerden giriş vardır. En kolay giriş yeri benim baktığım yönün ilerisindeki geniş gövdeli ve çalularla kaplı ağacın yanındadır.

Arkeolojik alandaki tüm taşlar ve kalıntılar hakkında bilgim var.

Yalnızca, asırların, toprak kaymalarının, depremlerin, bir zamanlar buraya değin uzanan denizin gelgitlerinin ve arkeologların yapmış oldukları değişiklikleri bilemiyorum...

Yeraltı kenti karmakarışıktır, sevgili Eurydice. Umarım oraya girmeyi düşünmüyorsunuz.

*Dün gece, siz gittikten sonra, Paris'te Son Tango filmini
bir kez daha merakla düşündüm!*

*Umarım bu gece daha erken gelirsiniz.
Görüşmek üzere.*

*Saygılarımla
Hadrian*

İmparator'dan gelen mektubu bir kez daha okudum.

*İmparator Hadrian, kabartmalı taşın üzerindeki şemayı
çözüvermişti işte bize.*

*Mektup kâğıtlarımı çıkartıp, balkonda İmparator'a bir
mektup yazmaya başladım.*

Sayın Hadrian,

Mektubunuz az önce elime geçti.

*Dün gece, yıldız ışığında; beni heyecanlandıran, ürküten,
merakımı çeken pek çok sorunun yanıtını mektubunuzda bul-
dum.*

*Arkeolojik alan, belki de sizin son gördüğünüzden bu ya-
na pek çok değişikliğe uğramıştır. (Görüş sahanız içindeki bel-
leğinizden kuşkum yok.) Kentin, ardınızda kalan pek çok kıs-
mı şu an, toprak ile kaplı olsa gerek. Diğer heykellerin ve arke-
olojik kazılarda çıkan eserlerin müzeye kaldırılmış olduğunu
sanıyorum.*

*Yeraltı kentine gelince; onun bir bütün olarak bugüne de-
ğin, kendini büyük değişimlere uğramadan koruduğunu tah-
min ediyorum.*

Açıkladığınız şifreyi az sonra yardımcıma ileteceğim.

Radio nedir, diye soruyorsunuz mektubunuzda...

*Sizin posta güvercininin yaptığı çok daha genel ve kolay
yapabilen bir araç!*

*Size yazmış olduğum, radyodan duyduğum haber konu-
sunda yanıldığımı pek sanmıyorum. Ama ne yardımcım, ne
otel komisi, ne de Başkent bundan haberdar...*

Paris'te Son Tango'yu en kısa zamanda size göstermek umudu içindeyim.

Bu gece yanınıza üç kişi geleceğiz.

Görüşmek üzere.

Saygılarımla

E.

Mektubu katlayıp, zarfına koydum. İndim aşağıya. Posta güvercini, otelin mutfak kısmında kominin iskemlesinin ardına tünemişti. Aldım güvercini elime, geçirdim mektubu ayağındaki halkaya. Kapının önüne çıkıp, salıverdim onu. Baktım ardından, otelin üzerinde şöyle bir dönüp, yönünü buldu, bayır yukarı uçtu gitti.

Bay Gece'yi arayıp gelişmeleri bildireyim dedim.

Köşedeki telefondan çevirdim numarasını.

Her zaman olduğu gibi ikinci çalışta açıldı.

"Alo," dedim.

Yardımcım sesimi alıvermişti:

"Nasılsınız? Geceyi nasıl geçirdiniz? Ne haber?" diye sordu.

"Bay Gece," dedim. "Az önce, İmparator Hadrian'dan bir mektup aldım. Çok aydınlatıcı ve rahatlatan bir mektup. İmparator mektubunda, yeraltı kentinin giriş kapılarını tarif etmiş..."

"Ne diyorsunuz!" diye kendini tutamayıp bağırdı yardımcım.

"Evet," dedim. "Şemanın okunuşu; kuzeyden güneye ve çaprazmış... Şemanın üst sağ kısmındaki yıldız, yeraltı kentinin ilk ve asıl girişini belirten bir işaretmiş... Kente birkaç yerden giriş olduğunu yazıyor, İmparator mektubunda..."

Telefonun öteki ucunda yardımcım, iyice heyecanlanmıştı.

"Olacak iş değil... Bu akşam yanıma bir el feneri alacağım. Demek yanılmamışız... O kabartmalı taşın üzerinde gör-

düğümüz gerçekten yeraltı kentinin planıymış. Siz, erkence inin aşağıya. Ben saat yedide otelinizde olacağım," dedi.

Kapattık telefonu.

Çıktım odama; kollarıma ve omuzlarıma güneş yağından sürdürdüm, balkona bir havlu serdim, üzerine uzanıp Paris'te Son Tango'yu karıştırmaya başladım.

Güneş gözlerime fazla geldi, gittim, buldum gözlüklerimi, taktım onları, başladım sayfaları çevirmeye:

... Yıllar geçtikçe, Jeanne, çevredeki yeşilliğin yerini, yüksek beton binaların almasını ve kentlerden kovulan yoksulların buraları gecekonduyla donatmasını büyük bir düş kırıklığı ile izlemişti.

"Kamera, önce yüksekten çekmeye başlayacak," diye sözüne devam etti Tom. "Sonra yavaş yavaş sana doğru inecek. Sen yürüdükçe, kamera biraz daha yaklaşacak. Bu arada müzik de olacak. Kamera yaklaşacak, yaklaşacak."

Ekip, harekete geçti ve Jeanne'in peşinden arka bahçeye yöneldi. Jeanne, peşindeki ekibi, çalılıkların ardındaki bir mezarlığa sürükledi...

Güneş iyice kızışmıştı. Kapattım kitabı, güneş gözlüklerimi çıkartıp, havlumu yerden alarak, içeriye girdim.

Perdemi çekerken dikkat ettim; II numaralı bir EGO otobüsü, otelim önünden geçip, biraz ileride yamacın orarlarda kayboldu.

Ankara'nın Tunalı Hilmi'de işlettiği otobüs olmalıydı bu!

Fırladım balkona, eğilip ardından baktım, otobüs çoktan gözden yitmişti.

Yatağımın üzerine oturup, bir sigara yaktım. Güneşin etkisi ile yüzüm, dizkapaklarım ve omuzlarım acımaya başlamıştı. Her tarafımı yağlamıştım.

Düşün altına girip, sabunlandım; saçlarımı yıkadım. Se-

rinlemiş ve rahatlamıştım.

Bir süre de, saçlarımı güneşte kurutarak vakit geçirdim, sonra bu ilk gördüğüm güneş beni yorduğundan yatağıma yatıp dinlendim.

Dalmış gitmişim...

Uyandığımda, bir an nerede olduğumu güçlükle anımsayabildim. Sonra yavaş yavaş, otel odamı, açık sarı renkli perdeleri, yerdeki kilimi, dışarıdaki kıyı kentini, her bir şeyi hatırlayıverdim.

Saat, geç olmuştu. Birazdan yardımcım ile buluşacaktık.

Çarçabuk giyindim; yatağımyı toparladım, ayağıma kısa topuklu pabuçlarımı giydim, saçlarımı şöyle bir fırçalayıp, sigaramla kibritimi de yanıma alıp aşağıya indim.

Bay Gece gelmiş, köşedeki yerinde oturuyordu.

Yanına gittim;

"Nasılsınız? Umarım çok bekletmedim sizi, Bay Gece. Galiba güneşte biraz fazla kaldım; saçlarımı yıkadıktan sonra o denli derin uyumuşum ki, uyandığımda bir an başka bir yerdeymişim gibi hissettim kendimi... Şu an bile uyurgezer gibiyim," dedim.

Yardımcım ayağa kalkmıştı.

"Ben de şimdi gelmişim. Şöyle biraz oturup, dinlenmiş oldum.

Bu sabah telefonda bana anlattıklarınız tüm gün boyunca kafamı kurcaladı. Yanıma bir de el feneri aldım," dedi.

Birden aklıma geldi!

"Bir dakika, Bay Gece, şimdi geliyorum," dedim.

Yardımcımın hayret dolu bakışları arasında koşarak odama çıktım; başucumdaki ufak transistörlü radyomu alarak yeniden aşağıya indim.

Bay Gece:

"O da ne?" diye sordu.

"İmparator Hadrian için bu..." dedim.

"Çok ilginç; gerçekten çok ilginç... Herhalde İmparator Hadrian'ın ilk kez göreceği bir aygıt bu," dedi Bay Gece.

"Sanırım öyle," dedim.

Yardımcımla otelden çıkmış, deniz kenarında yürüyorduk.

Bay Gece, İmparator Hadrian'ın mektubunda anlattığı yeraltı kentinin girişlerini ve taş kabartmanın üzerindeki şemanın köşesindeki yıldızı iyice merak ediyordu.

Yol boyunca, cebindeki feneri yokluyor; asıl girişin nerede olduğunu hesaplamaya çalışıyordu.

Denizden bir yel esmeye başlamıştı üzerimize doğru.

Birden, karşı köşeden dönüp, önümüze çıkan bir otobüs az kalsın eziyordu bizi! Bay Gece de, ben de neye uğradığımı şaşırmış, yolun kenarına kaçmıştık.

Bay Gece:

"Eziliyorduk az kalsın," diye söylendi.

Sabah gördüğüm, II numaralı EGO otobüsü idi bu. Ankara'nın Tunalı Hilmi'de işlettiği otobüs.

Anlattım Bay Gece'ye.

"Ankara'nın sözünü ettiği yeni otobüs işte bu! Deniz kenarında kurduğu Tunalı Hilmi Caddesi'nde işletiyormuş bunu... Sabah da gördüm; balkondan; aynı hızla geçip gitti," dedim.

Bay Gece, şaşırmıştı.

"Desenize, Başkent çok süratli bir biçimde yerleşiyor," dedi.

Yürüye yürüye, her akşam saptığımız köşeye gelmiştik.

Hava, çoktan kararmıştı.

Gene kan sıcaklığı bir geceydi. Daldık içine.

O keçi yoluna benzeyen, varis gibi eğri büğrü yollara sapmış, yürüyüp duruyorduk.

Bir ara, yol değişti gibi geldi bana. Sordum yardımcıma.

"Her geceki yoldan gitmiyoruz galiba, Bay Gece?" de-

dim.

Yardımcım, yanıbaşımda güldü.

"Aynı yoldan gidiyoruz. Bu gece gökyüzü az bulutlu olduğundan; bu yol size değişik gibi göründü. Ama yarın, sizi başka bir yoldan götürmeyi düşünüyorum heykelin oraya..." dedi.

Az sonra arkeolojik alanın içine girdiğimizi fark ettim.

Taşları aş aşa, İmparator Hadrian'ın heykelinin yanına vardık.

İmparator Hadrian, her zamanki gibi mermer gözleri ile, sonsuza doğru bakıyordu.

"Sayın Hadrian, işte geldik ve size 'radyoyu' getirdim," dedim.

Transistörlü radyomu İmparator'un heykelinin önüne koydum.

O an, dönüp ardıma baktım.

Orphée'nin evi karanlıktı. Hiçbir ışık görünmüyordu.

Uslucacık eğilip, radyonun düğmesini açtım.

Radyo birden canlandı.

Kalın ve tok bir erkek sesi, arkeolojik alana yayıldı, tüm taşlarda yankılandı.

"... Haberleri veriyoruz.

Körfez yakınlarında, dün meydana gelen uçak kazası ile ilgili hasar tespit çalışmaları sürüyor. Bu arada hastaneye kaldırılan bir kişinin daha ölmesi ile, ölü sayısının 30'a çıktığı belirlendi.

Dün öğle saatlerinde meydana gelen ve nedeni henüz belirlenemeyen kazanın teknik arızadan olup olmadığını incelemek üzere, yapımcı firmanın teknik heyetinin bu akşam ülkeye varması bekleniyor...

Dünyada ilk defa, Amerika Birleşik Devletleri'nde bu sabaha karşı gerçekleştirilen ameliyat ile, bir hastaya suni böbrek takıldı. Hastanın sağlık durumunun iyi olduğu bildirilirken, ya-

pay böbreğin üç yıl süre ile denendiği haber veriliyor...

Talza'da yapılan kanlı darbe ile, başta bulunan Juan Gomez hükümeti devrildi. İlk alınan haberlere göre, başbakan Juan Gomez ile devlet bakanı ve başbakan yardımcısının öldürüldüğü ve durumun şimdilik sakin olduğu bildiriliyor... Juan Gomez hükümeti üç yıldır iktidarda bulunuyordu ve kansız bir darbe sonucu başa geçmişti.

Dünya disko dans yarışması sonuçlandı. İlk üç sırayı İngiltere, Lüksemburg ve Arjantin paylaştı.

Avrupa kupalarında, ilk tur ikinci karşılaşmaları biri dışında tamamlandı. Kalan maç ise şu sıralarda Münih kentinde, Bayern Münih-Valencia takımları arasında oynanıyor. İlk maçı Bayern Münih 2-0 kaybetmişti.

Haberleri dinlediniz."

Şaşırmış kalmıştım.

Radyo, normal bir ara haberi yayınlamış, şimdi de hafif müziğe geçmişti.

Gidip, kıstım onu.

Acaba İmparator Hadrian, bu haberleri dinledikten sonra ne düşünüyordu?

Büyük bir merakla onun taştan yüzüne bakıyordum.

Birden nereden çıktığını anlayamadığımız bir rüzgâr, saçımızı başımızı uçurdu.

İmparator Hadrian'ın heykeli, o her zamanki suskunluğu ile sonsuza bakıyordu.

Orphée'nin evine gözlerimi kısıp, yine bir baktım.

Hiç ışık yoktu.

Yanıbaşımda Bay Gece, huzursuzdu.

Sanırım, bir yandan taş kabartmayı, bir yandan da dinlediğimiz haber bülteninin İmparator Hadrian üzerindeki etkisini düşünüyordu.

İkimiz de durgunduk.

Bay Gece:

"Gelin, şu taş kabartmanın üzerindeki şemaya bir bakalım. Yanımda fenerim var. Sanırım tüm ayrıntıları görebiliriz," dedi.

Radyoyu olduğu yerde bırakıp Bay Gece'nin ardından, taş kabartmanın oraya yürüdüm.

Bir ara:

"Bay Gece, Orphée'nin evi niçin ışıksız?" diye sordum.

"Belki henüz gelmedi; belki de uyuyordur... Ben de bilemiyorum. Saatiniz kaç?" diye sordu.

Yıldız ışığında saatime baktım. Onu beş geçiyordu.

"Saat henüz çok erken. Az önce radyodan dinlediğimiz, gece on haberleri idi. Ben Orphée'nin bu saatte uyumuş olacağım hiç sanmıyorum," dedim.

Az önce başlamış olan rüzgâr, gittikçe hızını artırarak esmeye devam ediyordu.

Arkeolojik alandan kalkan, sanki bir hortumu andıran toz bulutu Bay Gece ile beni içine alıvermiş, yürümemizi ve görmemizi engelliyordu.

Bay Gece, elleri ile yüzünü örtmüş:

"Yüzünüzü örtün, ağzınız gözünüz toz toprak dolacak!" diye seslendi bana.

Bu değişik rüzgârın uğultusundan, birbirimizi zor duyuyorduk.

Ardıma baktım; toz bulutundan ne İmparator Hadrian'ın heykeli, ne de Orphée'nin evi olan karaltı görünüyordu.

Aniden çıkan bu rüzgâr ürkütmüştü beni.

Yardımcım ile birlikte, büyük bir çaba göstererek bu amansız toz yığınının içinden çıkmaya çalışıyorduk...

Bay Gece:

"Ne garip bir rüzgâr bu; kasırğa gibi bir şey," dedi.

Anlaşılan, olduğumuz yerde dönüp durmuştuk. Az ileride İmparator'un heykelini gördük.

"Gelin, Bay Gece, İmparator Hadrian'ın yanına gide-

lim. Bu toz toprağın içinde, pek bir şey görececek halimiz kalmadı bu gece," dedim.

İmparator Hadrian'ın, heykelinin oraya vardığımızda, yardımcım da, ben de bitkin düşmüştük.

Kulaklarım, saçlarımın dibi, ağzım, burnum tozla dolmuştu.

Orphée'nin evine baktım. Tozdan gözlerim akıyordu.

Evde hiç ışık yoktu.

Yardımcım ile birlikte, heykelin iki yanına çöktük.

Rüzgâr, azalmaya başlamıştı.

Radyodan gelen hafif müzik yayım kesilmişti. Eğilip kapattım onu.

Toz içinde kalmıştı, üfleyip yanıma aldım.

Yardımcımla bir süre olduğumuz yerde oturduktan sonra baktık ki, çevrede ne bir ses, ne de ışık vardı; gitmeye karar verdik.

Bay Gece:

"Kabartma taşın üzerindeki şemayı çok merak ediyorum. İnanır mısınız, şu demin esen amansız rüzgârın kaldırdığı toz, cebime kadar girmiş. Fenerim toz içinde kalmış; bakın!" diyerek bana fenerini gösterdi.

İmparator Hadrian'a veda ettik. Yola koyulduk.

Ardımızdan bir yerden gece hayvanı uludu.

"Otele dönelim Bay Gece," dedim. "Tüm gövdemi anlamayacağım bir ağırlık kapladı. Bu değişik havanın etkisinden olacak..."

Bay Gece:

"Dönüş yoluna saptık zaten. İnanın aynı halsizlik bende de var... Çok zamansız bir fırtınaydı bu; bu mevsimde, bu yörede böylesine güçlü rüzgârlar estiğini bilmezdim," dedi.

Yürüye yürüye otelime varmıştık. Kapıda vedalaştık.

Yardımcım:

"Yarın akşam aynı saatte görüşmek üzere... Bir an önce yatıp dinlenin bu gece," diyerek uzaklaştı.

Aldım anahtarımı, odama çıktım.

Soyunup bir duş aldım. Üstümdeki tozu toprağı atmaya çalıştım.

Yatağıma yatıp, başucumdaki Paris'te Son Tango'yu aldım elime.

Her zaman yaptığım gibi, rasgele bir yerini açıp okumaya başladım.

... Avludan gelen saksafon sesi bir başka türlüydü şimdi. Cezayirlinin havası değişmişti. Biraz önceki gürültülü patırtılı parçanın yerini çok daha acıklı duygusal bir parça almıştı...

Otelin bodrum katında kullanılmayan eşyalar duruyordu. Paul, Jules Veme sokağındaki eve birkaç tahta parçası, kırık dökük bir eşya koyarak varlığını kanıtlayacaktı.

Üst katta bir kapı açıldı ve ayak sesleri duyuldu...

Bıraktım kitabı. Rüzgâr gene artmıştı. Balkon kapısını kapatmak için kalktım yatağımdan. Dışarıda deniz köpürmüştü, limandaki tüm tekneler dalgalarla sarsılıyordu.

Döndüm yatağıma, ışığı söndürdüm.

Bir süre uyuyamadım. Sonunda dalmışım.

Sabah uyandığımda, üstüme gene güneş vurmuştu.

Hava durulmuştu. Her taraf günlük güneşlikti.

Üzerime bir şey geçirmiş, balkondan dışarıya bakıyordum ki, kapı tıktılandı.

"Giriniz," dedim.

Gelen komiydi.

"Günaydın bayan," dedi. "Dün gece müthiş bir fırtına vardı. Bu sabah çok erken saatte, posta güvercini size bir mektup getirdi. Uyuyorsunuzdur diye hemen odanıza çıkmadım. Posta güvercini aşağıda bekliyor. Buyrun mektubunuzu."

Bana uzattığı zarfı aldım. Çay söyledim. Çıktım balkona, mühürü kırıp açtım mektubu. Başladım okumaya.

Sevgili Eurydice,

'Radyo' bana büyük bir coşku, heyecan ve şaşkınlık getirdi.

Bu mektubumu, dün gece sizin saçını başınızı uçuran ve buralara çok ender gelen güney kasırgasına yazdırdım.

Sanırım radyoyu getirirken duyacağım bunca şey karşısında neler hissedebileceğimi hesaplamış olmalısınız. Siz bu radyoyu getirirken, yüzyılınızla birlikte binlerce akıl almaz soruyu da getirdiniz bana. Unutmayın ki ben bir imparatorum ve soruları çözerek yaşıyorum. Çözemediklerimi ise iktidarımınla keserim.

Ancak bu kez, soruları çözmek zorundayım. Tarihin sonuçları benim iktidar gücümü aşmış durumda. Bütün eylemlerim, şu arkeolojik alanda ve bu taşlığında sınırlanıyor.

Radyodan duyduğum 'haberler' bana dünyanın ne denli büyümüş olduğunu ve bu büyüklük karşısında insanoğlunun düştüğü çaresizliği, tüm gerçekliği ile açıkladı.

Benden sonra haritalar çok değişmiş anlaşılan.

Amerika Birleşik Devletleri hangi ulusun devletidir? Nerededir, hükümdarı kimdir?

Bildiğiniz gibi, kazı alanında çalışan arkeologlar buradaki kalıntılardan ve örneğin taş gövdemden, benim yüzyılıma ait olan bilgileri öğrenmeye çalışıyorlar. Ben de, bu radyo dediğiniz araçtan şu an içinde bulunduğumuz yüzyıldaki uzantımı bulmak, görmek ve yargılamak isterdim...

Duyduğum kadarı ile, benim yüzyılımdaki imparatorluk anlayışı iyice değişmiş... Ancak insanlar, bunca zamana karşı, hâlâ oturaklı bir iktidar sistemi bulamamışlar...

Nitekim 'Talza darbesi' benim bu söylediklerimi doğrulamıyor mu?

Sonra böylesine kanlı bir darbe sırasında nasıl oluyor da yarışmalar yapılabiliyor?

Sevgili Eurydice, sanki bu sorularla canlanıyorum!

Yenen bir imparatorla, yenilen bir imparatorun düşebileceği durumu benden iyi kimse anlayamaz. Talza'daki darbe sonucunu, inanın çok merak ediyorum.

Umarım beni 'yapay böbrek' konusunda da aydınlığa kavuşturursunuz.

Eğer mümkünse bu gece gene getirin radyoyu. Onu bir kez daha dinlemek istiyorum.

Radyo dediğiniz bu araç, dünyayı sürekli anlatır mı?

Bu gece buluşmak üzere.

*Saygılarımla
Hadrian*

İmparator Hadrian'dan aldığım bu sarsıcı mektubu iki kez okudum.

İşi yalnızlık olan bir heykeli, çağımızla karşı karşıya getirmiştik!

Yatağımın üstüne oturup, bir sigara yaktım.

İmparator Hadrian'a; onun sorduğu tüm soruları yanıtlayacak bir mektup yazmam gerekiyordu.

İmparator'u arkeolojik alandan dünyaya; bugüne taşımıştık. Kahıntıların arasından, kabartmalı taşın oradan, Orphée'nin evini gözleyen bu daracık evrenden onu çıkartıp, çağımızın ürkütücü olayları ile burun buruna getirmiştik!

İmparator Hadrian'ı çağımıza yaklaştıralım derken, acaba onu toprağının tarihine biraz daha mı gömmüştük?

Kendi kendime bu soruları sorarak dolanıyordum odamın içinde...

Sonunda, İmparator Hadrian'ın beklediği mektubu yazmaya oturdum.

Sayın Hadrian,

Mektubunuz az önce elime geçti.

'Radyoyu' size getirmeden önce, neler hissedeceğinizi düşünmüştüm. Ama inanın bu kadarını değil.

Mektubunuzda da belirtmiş olduğunuz gibi, radyo ile size yüzyılımın binlerce sorusunu; ürkütücü gerçekleri ile beraber getirmiş olduk.

Siz bir imparatorsunuz.

Yıllarca hüküm sürüp, insanları, ülkeleri yönettiniz.

Dolayısıyla iktidarla ilgili değişmelerin sizi bu denli etkileyeceğini düşünmeliydim...

Ama size yalnızca şu kadarını söylemeliyim ki; sizin çağınızdan bugüne bir tek şey değişmedi. O da, insanın bütün bir tarihini borçlandığı ve sonra yaşadığı güne ödediği iktidar hursı.

Sayın Hadrian, elbette dünya artık çok büyüdü...

Örneğin, dün gece arkeolojik alanda dinlediğiniz o kısa haber bültenini biz, her saat başı dinliyoruz ve tümüyle kayıtsız kalıyoruz duyduklarımıza.

Günümüzün dünyası ve de kendi sorunlarımız içinde bu haberler yitip gider çoğunluk...

Evet, dünya haritası çok değişti.

Amerika Birleşik Devletleri yeni bulunmuş bir kıtadadır. Ve şu anda dünyanın önde gelen devletlerindendir.

Sizin ilginizi çekmiş olan 'Talza darbesi'ne gelince; Talza'nın nerede olduğunu bile bilmiyorum! Ama bunun nedeni, benim ilgisizliğim değil, sizin sözünü ettiğiniz haritanın çok değişik olmasından...

Bu gece, gene getireceğim radyoyu size.

Dinleyeceğiniz bir başka haber bülteni benim size bu dediklerimi anlatmaya yardımcı olacaktır.

Sayın Hadrian; dünyada çok çeşitli devletlerde 4.5 milyar aşkın insan yaşamakta ve her an, her şey olmakta.

Dün gece dinlediğimiz haberlerde, benim ilgimi çeken, 'yapay böbrek' ile ilgili olan haberdir. Bu, çok yeni ve özgün bir olay olduğu için, ben de heyecanlandım dinlerken.

Umarım, birazcık olsun aydınlatabildim sizi.

Akşam görüşmek üzere.

Saygılarımla

E.

Mektubumu bir kez okuduktan sonra zarfa koydum. İn-

dim aşığıya. Posta güvercini, kominin yanında arpa ve buğday tanelerini yiyordu.

Mektubu bileğindeki halkaya takıp, otelimin kapısından dışarıya salıverdim onu.

Havada bir yay çizip, yamaç yukarı uçup kayboldu.

Odama çıktım.

Yardımcımla buluşmamıza daha çok vardı.

Hava çok sıcaktı, boğucuydu.

Balkona çıkmış ne yapacağımı kestirmeye çalışıyordum.

Kumsalda in cin yoktu.

Her zaman olduğu gibi, kıyı kentinin insanları bu sıcakta evlerine çekilmişlerdi.

Eğilip balkondan aşığıya baktım. Komi, sardunyaları suluyordu. Dal kıpırdamıyordu. Koya demirlemiş olan beyaz yat, öylece kımıltısız duruyordu.

Yatıp okumaktan başka pek yapacak bir şey yoktu bu saatte.

İmparator Hadrian'ın yollamış olduğü mektup da hâlâ düşündürüyordu beni.

Yatağımın yanına gidip Paris'te Son Tango'yu elime aldım. Rasgele bir yerinden açıp, okuyayım dedim; okuduklarımin hiçbir anlamı yoktu. Sayfaları şöyle bir çevirip, bıraktım.

Durduğüm yerde ter içinde kalmıştım.

Elim radyoya uzandı, birden ürktüm onu açmaya.

Bir sigara yaktım. Yeni baştan balkona çıkıp ölgün ölgün karaya vuran dalgaları izledim.

Bu oda, bu kitap, bu kıyı kenti sanki hepsi siliniyordu; yitip gidiyordu gözlerimin önünden. Bu boğucu sıcak eritip yok ediyordu her bir şeyi...

Sıkıntılıydim, düşünceliydim; bir an bavulumu toplayıp gitmek geldi içimden. Sonra aklıma geldi.

Orphée!

... Saat 7.30'da, hazırlanmış, otelin resepsiyonuna inmiş-

tim.

Radyoyu da yanıma almıştım.

Gittim, köşedeki bir koltuğa oturdum. Sıcak azalmamıştı. Dalmışım...

Bir de baktım, Bay Gece gelmiş, yanıbaşımdaydı duruyordu.

Kalktım yerimden:

"Nasılsınız Bay Gece, oturduğum yerde öylece düşünüyordum. Göremedim geldiğinizi," dedim.

Bay Gece dikkatle izliyordu beni.

"Bir şey mi oldu?" diye sordu.

Oturdu yanıma. Başladım anlatmaya.

Ona, İmparator Hadrian'dan gelen mektubu baştan sona anlattım.

Bu mektubun beni ne denli etkilediğini anladı.

"İmparator'un mektubunu yanıtladınız mı?" diye sordu bana.

Yanıtladığımı söyledim. Yazmış olduğum yanıtı da anlattım yardımcıma.

"Bu gece, İmparator Hadrian'ın arzu ettiği gibi; radyoyu yine götürüyorum... Ama Bay Gece, İmparator'un sorduğu sorular karşısında, benim ona yolladığım yanıt çok yetersiz gibi geldi bana. Tüm gün bunu düşündüm ve hiçbir şey yapamadım," dedim.

Bay Gece, yanıbaşımdaydı sessizce dinliyordu beni.

"Başka ne yazabilirdiniz ki? Düşünmeyin artık bunu. Bakalım, bu gece neler göreceğiz..." dedi.

Yardımcım yanımda olunca biraz rahatlamıştım.

"Bu gece sanıyorum çok değişik bir yoldan götüreceksiniz beni, öyle değil mi?" diye sordum.

"Evet," dedi Bay Gece.

"Beraberce otelden çıkmış, kıyı boyunca yürüyorduk. Bir süre sonra arkeolojik alana giden, o yan yola sapmıştık.

Bir ara aklıma taş kabartma geldi. Tümü ile unutmuş-

tum onu!

"Bu yeni yoldan gidince, kabartmanın önünden geçecek miyiz?" diye sordum.

Bay Gece:

"Dönerken tam önünden geçeceğiz. Ben fenerimi yanma aldım; İmparator Hadrian haber bültenini dinledikten sonra, biz hem Ořphée'nin evine bakarız, hem de, dönüşte yeraltı kentinin giriş kapısının nerede olduğunu hesaplarım. Hem, İmparator Hadrian, size, mektubunda yerini tarif etmişti..." dedi.

Bir şeye daha ilgimi çekmişti.

"Bay Gece, demek siz, Ořphée'nin evine giden ikinci bir yol daha biliyorsunuz. Bu akşam, değişik bir yönden gideceğiz oraya..." dedim.

"Evet," dedi Bay Gece.

Gecenin içinde yürümeye devam ediyorduk.

Bir ara, Bay Gece:

"İsterseniz, şu duvarın üzerine oturup birer sigara içelim. Biraz dinlenmiş olursunuz," dedi.

Gösterdiği duvara baktım, şaşırmıştım.

"Bu, her gece oturduğumuz duvar değil mi? Oturup sigara içtiğimiz..." diye sordum.

Bay Gece, yıldız ışığında başını salladı.

"Hayır, hiç ilgisi yok. O duvar eski yolda kaldı. Bu, başka bir duvar. Dikkat ettiniz mi; ötekinden daha yüksek bu. Belki de, buraya oturabilmeniz için, size yardım etmem gerekecek. İlk ben çıkacağım duvarın üstüne, sonra da sizi, yukarıya çekeceğim," dedi.

Hiçbir şey anlayamamıştım.

"Bay Gece," dedim. "Dinlenmek için bu denli yüksek bir duvara tırmanmak, çok yorucu değil mi? Başka duvara da oturabiliriz."

"Hayır," dedi Bay Gece. "Bu yoldaki tüm duvarlar böyle yüksek. Ben sizin çıkabilmeniz için, en alçak olanını seçtim.

İmparator Hadrian'ın heykeline varabilmemiz için, daha çok yürümemiz gerek..."

Yardımcım duvarın kenarını, elleri ile şöyle bir kavrayıp kendini yukarıya çekti. Ayakları ile de, bir-iki çıkıntıya basıp, duvarın üzerine çıktı.

Bay Gece, oldukça yüksek olan duvarın üstünde ayakta durmuştu. Heybetliydi. Bir an, ardından hilal ayın çıktığını gördüm.

"Uzatın radyoyu bana," dedi. "Tamam, şimdi iki elinizi verin bana. Ürmeyin; sağ ayağınızı, sağdaki ilk çıkıntıya, sol ayağınızı da, onun üzerindeki çıkıntıya yerleştirin. Ben sizi çekivereceğim yukarıya."

Oldukça zor bir işti bu benim için. Kan ter içinde, yardımcımın söylediklerini yapıp, duvarın üstüne çıkmayı başardım.

Daracık bir duvardı bu; öteki yanı, sanki bir uçurum kadar derin geldi bana.

Yükseklikten korktuğum için, titreyerek duvarın üstünde, yardımcıma tutunmuş, dengemi sağlamaya çalışıyordum.

Bay Gece:

"İşte, çıktınız. Şimdi oturalım da birer sigara yakalım," dedi.

O, bir sigara yakmıştı; bir tane de yakıp bana uzattı.

Sigaramdan bir nefes çekip ileriye baktım.

Önümüzde, mürekkep karanlığı gecenin içinde, usul usul yükselen hilal ayın ve yıldız ışığının aydınlığında uzanan sonsuz bir vadi gördüm.

Arkeolojik alan, İmparator Hadrian'ın heykeli, Orphée'nin evinin bir başka cephesi çok uzaklarda görünüyordu.

İyice heyecanlanmıştım.

Bay Gece'nin kolunu tutup:

"Görüyor musunuz? Her bir şey buradan görünüyor... Biz çok yükseklerde olmalıyız... Başka türlü böyle, eski bir tabloyu andıran tüm bu görüntüyü göremezdik," dedim.

Bay Gece:

"Evet, çok yüksekteyiz. Sigaralarımızı bitirince, ben size yardım edeceğim; duvardan aşağıya atlayıp, heykelin oraya ulaşacağız," dedi.

Söndürdüm sigaramı. Bay Gece de sigarasını fırlattı, karanlığın içine attı. Sanki, görünmeyen bir paraşütle atlar gibi duvardan aşağıya süzüldü.

Aşağıdan seslendi bana.

"Ürkmeyin, ellerinizi duvarın iki yanına bastırıp, bedeninizi usul usul sarkıtın aşağıya; sağ ayağınızı, sağdaki bir çıkıntıya, sol ayağınızı da soldaki bir çıkıntıya yerleştireceksiniz. Ben sizi tutacağım."

Yardımcımın dediklerini yaptım.

Zar zor duvardan aşağıya indim. İnerken baktım, kolum azıcık sıyrılmıştı.

Vadide yürümeye devam ettik.

Uzun bir süre yürüdükten sonra, önümüze başka bir duvarın çıktığını hayretle gördüm.

Bu duvar, ilk aştığımız duvardan çok daha yüksekti.

"Bay Gece, bu duvarı aşabileceğimi pek sanmıyorum. Ne garip, bu yeni yol, sanki barikatlı bir yol... Ne yapacağız şimdi?" diye umutsuzlukla sordum.

Yardımcım, güçlü bir sesle:

"Ürkmeyin. Ben size basacağınız tüm çıkıntıları göstereceğim. Önce ben çıkacağım yukarıya, sonra da sizi yanıma çekeceğim," dedi.

Hilal ay ve yıldız ışığında keçi gibi tırmanıp duvarın üstüne çıktı.

Ayakta durdu.

"Uzatın ellerinizi bana; tamam basın oraya... Verin sağ elinizi, işte çıktınız," dedi.

Bu duvar, ilk aştığımızdan daha da dar ve eskiydi.

"Buyrun sigaranızı," dedi Bay Gece.

Kendisi de bir tane yakmıştı.

Duvarın yüksekliğine biraz alışınca şöyle bir baktım; arkeolojik alanın içindeydik!

Döndüm yardımcıma:

"Bay Gece, İmparator Hadrian'ın on metre uzağındayız! Garip şey, bu duvarı daha önce nasıl görememişim ben?" diye sordum.

Bay Gece:

"Biz bu yoldan ilk kez geliyoruz. Onun için, İmparator Hadrian'ın heykelinin yanından, karanlıkta bu duvar görünmez," dedi.

İmparator Hadrian'ın heykeli, o her zamanki gizemli suskunluğu ile orada bizi bekliyordu sanki.

Bay Gece, gene o görünmez paraşütü ile uçarcasına süzülüyordu duvardan aşağıya.

Ardından ben, çıkıntılara basa basa, dimdik bir merdivenden inercesine soluk soluğa, İmparator Hadrian'ın yanına indim.

Bu yol, iyice yormuştu beni. Hem yormuş, hem büyülemişti. Sıcak gecede ter içinde kalmıştım.

Yaşamımda, böylesine yüksek barikatlı bir yoldan hiç geçmemiştim daha önce.

Yardımcım ile İmparator Hadrian'ın yanına gidip, iki yarına oturduk.

İleriye, Orphée'nin evine baktım.

Kapkaranlıktı.

Hiçbir şey görünmüyordu.

Döndüm yardımcıma;

"Saat kaç, Bay Gece?" diye sordum.

Yardımcım, saatine baktı.

"Ona iki var," dedi.

Çarçabuk, İmparator Hadrian'ın önündeki radyonun düğmesini açtım.

Radyodan gelen parazit, tüm arkeolojik alanı doldurdu.

İlkin, bilmediğimiz dillerden konuşmalar gidip geldi.

Şaşırmıştım.

Kanal düğmesi ile oynuyordum sürekli. Birden, kalın ve tok bir erkek sesi:

"Haberleri veriyoruz," dedi.

"Sicilya'da, bu sabah erken saatlerde meydana gelen depremde, ilk belirlemelere göre iki yüz elli kişinin öldüğü; bin beş yüz kişinin de evsiz kaldığı bildirildi. Ölü sayısının artmasından korkulduğunu belirten yetkililer, enkaz kaldırma çalışmalarının sürdürüldüğünü açıkladılar..."

Uzay mekiği Columbia, dünya çevresindeki yörüngesine girdi. NASA Yetkililerinin açıklamalarına göre; astronotlar, önceden planlanmış olan proje doğrultusunda bilimsel çalışmalarına başladılar..."

Önceki gün meydana gelen uçak kazası ile ilgili soruşturma sürerken, yapımcı firma yetkilileri, pilotaj ya da teknik hata konusunda bilgi vermekten kaçındılar. Bu arada bütün bilgilerin alınabileceği kara kutu bulunarak, firma yetkililerine verildi..."

Birleşmiş Milletler Uluslararası Barış Komisyonu; nükleer başlıklı füzelerin sınırlandırılması konusundaki çalışmalarını dün Brüksel'de tamamladı..."

Sovyetler Birliği, dünyada ilk kez suni kan yapmayı başardı. Sovyetler Birliği'nin resmi TASS ajansından bildirildiğine göre suni kan yapımıyla ilgili çalışmaların uzun zamandır sürdürüldüğü ve bu konudaki denemelerin başarı ile sonuçlandığı öğrenildi..."

Ünlü yönetmen Federico Fellini'nin Roma adlı filminin bir sahnesinin çekimi sırasında, tüm Roma'da sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Ünlü yönetmen dün gece televizyonda yaptığı konuşma sırasında, tüm görevlilere ve Roma halkına gösterdikleri anlayıştan dolayı teşekkür etti..."

Çeşitli ajanslar Talza'da durumun sakin olduğunu bildirdi. Darbeden sonra kurulan yeni hükümet sözcüsünün yaptığı

açıklamaya göre eski yönetimin imzaladığı uluslararası anlaşmalara bağlı kalınacağı öğrenildi...

İngiltere'nin başkenti Londra'da yapılmakta olan dünya güzellik yarışmasının sonuçlarının şu saatlerde açıklanması bekleniyor...

Önümüzdeki 24 saat içinde hava, kıyı kesimlerinde açık, iç kesimlerde parçalı bulutlu ve yer yer sağanak yağışlı olacaktır...

Haberleri dinlediniz."

Radyo susmuştu.

Arkeolojik alan, birden parazitlerle yankılandı.

Gidip, kapattım onu.

Bir anda her şey, yoğun bir sessizliğe bürünmüştü.

Büyük bir merakla İmparator Hadrian'ın yüzüne bakıyordum.

Acaba şu an neler düşünüyordu?

İmparator Hadrian, o her zamanki sessizliği ile ileriye bakıyordu.

Dönüp baktım.

Ev karanlıktı.

Kan ılığı bir yel esip duruyordu.

Ardımızda bir çıtırdı duyduk.

Yardımcım hemen kolumu tuttu.

"Sakin korkmayın, bir gece hayvanı olacak bu," dedi.

İkimiz de çalıların oraya bakıp, gece hayvanını seçmeye çalışıyorduk.

Çıtırtı durmuştu. Bir kirpi olmalıydı bu.

Birden, dev bir projektörün ışığı, bizi içine alıverdi.

Aydınlıktan gözümüz kamaşmış, olduğumuz yerde kala-kalmıştık.

Aydınlığa bakıyor; bir türlü kaynağını bulamıyorduk.

"Heykelin ardına kaçalım," diye fısıldadı yardımcım.

Bir an, yardımcım da, ben de, yerimizden kıpırdayama-

dık. Sanki dev bir ışık yuvarlağı, bir balık ağı gibi ayaklarımızı
za dolanmış, bizi sarıp sarmalamıştı.

"Orphée'nin ışığı olsa gerek bu!" dedim.

"Heykelin ardına, heykelin ardına kaçalım," dedi yardımcım.

Denizde koşar gibiydik.

Sanki görünmeyen bir ahtapotun kolları ile kuşatılmış
tık.

Son bir hamle yapıp, İmparator Hadrian'ın heykelinin
ardına kaçmayı başardık.

Bay Gece de, ben de dehşet içinde kalmıştık.

Işık, İmparator Hadrian'ın heykelinin tam üzerindeydi.

Hiç kımıltısız, yalnızca heykeli aydınlatıyordu.

Bay Gece:

"Orphée'nin evinden tutuluyor bu projektör..." dedi.

"Sonunda gördü bizi Orphée. Yakaladı bizi, Bay Gece,"
dedim.

"İkisi karşı karşıya," dedi Bay Gece. "Bizi gördüğünü
pek sanmıyorum."

Uzunca bir süre, bu olağanüstü aydınlığın içinde heyke-
lin ardına sinip oturduk.

Projektör, çevreyi, tüm arkeolojik alanı taradı, durdu.

Sonra birden, sönüverdi.

Karanlık sanki on misli artmıştı.

Gözlerimi kırptıştırıp duruyordum.

Bay Gece:

"Bir oyun olabilir bu. Yeniden yanacak o dev ışık. He-
nüz çıkmayalım," dedi.

Bir süre daha heykelin ardında kaldık.

Bir ara başımı uzatıp baktım, karanlıktan başka hiçbir
şey göremedim.

"Bay Gece," dedim. "Korkudan yüreğim duracak. Eura-
da fazla kalmayalım. Otele dönmeliyiz."

Bay Gece, kuşkuluydu.

"Ya dev projektör ile bizi yolda yakalarsa?" diye sordu.
Bir süre daha bekledik.

Doğa, karanlık, esen o ılık yel; her bir şey aynıydı.
"Hadi," dedim.

Yavaş yavaş, taşların ardına gizlenerek, arkeolojik alandan çıktık.

Dönüp dönüp geri bakıyorduk. Orphée'nin evi hiç ışısız öylece duruyordu.

Koşar adım otele döndük.

Merak içindeydim:

"Acaba bizi gördü mü; bunu hiçbir zaman anlayamayacağız. Ama bizim varlığımızı bildiği gerçek..." dedim.

Yardımcım iyice heyecanlıydı.

"Şaşırttı beni. Sandığımdan çok güçlüymüş Orphée," dedi.

Otele varmıştık.

Ayrılmazdan önce yardımcım:

"Dinlenin bu gece. Aştığımız o yüksek duvarlar ve dev projektörün bizi yakalaması yordu sizi. Yarın akşam her zamanki saatte otelinizde olacağım," dedi.

Vedalaştık. Odama çıktım.

Çok huzursuzdum. Bir süre, odamın içinde amaçsız dolaşıp durdum. İçimdeki gerilimi birazcık olsun atabilmek için uğraşıp duruyordum.

Balkona çıktım.

Denizin üzerine vurmuş olan ışıklar, bana o dev projektörün ışığını anımsattılar. Girdim içeriye.

Bir sigara yaktım.

Düşünüp duruyordum... Gecenin olaylarını; Orphée'nin üzerimize tuttuğu ışığı, o beyaz ışığın içinde, İmparator Hadrian'ın ve arkeolojik alanın taşlarının görünüşünü...

Yatağıma yattım.

Dalmış, gitmişim...

Sabah, erken uyandım. Bir süre yatağımda dönüp, dur-

dum. Gecenin olaylarının etkisi henüz geçmemiştir.

Sonra, kalktım giyindim, dişlerimi fırçalarken kapı tıklandı.

Tükürdüm musluğa, sildim ağzımı, "giriniz," dedim.

Gelen komiydi.

"Günaydın bayan, umarım uyandırmadım sizi. Posta güvercini, gün ağarırken geldi. Islatılmış ekmek ve buğday taneleri yiyor aşağıda. Buyrun mektubunuzu," dedi.

Kominin bana uzattığı zarfı aldım. Mühürü kırıp, açtım onu.

İmparator Hadrian'ın yazmış olduğu mektubu merakla okumaya başladım.

Sevgili Eurydice,

Dün gece, radyoyu bir kez daha dinlediğim için mutluyum!

Haklıymışsınız... Bana yollamış olduğunuz mektupta belirtmek istediklerinizi şimdi daha iyi anladım.

Gerçekten dünya, şu sırada benim tahminimden de çok büyük ve değişik olmalı.

Tüm gece boyunca; iki gündür dinlediğim haberleri birbirine bağlayıp, yorumlamaya çalıştım.

Sicilya'daki deprem, ve yüksek ölü sayısı üzdü beni. İyi bildiğim bir yöredir orası...

Bu arada, ikinci olarak ilgimi çeken haber de; Federico Fellini adlı İtalyan yönetmenin, Roma filminin çekimi sırasında; tüm Roma kentinde sokağa çıkma yasağının ilan edilmesi! Bu olay, beni 'film' konusunda çok meraklandırdı.

Sözünü ettiğiniz; 'Paris'te Son Tango' filminin çekimi sırasında da böyle bir şey gerekmiş miydi?

Sovyetler Birliği neresidir, nerededir?

Yaptıkları suni kan hakkında beni aydınlatabilecek misiniz? Dünyadaki kan, yetersiz mi?

Sınırlandırılmasına çalışılan 'nükleer füzeler' nedir?

Asıl anlayamadığım şey ise, sevgili Eurydice; bu kadar gelişmiş, büyümüş bir dünyanın içinde, elinizde her türlü iletişim aracı ve olanak varken, niçin her gece benim yanımdan, benimle, yanınızda yardımcınız; bu eski (hem de ne denli eski olduğunu şimdi anlıyorum) arkeolojik alandan ve 500 metre uzaktan, yalnızca ışıklarını görmekle yetinerek bakıyorsunuz Orphée'ye?

Dün gece, Orphée'nin evinden üzerimizde tutulan o kuvvetli ışığa ne dersiniz?

Sizden sonra bir daha yanmadı o ışık. Şimdiye değin böyle bir şey olmamıştı.

Bu da 'haberler' kadar aklımı meşgul ediyor.

Dünyadaki olayları yorumlayabilmem belki şu an olanaksız artık... Ama önümde gelişen, tanık olduğum olayları yorumlamak, yargılamak ya da çözmek elimde.

Görüşmek üzere.

Hadrian

İmparator Hadrian'dan gelen mektubu, iki kez dikkatle okudum.

İmparator, haklı olarak bazı sorular soruyor ve bunlara yanıtlar arıyordu.

Bir sigara yakıp, odamın içinde şöyle bir dolaştım.

Çok zor bir durumda kalmıştım.

Bir an paniğe kapılır gibi oldum.

Acaba Bay Gece'ye telefonda, mektubu ve İmparator Hadrian'm Orphée ile ilgili sorularını anlatsam, bana yardım edebilir miydi?

Ne düşüneceğimi tam kestiremedim.

Bildiğim tek şey, yardımcımın otele geliş saatine değin yalnız kalacak gücümün olmadığıydı.

Bir an, kendi kendimden korktum.

Sonra, açtım odamın kapısını, koşarak indim aşağıya, köşedeki telefona gidip, yardımcımın numarasını çevirdim.

Her zamanki gibi iki çalışta açıldı telefon.

Karşı taraftan Bay Gece "Alo," dedi.

Onun sesini duyar duymaz başladım İmparator'un mektubunu yavaş bir sesle bölük pörçük anlatmaya.

Karşı taraftan yardımcım:

"Durun," dedi. "Heyecanlanmayın. Ben şimdi geliyorum. Sinirleriniz bozulmuş..."

Resepsiyonun orada bir koltuğa oturdum.

Gerçekten az sonra, yardımcım, koşar adım otele girdi.

"Nasılsınız, neydi o telefonda anlattıklarınız? Niçin böyle paniğe kapıldınız?" diye sordu.

Sabah sıcağında, ter içinde kalmıştım.

"Yüzünüz bembeyaz," dedi yardımcım.

"Korktum, Bay Gece. Çok korktum," dedim.

Bay Gece hayretle başım salladı.

"Niçin korktuğunuzu bir türlü anlayamıyorum," dedi.

"İmparator Hadrian'ın mektubu ürküttü beni, Bay Gece," dedim.

O, gene başını salladı.

"İmparator Hadrian'ın mektubu niçin ürkütsün sizi, anlayamıyorum.

Taş o, taş... Hadi toparlanın artık," diye bağırdı.

Hayretten donakalmıştım.

Korkudan ağzım kurudu.

"Ne demek o, Bay Gece?" diye sordum.

Bay Gece:

"Dediğim gibi... Bir imparator heykelinin ne hükmü olabilir ki? Ne zararı dokunabilir size; onu anlayamıyorum. Sizin üstünüzdeki bu gücünün, bu etkisinin nedenini çözemiyorum," dedi.

Yardımcım, ne akıl almaz şeyler söylüyordu!

Hemen savundum İmparatoru:

"Bay Gece, nasıl böyle konuşabiliyorsunuz? Siz benden daha iyi biliyorsunuz ki, karşıımızdaki İmparator Hadrian

heykeli, çok görmüş, güçlü ve akıllı. Mantığı çok kuvvetli, zekâsı, bu çağa göre olağanüstü. Belleği, güçlü... Ondan gelen mektupları biliyorsunuz.

Üstelik, bu çok eski heykeli, yüzyılımızla karşı karşıya da getirmiş bulunuyoruz. Onun sorumluluğunu duyuyorum her an. Sizin de duyduğunuzu zannediyordum," dedim.

Bay Gece:

"Peki, o zaman niçin korktunuz İmparator Hadrian'ın mektubundan?" diye sordu.

"Çok akıllıca sorular soran bir mektup da ondan... Olayların tümü ana noktalarına bir anda dokunuyor. Az önce, beni ürküten buydu. Şimdi iyiyim," dedim.

Bay Gece dikkatle izliyordu beni.

"O mektupları size, İmparator Hadrian'ın yolladığını nereden biliyorsunuz?" diye sordu.

Şaşırmıştım.

"İmparator'un posta güvercini getiriyor onları... Güvercini pek çok kez gördüm aşağıda. İmparator'a yazdığım mektupları da, ben, ayağındaki halkaya geçirip, güvercinle yolluyorum," dedim.

Bay Gece bir sigara yakmıştı.

"Peki, o mektupların İmparator Hadrian'a gittiğini nereden biliyorsunuz?" diye sordu.

"Az önce söylediğim gibi," dedim.

"Yani?" diye sordu yardımcım.

"İmparator'un posta güvercini ile, Bay Gece," dedim.

"Peki," dedi Bay Gece. "Bu posta güvercini, başka birinin olamaz mı?" diye sordu.

"Ah Bay Gece," dedim. Güldüm. "Düş gücü bu denli olağanüstü hiç kimse tanımıyorum!"

Bu sözüm üzerine, yardımcım da güldü.

"Neşeniz geldi. Artık iyisiniz. Ben işlerimi bitirdikten sonra, her zamanki saatte otelinizde olacağım," deyip kalktı. Ben de yukarıya, odama çıktım.

Hava, şimdi iyice sıcaktı. İmparator Hadrian'dan gelen mektup, yatağımın üstünde, bıraktığım yerdeydi.

Bir kez daha okudum onu.

Kâğıtlarımı çıkartıp, İmparator'a mektup yazmaya başladım.

Sayın Hadrian,

Mektubunuzu birkaç kez okudum.

Beni en çok düşündüren sorunuz, Orphée ile ilgili olan düşünceleriniz ve bana, haklı olarak yönelttiğiniz soru oldu.

Bunca gelişmiş ve büyümüş dünyanın içinde, elimde her türlü iletişim aracı ve olanakları varken, niçin her gece, Orphée'ye, sizin oradan, yanımda yardımcım, çok uzaktan ve yalnızca ışıklarını görmekle yetinip baktığıma gelince...

Sayın Hadrian, inanır mısınız, bunun nedenini ben de bilmiyorum.

Tanımlayamadığım bir güç, beni hem ona çekiyor, hem de ondan uzak durmam gerektiğini söylüyor.

Onu özlediğim için, varlığını, ışığını görmek istiyorum. Ama, bilmediğim bir nedenle, korkuyorum ve kaçıyorum ondan.

Garip bir güç, beni onun yakınlarına çekiyor, bir başka güç de, sürekli olarak; "Kaç, kaç!" diye fısıldıyor kulağıma.

Gözlerim, gece iyi göremediği için, onu henüz göremedim.

Yardımcımın anlattıklarına ve gördüğüm ışıklara göre bir değerlendirme yapınca; onun da huzursuz ve arayış içinde olduğunu görüyorum.

Buraya bunları bilerek geldim.

Dün gece üzerimize tutulan o güçlü ışık, onun da bizim varlığımızı sezinlediğini gösteriyor.

Günlerdir, ne yapacağını bilemeyen bir insanın sıkıntısı içindeyim.

Onu buldum. Ama, şimdiden sonra ne yapacağımı bilemiyorum.

Her neyse, tüm bunları bir yana bırakıp, Paris'te Son Tan-

go filmine geledim...

Belki de, o filmi izlerken birçok soruya yanıt bulabileceksiniz, Sayın İmparator.

Yardımcım filmin makaralarını buldu.

En kısa zamanda filmi size göstermek ve bu gece buluşmak umudu ile.

*Sevgilerle
E.*

İmparator Hadrian'a yazdığım mektubu, bir kez okuduktan sonra, katlayıp zarfa koydum.

İndim aşağıya. Posta güvercini kominin yanındaydı. Al-dım onu elime; büyük bir dikkatle mektubu, ayak bileğinde-ki halkaya geçirdim. Her zaman yaptığım gibi, otelin kapısına çıkıp, güvercini salıverdim.

Baktım ardından. Havada döndü, süzülüp kayboldu.

Denizden, iyot kokulu, beni sarhoş eden bir yel esiyordu; oracıkta, dün gecenin olaylarını düşünürken, uzaktan II numaralı EGO otobüsünün geldiğini gördüm. Gene süratli geliyordu, durağa gelince yavaşladı, tam önümde durdu.

Ön kapı açıldı, bindim otobüse.

Otobüs bomboştu. Öndeki koltuklardan birine oturdum. Son sürat, yamacın oraya doğru yol almaya başladık.

Heyecanlanmıştım.

Az sonra, Ankara'nın 'kurduğu' Tunalı Hilmi Caddesi'ni görecektim!

Son bir kez dönüp, otobüsün arka camından; İmparator Hadrian'ın heykelinin, arkeolojik alanın, Orphée'nin evinin bulunduğu tepeye baktım.

Hiçbir şey görünmüyordu.

Otobüs, birden kavşağı döndü.

Yamacın ardına varmıştık.

Oturduğum yerde şaşkınlıkla, otobüsün koltuk demirine tutundum, kaldım.

II numaralı EGO otobüsü, Küçükesat tarafından, Esat Caddesi'ni dönerek; Tunalı Hilmi'ye girdi.

Tunalı Hilmi'deydim!

Otobüs, iki yanı evlerle ve dükkânlarla kaplı caddenin orta kısmına doğru ilerliyordu.

Görünürde deniz filan yoktu.

Ankara'nın Tunalı Hilmi Caddesi'nde bir yaz gününün içine girmiştik.

İlk durakta indim.

Kıyı kesimindeki nemli hava, yerini Ankara'nın kuru sıcağına bırakmıştı!

Yavaş yavaş, Tunalı Hilmi'den aşağıya doğru yürümeye başladım.

Cadde, tüm gerçekliği ile karşımdaydı.

İşin tuhafı, bulunduğum yerden, Çankaya sırtlarına çıkan yokuş da, çevresindeki blokları ile çok uzaktan görünüyordu.

Arkeolojik alanın sessizliği, beni sarhoş eden kesik iyot kokusu, farkında olmadan içine girdiğim bu gürültü ağında yitip giderken, Tunalı Hilmi'deki koyu keşmekeş, bütün yönlerimi karmakarışık etmişti.

Bir an yüreğim duracak sandım.

Bu bellek patlaması içinde, bir an kıvrandım.

Ardıma dönüp baktım; caddeyi kesen Küçükesat kavşağı ve oradan, kentin merkezine uzanan yollar, tüm ufku kaplamıştı.

Yürümeye devam ettim.

Yanıbaşımдан trafik, sel gibi akıyordu.

Arabalardan, camlardan, kaportalardan gözlerime vuran güneş, sersemletmişti beni. Takılmış bir kornanın sesi, kulağımda çınlayıp duruyordu.

Kıstım gözlerimi.

Aklıma saate bakmak geldi. Tam 5.30'du.

Hiç amaçsız, eskiden pazar günleri yaptığım gibi cadde-

den aşıağı, yürüyüp duruyordum. Kent, tuhaf bir biçimde içimi sıkıştırıyordu.

Rasgele, bir dükkâna girdim.

Bir süpermarketti burası.

Girişteki; zeytinyağlarının, bitkisel yağların, ayçiçeğı yağlarının yanından geçip, renk renk, boy boy, cins cins sabunların; kolonyaların ve diş fırçalarının satıldığı bölüme vardım. Marketin iç taraflarına doğru yürüdüm. Bir tarafımda, çeşitli toz ve sıvı deterjanların, arap sabunlarının, cam temizleme spreylelerinin, mumların ve sakızların satıldığı bölümler; öteki yanımda, sosisler, salamlar, kuzu, koyun, daha etlerinin, pastırmaların, sucukların, işkembelerin dizili olduğu başka bir bölüm vardı.

Renk renk mumları geçtikten sonra, gülsuları, diş macunları ve makarnalar; cins cins çikolatalar, avize parlaticıları, yer cilaları ve o zamana değin hiç bu kadar çok şeklini bir arada görmediğim bisküviler gördüm.

Kendimi zor attım marketten dışarı.

Mavi elbiseli satıcı kızlar, hayretle baktılar ardımdan.

Gene Tunalı Hilmi'ye çıkmıştım.

Trafik tıkanmıştı.

Cebimden bir mendil çıkartmış, alnımda, boynumda biken teri siliyordum.

İpi bırakılmış bir hayvan gibiydim.

Başboş bırakılmış bir köle,

Yayına dönmek isteyen bir ok gibi...

Belki kaçıp kurtulabilirim şu kentin şeridinden diye bir yan yola saptım.

İşin kötüsü, burası da bildiğim bir yoldu.

Bu yaz sıcağında gölgesiz ve bomboştu.

Hep bildiğim apartmanların önünden geçtim.

Sonunda, gene Tunalı Hilmi'ye çıkmıştım.

Boğulacak gibi oluyordum. Üzerimdeki giysi, terden sırtıma yapışmıştı. Kentin uğultusu beynimdeydi.

Yolun bitimine değin yürüdüm.

Ürkerek gördüm ki, cadde uzuyordu.

Bu kez, bir başka kavşağa gelmiştim. Rasgele, yollar-
dan birine saptım.

Anlaşılan, o an bir yaz kursu dağılmıştı. Bir sürü öğren-
ci, bağıra çağıra çevreye yayıldı.

Karşı kaldırıma geçtim; yeni baştan, yokuş yukarı yürü-
meye başladım.

Kitapçı dükkânlarını, balıkçıları geçerek yürüdüm; önü-
me gelen ilk sokağa saptım.

Burası da, binlerce kez geçtiğim sokaklardan birisiydi.

Ayakkabıcımın bulunduğu sokaktı burası.

Az ötede, dükkânını gördüm.

Tuhaf şey, kepengini indirmişti. Vitrinine şöyle bir ba-
kıp, yürümeye devam ettim.

Önümdeki yokuşu tırmanmaya başladım; kent tüm bo-
ğuculuğu ile üstüme geliyordu; yeni baştan Tunalı Hilmi'dey-
dim.

Bu kez de, yokuş aşağı yürümeye başladım.

Aniden, kalabalığın arasından tanıdık bir yüz gördüm.

Adımlarımı hızlandırıp, ona yetişmeye çalıştım.

Bir ara, yan döndü, hiç tanımadığım birisiydi.

Genç yavaşladım, yürüyüp duruyordum.

Asfalta bata çıka, kurtulmaya çalışıyordum bu cadde-
den.

Zaman ilerlemişti.

Sonunda gidip, bir banka oturdum.

Tunalı, sanki başka bir yüzü ile belirliyordu şimdi...

Köşedeki hıyarcı, kasketini devirmiş, soyduğu hıyarları
tuzluyordu. Kızlı erkekli bir grup, tezgâhın çevresini sarmış,
kahkahalarla konuşuyorlardı. O sırada, tezgâhın üzerindeki
radyodan gelen kalın ve tok bir erkek sesi çevreye yayıldı.

"Haberleri veriyoruz..."

Partiler arasındaki koalisyon anlaşmazlığı nedeni ile hü-

kümet bunalımı altmış üçüncü gününü doldururken..."

Hıyarcı uzanıp radyoyu kapattı.

Karşı köşeden, yeşil gömlekli, sarı pantolonunun paçalarını beyaz sivri topuklu çizmelerinin içine sokulmuş, simsiyah saçları geriye doğru yapışmış, şahin burunlu, ne idüğü belirsiz biri çıkmıştı. Yanındaki kızın koluna girmiş, hararetli hararetli birşeyler anlatıyordu.

Önümden geçip gittiler.

Sıkılmışım.

Kalktım, yürümeye başladım.

Otobüs durağını buldum. Beklemeye başladım.

Ankara'nın pek çok semtine giden otobüsler, peşpeşe gelip, geçtiler.

II numaralı otobüs görünürde yoktu.

Her geçen otobüs, beni kıyı kentinden sanki biraz daha uzaklaştırıyordu.

Bir an önce kaçıp, kurtulmak istedim.

Yoldan geçen bir taksiyi çağırdım.

Taksi süzülerek kaldırımın kenarına yanaştı.

Açtım kapıyı, girdim içine.

Taksi hareket etmişti.

"İleriden sola döneceksiniz," dedim şoföre.

Arkama yaslanmış, son Tunalı Hilmi kalıntılarını izliyordum.

Taksi sola döndü.

Esat Caddesi, önümde boylu boyunca uzanıyordu!

"Tekrar sola," dedim.

Taksi sola saptı.

Kenedi caddesine girmiştik.

"Tekrar sola," dedim.

Tunalı Hilmi'deydik.

"Buradan sağa," dedim.

Esat Caddesi'ne çıkmıştık.

"Sağda bir yerde ineyim," dedim.

Şoförün parasını verip indim.

Ter içindeydim.

Bir başka taksi çevirdim.

"Otobüs terminaline," dedim.

Koltuğun arkasına yaslanıp, bir sigara yaktım.

Artık hiçbir şey düşünemez olmuştum.

Bir yamacı aşarak girdiğim Ankara'dan; kıyı kentine, on iki saatlik bir yolculukla dönecektim.

On iki saatlik bir kavşak!

Olacak iş değildi.

Kıyı kentine yarım saat sonra kalkacak olan otobüs için bir bilet aldım.

Köşedeki büfeden, yolculuk için bir paket sigara, bir kutu bisküvi ve bir gazete istedim.

Terminale giremiyorum. İçimde nedenini çözemediğim bir kuşku, betimi zor bir tedirginlik vardı. Terminalin gürültüsü, satıcıların seslerine karışıyordu.

Bir anda trafik tıkanı.

Ellerinde silahları ile polisler ve askerler, yolun iki tarafına dizilirken; üzerinde mavi spotu ile bir jeep, hızla önümüzden geçti.

Ardından simsiyah arabalar belirdi. Peşpeşe yokuşa yöneldiler.

O sırada, tıkanmış trafiğin içinde, II numaralı EGO otobüsünü gördüm.

Başladım koşmaya.

Arabaların arasından geçip, otobüsün ön kapısına vardım.

Şoför, büyük bir kayıtsızlıkla uzaklaşan konvoyu izliyordu.

Kapıyı yumruklamaya başladım.

Otobüs bomboştı.

Kapı açıldı.

Attım kendimi içeri.

Trafik normale dönmüştü.
Otobüs ilerlemeye başladı.
Yol daralıyordu.
Otobüs sanki daha hızlanmıştı.
Şoför ani bir fren yaptı. Büfeden aldıklarım, kucağımdan düşüp yere saçıldı.
Sanki, on iki saatlik yolculuğun ağırlığı dağılıverdi.
Eğilip, toplamaya başladım dökülenleri.
Bisküvileri, sigara paketimi, gazeteyi alırken; burnuma kesik kesik bir iyot kokusu geldi.
Doğrulup baktım.
Otobüs, sarsıntılarla bir yamacı dönüyordu.
Dönüp, otobüsün arka camına baktım.
Tozdan hiçbir şey görünmüyordu.
Fırladım yerimden.
Kıyı kenti karşımdaydı!
Otobüs, otelimin önündeki durakta durdu.
İndiğimde, komi sardunyalari suluyordu.
Doğruca yukarıya, odama çıktım.
Üzerimdekileri çıkartıp, kendimi yatağa attım.
Saatime baktım.
Yardımcımın gelmesine daha vardı.
Dalmışım...
Gözlerimi açtığımda, saat 7.30'u geçiyordu.
Fırladım yatağımdan; çarçabuk giyindim, saçlarımı tarayıp, koşarak indim aşağıya.
Bay Gece, her zamanki yerinde oturuyordu.
Gittim yanına:
"Sanırım, çok beklettim sizi, Bay Gece. Çok yorulдум, uyuyakalmışım. Bugün, II numaralı EGO otobüsü ile Tunalı Hilmi'ye gittim," dedim.
Bay Gece ilgilenmişti.
"Nasıl, iyi kurulmuş mu o yeni cadde?" diye sordu.
"Bay Gece," dedim. "Akıl almaz bir şey! Bir cadde değil

orası.. Nasıl anlatacağımı bilemiyorum. Sanki tüm kent orada! Bir kez içine girdikten sonra çıkması alabildiğine zor. Karabasan gibi sarıyor insanı. Anlatması çok güç..."

"Dediklerinizden hiçbir şey anlayamadım," dedi Bay Gece. "Yeni kurulan bir cadde, nasıl da böylesine etkileyebildi sizi?"

"Yalnızca bir cadde değil, dedim ya, anlatamam Bay Gece; umulmadık, görmekle görmemek arası, şu an burada bulunmak ya da bulunmamak... Bilemiyorum Bay Gece... Birden insanın kendini çok uzaklarda düşünmesi gibi. Hani arkeolojik alanda düştüğümüz o panik var ya; hani sizin; o taş kabartmanın merakından toprağı tırnaklarınızla eşelediğiniz, sonra her şeyi günışığında bıraktığınız gecedeki boşluk; daha da ötesi, hızla giden bir arabanın aniden geri vitesa takılması gibi bir şey işte..." dedim.

Bay Gece:

"Neyse, araba dediniz de aklıma geldi. Yarın gece arkeolojik alana götüreceğimiz ayaklı film makinesi için, bir araba gerekiyor. Ben filmin makaralarını buldum," dedi.

"Araba önemli değil. Nasıl olsa buluruz Bay Gece," dedim.

Yardımcım:

"Tamam öyleyse," dedi. "Ben müze görevlisi akrabamdan bir jeep temin ederim."

"Aman Bay Gece," dedim. "Bir de müzeyi işin içine karıştırmayalım; bana kalırsa, hiç kimsenin bu yapacaklarımızdan haberi olmasın!"

Bay Gece:

"Siz merak etmeyin; hiç kimsenin haberi olmayacak," dedi.

Otelden çıkıp, yardımcım ile birlikte gecenin içine daldık.

Yürüye yürüye, arkeolojik alana giden o eğri büğrü yola sapttık.

Bir süre sonra, yardımcım, her zaman dediği gibi; "İster-seniz yolun kenarındaki şu duvarın üzerine oturup birer sigara içelim," dedi.

"Bu gece eski yoldan gidiyoruz; ilk gittiğimizdeki gibi, öyle değil mi Bay Gece?" diye sordum.

"Evet," dedi o.

Duvarın üstüne oturup, birer sigara yaktık.

Gökyüzü, yıldızlarla doluydu.

Az sonra, yeniden yola koyulmuştuk.

Arkeolojik alana girdik.

Taşların arasından geçerek, çok uzaktan görünen, İmparator Hadrian'ın heykelinin yanına doğru yöneldik.

İçimde çocuksu bir sevinç vardı. Gene kavuşmuştum buralara...

O an, Orphée'nin evine baktım.

Ev, kapkaranlıktı.

İmparator Hadrian, her zamanki gibi, o güçlü suskunluğu ile, ileriye bakıyordu.

Birden, Bay Gece kolumu tuttu; büyük bir heyecanla:

"Bakın," dedi. "Bakın şu işe! Koskocaman duvar, nasıl da yıkılmış..."

Şaşkınlıkla:

"Hangi duvar?" diye sordum.

Bay Gece, koşup yıkık duvarın yanına gitmişti.

Peşinden ben de koştum.

Gerçekten, geçen gece, öteki yoldan gelirken; büyük bir güçlkle aştığımız o en yüksek duvar, darmadağın olmuştu.

Bay Gece:

"Fazla yaklaşmayın!" diye seslendi. "Duvar sallanıyor, her an üstten bir parça daha yıkılabilir."

Geriledim.

O an, yumuşak bir şeye bastım.

Eğilip baktım. Elime aldım onu. Posta güverciniydi bu.

Ölmüştü.

Katılaşmış ve buz gibiydi ellerimin arasında.

Acı ve şaşkınlıkla yardımcıma seslendim:

"Bay Gece, bakın; ne olmuş! Korkunç bir şey. Posta güvercini ölmüş!"

Bay Gece, koşarak yanıma geldi.

Güvercini elimde tutuyordum. Her yanıma, önünü alamadığım bir biçimde titremeye başlamıştı.

Bay Gece:

"Durun, belki de başka bir kuştur bu," dedi.

"Ama, güvercinin bileğinde mektupların takıldığı halka var. Bu, o," dedim.

Bay Gece suskundu.

İnanamıyordum güvercinin ölmüş olduğuna.

İmparator Hadrian ile olan, tek iletişim yolum kesilmişti!

O an, sanki arkeoloğik alan büyüdü; sonsuza değin büyüdü. Kendimi anlatılmaz bir yalnızlık içinde buldum.

Artık taşların, asırların dilinden anlamamıza hiçbir yol kalmamıştı.

Bay Gece de şaşkındı.

"Garip şeyler olmuş buralarda..." dedi.

Tüm bu olanlara bir anlam veremiyordum.

Koşmuş, İmparator Hadrian'ın heykelinin yanına gitmiştim.

Dikkatle, ona da bir şey olmuş mu diye bakıyordum.

İmparator Hadrian, olduğu gibiydi.

Bay Gece, ardımdan bir yerden:

"şu duvarın yıkılmasına aklım ermiyor... Çok sağlam bir duvardı bu," dedi.

Posta güvercinini, İmparator Hadrian'ın ardındaki çalışlıkların dibine bıraktık.

"Bundan sonra, İmparator Hadrian ile nasıl iletişim kurabileceğim ki?" diye sorup duruyordum.

Bay Gece:

"Belki de artık ona ulaşmamız olanaksız..." dedi.

Böylesine bir yenilgiyi; gecenin içindeki bu dehşetli bozgunu kabullenmek istemiyordum.

"Hayır Bay Gece, bunun başka bir yolu olmalı... Hemen umutsuzluğa kapılmayalım. Bir duvarın çöküşü ve de bir güvercinin ölümü, tüm olayları yeni baştan yüzyılların derinliğine; karanlığa gömemez," dedim.

Yanıbaşımda Bay Gece, düşünceliydi.

İkimiz de İmparator Hadrian'ın heykelinin yanına oturmuştuk.

Orphée'nin evi, hâlâ karanlıktı.

Ardımızdan bir yerden, gece hayvanı uludu.

Yavaş yavaş toparlanıyordum.

Denizden, üzerimize hafif bir yel esmeye başlamıştı.

"Bay Gece," dedim. "Yarın akşam, İmparator Hadrian'a, Paris'te Son Tango filmini gösterebileceğimizi sanıyorum: Siz, otelimde bana söylediğiniz gibi, bir jeep bulabilirseniz; büyük bir rahatlıkla ayaklı bir film makinesini ve filmin makaralarını buraya taşıyabiliriz.

Jeep, taşların arasından geçebilecek mi dersiniz?"

Bay Gece:

"Ben yolları iyi bildiğim için, arkeolojik alanda, jeepi rahatlıkla kullanabilirim, siz merak etmeyin," dedi.

Az önce ikimizi de etkileyen olaylar, sanki birer birer yitip gitmişlerdi.

"Alfa Romeo'yu görebiliyor musunuz, Bay Gece?" diye sordum yardımcıma.

O, gözlerini kısıp, ileriye, karanlığın içine iyice bir baktı.

"Araba yok bu gece," dedi.

O da toparlanmıştı.

Şimdi daha sakindi.

Bir süre sonra, yerimizden kalkıp, İmparator Hadrian'a veda ettik.

Otele doğru yola koyulduk.

Otelime vardığımızda gökyüzü bulutlanmıştı.

Deniz canlıydı; dalgalar kıyıya vurup köpürüyordu.

Yardımcım:

"Hiçbir şey düşünmeyin, rahat uyuyun bu gece. Yarın, çok değişik bir gece yaşayacağız!" dedi.

Vedalaştık.

İçeri girip, odama çıktım.

Uzun süre, dolanıp durdum odamda.

Bir türlü uyuyamıyordum.

Üzerimde, geçen olayların verdiği bir tedirginlik vardı.

Bir süre Tunalı Hilmi'yi düşündüm.

O ne dayanılmaz bir Ankara karabasanıydı!

Bütün bunları anımsadıkça, sonsuz bir umutsuzluğa kapılıyordum.

İmparator Hadrian ile iletişim kuramamak fikri akıl almaz bir biçimde ürkütüyordu beni.

Oysa yarın akşam, Paris'te Son Tango filmini ona gösterebilmemiz için gereken her şey hazırды.

Dolanıp duruyordum odamın içinde.

Birden, kafamdan geçirdiğim tüm bu düşünceleri İmparator Hadrian'a yazmak için amansız bir istek duydum.

Bu, istekten de öte bir şeydi.

Sanki bir inanç ya da gereksinimdi.

Dayanılmaz bir istekle kâğıtlarımı çıkarıp, İmparator Hadrian'a, hiç ulaşamayacağını bilerek de olsa yazmaya başladım.

Sayın Hadrian,

Oldukça ürkütücü bir gecenin içindeyim.

Posta güvercininizin ölümü, çok sarstı beni. Ama hiçbir zaman sizin yalnızca bir heykel, benim de yalnızca bir insan olduğumu kabul etmek istemiyorum. Onun için elinize varacağından hiç umudum olmadığı halde bu mektubu, size yazmak

istedim.

Sayın Hadrian, bugün, yeni kurulan kente gittiğim sırada arkeolojik alanda bilmediğim, anlayamadığım birşeyler olmuş.

Doğrusu, orada olanları bir türlü kavrayamıyorum.

Tunalı Hilmi, ya da Ankara, korkunç bir bellek patlamasının birbirine yapıştırdığı fotoğraflar kadar ürkünçtü.

Yardımcım, film makinesini ve filmin makaralarını, duymuş olduğunuz gibi bulmuş.

Yarın gece, bunca zamandır merak ettiğiniz filmi izleyebileceksiniz...

Kendime yazıyordum sanki bu mektubu.

Yazdıkça, inanç ve inançsızlık arasında gidip geliyordum.

Bir süre Orphée'nin evini, o kapkaranlık haliyle düşündüm.

Belki de o arkeolojik alanda dün gece gördüklerim, tümü ile bir rastlantıydı.

Sanki çok uzaklardan, otel odama dek gelen bir cümle, beynimi kuşatıyor ve yaşadığım bu karmaşa ile birleşerek düştüğüm boşluğu örüyordu.

"... Dünü elinden alınmış, yarını olmayan bir insandım..."

Kim söylemişti ki bunu?

Bu sorunun yorgunluğu ile yatağıma yattım.

Dalmışım.

Ertesi sabah, kapının tıktıklanması ile uyandım.

Alelacele üzerime bir şey giyip açtım kapıyı.

Gelen komiydi.

Elinde, mühürlü bir mektup tutuyordu. İmparator Hadrian'dan gelen bir mektuptu bu.

Komi de, ben de oldukça şaşkındık.

"Günaydın bayan, umarım uyandırmadım sizi.

Çor erken saatte geldi mektubunuz. Posta güvercini de-

gişmiş...

Bembeyaz ve ürkek bir güvercin getirdi bunu.

Ona verdiğim ıslatılmış ekmeği de bir türlü yemiyor.

Çok tedirgin.

Aşağıda tutuyorum. Buyrun mektubunuzu," dedi.

O an, coşkudan ve sevinçten ne yapacağımı bilemedim.

İmparator Hadrian'ın bir başka güvercin gönderebileceği hiç aklıma gelmemişti!

İşte İmparator vardı.

Her şeyi duyuyor, görüyor ve anlıyordu!

Mektubu aldım. Komiye:

"Şu güvercini bir göreyim," diyerek indim aşağıya.

Bembeyaz bir güvercin, kominin odasında, bir köşeye büzülmüştü.

Gerçekten ürkek ve tedirgin bir hayvandı bu.

Ayak bileğinde platin bir halka parlıyordu.

Komiye güvercini tutmasını söyleyerek odama çıktım.

Dikkatle mektubun mühürüne baktım.

Hadrian'ın mühürüydü bu.

Ellerim titreyerek açtım mektubu.

Sevgili Eurydice,

Bana kalırsa dün geceki olayları fazla abarttınız.

Birlikte paylaştığımız birçok olaydan sonra, dün gece arkeolojik alanda yaşanan o gerginlik; posta güvercininin gizemli ölümünde, duvarın ilk bakışta nedensiz gibi gelen yıkıntısında birleşti, büyüyüp güçlendi.

Sevgili Eurydice; inanç ve inançsızlık: İşte benim bütün görüntüm.

Daha başka bir deyişle anlatmak gerekirse, benim toprağa gömülü olan kısmım inançsızlık, toprağın dışına taşan kısmım ise inançtır.

Ve işte siz, bu gördüklerinizle, karşılaştığınız olaylarla, benim varlığıma yönelip, hatta benim varlığım ile dünyanız ara-

sında yıllardır duran sınırı buldunuz.

Belki de aştınız.

Sevgili Eurydice,

Biz bu varlık ve görüntü çemberini yıllardır Orphée ile paylaşıyoruz.

Siz bunlara tanık olmakla, hatta bu sınırı aşmakla, var olan bir bağın üçüncü uzantısını oluşturdunuz. Ve yine siz, buralara gelmekle, ya bu bağı çözeceksiniz ya da bu bağın bir düğümü olacaksınız...

Anımsarsanız, bir mektubunuzda benim karamsarlığımı dindirmek için çoğunuzun tüm bir yaşam boyu hep aynı şeyle bakabildiğinden söz etmiştiniz.

İşte şimdi sizi doğruluyorum.

Sizi doğrulamakla da tüm yaşanılanları, sizlerin dünyasını, benim bu sessiz yazgımı ve aramızdaki o uçucu sınırı doğruluyorum.

Sevgili Eurydice,

Elbette ki bir duvarın çöküşü ve bir güvercinin ölümü, böyle bir iletişimi kesemez.

Ancak şunu da söylemeliyim ki; bu mektubu yazmakla da, aramızdaki iletişimin tam olarak sürdüğü söylenemez.

Siz bugüne kadar hep benim bulunduğum yerden Orphée'nin evine baktınız. Eğer, Orphée'nin evinden benim bulunduğum yere doğru baksaydınız, bu sonsuz yazgının yalnızca benimle ilgili olmadığını da görürdünüz.

Nitekim, taş kabartmayı bulduğunuz yerde bırakmakla ve yalnızca onun farkında olmakla, nasıl bir yazgıya ve nasıl bir geçmişe hizmet edildiğini de yoklayıp bıraktınız.

Şimdiye kadar yazdığım mektuplarda, size kendi çağımdan, kendi çağımın o dağınık utkusundan hiç söz açmadım.

Kölelerimin yapıcı ve uysal şehvetinden, İmparatorluğun dört bir yanından getirttiğim mermerler ile kurulan bembeyaz tapınaklarda, çıplak ayaklarıyla gezinen özgür ruhlardan ve onların çarpıcı yaratılarından hiç söz etmedim.

Dolayısıyla siz, tıpkı Orphée'nin evinden bana bakmadığınız gibi, benim çağımdan da bulunduğum yere bakmadınız, belki de bakamadınız.

Koskocaman bir imparatorluğun o ihtişamlı günlerindeki mutluluğunun; zamanın kurutucu rüzgârları ile büzüşerek, yalnızca bu 'arkeolojik alan' denilen yere sığıştığı bir kalıntılar evreninden bakabilirdiniz.

Öyle de oldu.

Bana göstereceğiniz filme gelince; sizlerin film dediğiniz görüntüyü, işte bu açılardan izlemek istiyorum.

*İmparator
Hadrian*

İmparator Hadrian'dan gelen mektubu büyük bir dehşetle okudum.

İmparator, Orphée'yi, kendi evrenine alıyor ve bana sanki bir bağlaç görevi yüklüyordu.

Mektubunda söz ettiği düğüm, ürkütmüştü beni.

Bu yoğun mektubu, İmparator Hadrian'a yazdırmış olabilecek nedenleri düşünmeye çalıştım.

İşin tuhafı, İmparator'un tonu değişmiş; acımasız bir biçimde benim görüş açımı yargılıyordu.

Yeni baştan odamda dolanarak, İmparator Hadrian'ın bana ilk mektup yolladığı günü anımsamaya çalıştım...

O beni bulmuştu!

Kuşkusuz pek çok şeyi biliyordu.

Acaba, onun tanımladığı Orphée ile, benim peşinde olduğum Orphée, aynı evrende miydi?

Sanıyorum, evet.

Elimde tuttuğum bu mektup, tüm olayların gidişini değiştirecek bir nitelik taşıyordu.

Gece yazmış olduğum yarım kalan mektubu, yırtıp attım.

Bu kez İmparator'a, yeniden yazmaya başladım.

Sayın Hadrian,

Mektubunuzu az önce iki kez okudum.

Çağımın düşünürlerinden A.C. "İlle de yaşayacağım" demişti.

O, insanın kaderini teraziye koydu ve mutluluğu bir büyü, bir yiğitlik olarak aldı.

İnsanın ölmek üzere olması, onun için bir rezaletti.

O, kırıcı ve çarpıntılı yazılarında bir gök, bir deniz ve insan sevgisi ışıldattı.

Suçun ve kader saçmalıklarının kurduğu bir kapana kısılmış bir serseri; başlangıç noktası kendini öldürmek olan bir felsefe... İnsanın tanrının sağır olabileceğini, yaşamın saçma, dünyanın da haksız olabileceğini düşünmüş olması demektir.

Sevgili Hadrian,

Ben buyum!

Her şeyi ortaya koyan bir insana garip, tutkulu bir rahatlık gelir. Şu anda, o rahatlık bende var.

İnsan her şeyi kaybetmeli ki, her şeyi alabilsin.

Mektubunuza yanıt olarak bunları düşündüm, bunları duydum ve bunları yazıyorum size.

Bu akşam görüşmek üzere...

*Saygılar
E.*

Mektubu zarfa koyup aşağıya indim.

Beyaz güvercin, kominin yanındaydı.

Mektubu, bileğindeki halkaya takmak için, eğilip uzandım ona.

Çok ürkekti, kaçıp odanın öteki ucuna gitti.

Komi:

"Aşırı tedirgin bayan, size söylemiştim... Hiçbir şey de yemedi," dedi.

Elimde mektup, odanın öteki ucuna gidip, güvercini yakalamaya çalıştım.

O, bu kez de kaçıp, başka bir köşeye gitmişti.

Sonunda komi, kapının yanında tutuverdi onu.

"Bayan, yüreği nasıl da atıyor bir bilerseniz... Çok korktu," dedi.

Usulca, mektubu ayağındaki halkaya taktım.

Güvercini, otelin kapısının dışına çıkartıp, salıverdim.

Havada, geniş bir yay çizip, tepeye doğru uçtu gitti.

Tüm günü, odamda geçirdim.

O zamana değin, İmparator Hadrian'dan bana gelmiş olan mektupları, teker teker okudum. Bir yandan da mayomu giymiş, balkonuma serdiğim havlunun üzerinde güneşleniyor, sürekli getirttiğim buzlu ve limonlu Pepsileri içiyordum.

Güneş, gene çok kızgındı.

Arada bir, odamın serinliğine kaçıp, omuzlarıma, dizlerime ve yüzüme bolca krem sürüyordum.

Ben balkonda güneşlenirken, otelim önünden II numaralı EGO otobüsünün üç-dört kez geçtiğini gördüm. Her seferinde de bomboştu.

Havlumu alıp, içeriye girdim.

O sırada, kapı tıktıklandı.

"Giriniz," dedim.

Komi gelmişti.

"Telefonunuz var bayan," dedi.

Üstüme bir şey geçirip, indim aşağıya.

Telefonun öteki tarafından yardımcım coşku ile sesleniyordu bana.

"Nasılsınız? Her şey tamam. Jeepi ayarladım. Filmin makaraları yanımda. Saat sekizde otelden alacağım sizi. Hazır mısınız?" diye soruyordu.

"Şimdi hazırlanacağım. Ben de, biraz balkonda güneşlendim bugün. Size söyleyeceğim ilginç şeyler var. Bu sabah, İmparator Hadrian'dan oldukça değişik bir mektup geldi," dedim.

Karşı taraftan yardımcım şaşırmıştı.

"Mektup mu geldi? Ne ile?" diye sordu.

"Beyaz bir posta güvercini ile geldi mektup. Ama bana kalırsa, asıl ilginç olan, mektubun içeriği..." dedim.

Bay Gece meraklanmıştı.

"Siz mektubu yanınıza alın, yolda okuruz. Saat tam sekizde otelin önünde olacağım. Görüşmek üzere," dedi.

Kapattım telefonu, çıktım odama.

Yardımcım ile buluşmama, pek de fazla zaman kalmamıştı.

Bu gece, İmparator Hadrian'a Paris'te Son Tango'yu göstereceğim için özenle giyiniyordum.

Saçlarımı tarayıp, onlara değişik bir biçim verdim. Koyu renk ipek tulumumu giyip, yanıma sigara ve kibritimi de alıp, indim aşağıya.

İmparator Hadrian'dan gelen son mektup da çantamın içindeydi.

Ben indikten az sonra, otelin kapısının önünde bir jeep durdu.

Bay Gece, gelmişti.

Sigaramı söndürüp, dışarıya çıktım.

Kapıyı açtı, yanına oturdum.

Bay Gece de her zamankinden farklı giyinmişti.

Siyah ceketinin yakasına, bir de karanfil ilıştirmişti.

İkimizde de, çok görkemli bir gösterinin galasına giden kişilerin coşkusu vardı.

Bay Gece, jeepi gazladı, deniz kenarındaki yolda ilerlemeye başladı.

Bir yandan jeepi sürüyor, bir yandan da konuşuyordu benimle.

"Ayaklı film makinesi ve Paris'te Son Tango'nun makaraları arkada. Sanıyorum makineyi kurmak oldukça kolay olacak... Bugün, bir kez denedim.

Aklıma bir şey takılıyor; siz İmparator'a filmi neyin üze-

rinde göstermeyi düşünüyorsunuz?.." diye sordu.

O an aklıma geldi.

"Orphée'nin evinin görüntüsü üzerinde," dedim.

Bay Gece, ilgilenmişti:

"Orphée'nin evinin görüntüsü üzerinde mi? Yani nasıl?" diye sordu.

"Çok basit," dedim. "İmparator'un heykelinin yanına kuracağınız makineyi; vereceğimiz ışık, dosdoğru Orphée'nin evinin yüzeyini aydınlatacaktır."

Yardımcım, heyecanlanmıştı.

"Ne diyorsunuz? Yani 'beyaz perde', Orphée'nin evinin yüzü olacak, öyle mi?" diye sordu.

"Evet," dedim.

Jeep, sürekli viraj alıyordu.

Yardımcım, o eğri bükürlü yollarda, jeepi büyük bir ustalıklarla kullanıyordu. Bir süre sonra arkeolojik alana girdik.

Bay Gece, jeepi arazi vitesine taktı; akıl almaz bir ustalıklarla, asırlık taşların arasından döndüre döndüre sürmeye başladı.

İmparator Hadrian'ın heykelini görmüştüm.

Yardımcım, heykele 20 metre kala jeepi durdurdu.

"İmparator'un yolladığı mektuptan söz etmiştiniz bana... Yanınızda mı mektup?" diye sordu.

Çantamdan çıkartıp, verdim mektubu Bay Gece'ye.

Jeepin içindeki ışıkta, yardımcım büyük bir dikkatle mektubu baştan sona okudu.

Bitirdiğinde, sordum:

"Ne dersiniz?"

"İşi yalnızlık olan bir heykele, insanları, duyguları tanıttınız... Ben bekliyordum böyle bir şeyi. Her neyse, gelin," dedi.

Beraberce jeepten inip, arkadaki ayaklı film makinesini heykelin yanına taşıdık.

Bay Gece ayakları kurdu.

Ben, jeep'in orada, filmin makaralarına gözetiyordum.

Yardımcım yanıma geldi; İmparator Hadrian'ın duymayacağı bir ses ile:

"Mektupta yazmış oldukları aklıma takıldı. Oldukça sert bir mektup yazmış. Acaba neden? Bir de düşünüyorum; bu heykel tümü ile çıkartılıp müzeye konsaydı, mektubunda öne sürdüğü varsayımların hiçbirisi geçerli olmazdı. Öyle değil mi? O zaman, insanlar fotoğrafını çekeceklerdi onun..." dedi.

Bir an Bay Gece'nin söylediklerini düşündüm.

O arada, Bay Gece, film makinesini jeepten çıkartmış, üçgen ayaklarının üzerine yerleştirmek üzere getiriyordu.

Hafif bir rüzgâr çıkmıştı.

Orphée'nin evine baktım.

Kapkaranlıktı.

Bay Gece, film makinesini yerine yerleştirdi.

Gidip makaraları aldı; büyük bir beceri ile onları, makineye taktı.

Gözüm Orphée'nin evindeydi.

Tuhaf şey, sanki bir an, bir ışık yanıp söner gibi oldu.

Geçtim makinenin arkasına, görüş açısını ayarladım.

Bay Gece, bir sigara yakmış, izliyordu beni.

Gerilerden bir yerden gök gürledi.

İrkilip, yana çekildim.

Bay Gece:

"Hava bozuyor," dedi.

Görüş açısını yeni baştan ayarladım.

Düğmeye bastım.

Orphée'nin evi aydınlandı, bembeyaz oldu.

Makaralarla gelişigüzel şöyle bir oynadım. Biraz sardım, biraz döndürdüm onları.

Bir yandan da beyaz ışığın içindeki Orphée'nin evine bakıyordum.

Gökgürültüsünü bir kez daha duyduk. Çok yakınımızda

bir şimşek çıktı. İri yağmur damlaları düşmeye başladı.

Bay Gece:

"Gördünüz mü? Yağmur başladı. Film makinesi ve makaralar ıslanacak," dedi.

Başımı kaldırıp, gökyüzüne baktım. Bulutlar çok alçalmıştı.

"Yağmur çoğalacağı benziyor, Bay Gece. Yaz yağmurudur, az sonra geçer... Hemen jeepe taşıyalım makineyi."

Yağmur, çoğalmıştı.

Yardımcım ile, çarçabuk makineyi ve makaraları, jeepe taşındık.

Biz de, ön tarafa girip oturduk.

Alabildiğine bir rüzgâr esmeye başlamıştı.

Yağmur damlaları, jeepin üzerinde sesler çıkararak etrafta göller oluşturunuyordu.

Camlarımız buharlanmıştı; dışarıyı göremez olmuştuk.

Arada bir, uzaktan gelen gökgürültüsünün sesini duyabiliyorduk.

Bay Gece eğilip, jeepin radyosunu açtı.

Kanal düğmesi ile oynadı.

Radyodan; dipten gelen, boğukça, o zamana değin hiç duymadığım, sanki bir bellek patlamasının içinde bir yerden tanıdığım bir ses, birşeyler diyordu.

"... Akdeniz'in tragedyası güneşe bağlı, kuzeyinki gibi sislerle değil. Bazı akşamlar, denizin üstünde, dağların eteğinde, gece büyük bir koyun, pürüzsüz kıvrımı üzerine iner ve o zaman sessiz sulardan acı bir olgunluk yükselir.

Nerede, o doğanın tarih, güzellik ve iyilik ile başbaşa geldiği, kanlı tragedyaya bile sayıların müziğini getiren o üstün denge? Bunu düşünemiyoruz bile. Sırtımızı doğaya çevirmiş, güzellikten utanıyoruz...

Ama doğa hep duruyor karşımızda ne insanların çılgınlığı üzerine kendi sessiz göklerini ve kendi mantığını geriyor.

Bugünün insanı, önce bedenin kurtulması gerektiğini sanıyor. Bu uğurda ruhun bir süre için ölmesine bile razı oluyor. Ama ruh, bir süre için ölebilir mi?

Uygarlıklar, onun bunun kulağını çekmekle kurulmaz.

Uygarlıklar, düşüncelerin çatışması, düşüncenin kanaması ile acı ve yürek ile kurulur.

Benim ve benim gibilerin istediği dünya, kimsenin kimseyi öldürmediği bir dünya değil; adam öldürmenin haklı olamayacağı bir dünyadır. Burada çelişme içindeyiz. Çünkü yaşadığımız dünya, öldürmenin haklı sayıldığı bir dünyadır. Değiştirmek isteyince de öldürmeyi gözönüne almak gerekecek gibi görünüyor..."

Bay Gece de, ben de bu duyduklarımız karşısında şaşır-mıştık.

"Kimdi bu konuşan?" diye sordu Bay Gece.

"Tuhaf şey; sanki biliyorum, çok iyi tanıyorum, ama çıkartamıyorum bir türlü," dedim.

Yağmur dinmişti.

Jeepten çıktık.

Yağmurdan ıslanmış toprağın üstünde yürüyerek, İmparator Hadrian'ın heykelinin oraya gittim.

Ardımdan Bay Gece, üçgen ayakları getiriyordu. Onları, az önce yerlerine yerleştirdikten sonra, gidip film makinesini aldı; getirip yeni baştan kurdu. Makaraları takıp, usta bir biçimde, şöyle bir çeviriverdi onları.

Bir sigara yakıp, heykelin yanına gitti.

Yağmur bulutları iyice dağılmıştı.

Gözüm Orphée'nin evindeydi.

Ev, karanlıktı.

Görüş açısını yeni baştan ayarladım. Makaralarla şöyle bir oynadım. Düğmeye bastım.

Orphée'nin evi aydınlandı, bembeyaz oldu.

"Sayın Hadrian, işte beyaz perde!

İşte Paris'te Son Tango," dedim.
Şerit ışığa düşmüştü.

"... 'Buna sinema derler' dedi Tom. 'İşte, bu da ekibim, film çekiyoruz.'

'Dudaklarını hafifçe Jeanne'ın dudaklarında gezdirdi. Hareketleri yaramaz bir çocuğunkinden farksızdı.

'Seni öpersem bu bir film olabilir.'

Tom, Jeanne'ın saçlarını okşadı.

'Seni okşarsam, o da film olabilir.'

Tom, kendinden geçmiş, kameraya karşı oynamaya başlamıştı bile. Jeanne ona engel olmaya çalıştı.

'Yeter, durdur şunları,' derken, kollarını iki yana sallayıp, kameramanı uzaklaştırmaya çalışıyordu.

'Sana söyledim ya. Bunlar benim ekibim. Yeni bir....."

"Film yanlış sarılmış," diye haykırdı Bay Gece. "İmparator Hadrian tüm beyaz perde olayını karıştıracak! Galiba, makaraları karıştırdık."

Öyleydi.

Kolu kaldırdım, filmi kestim.

Döndüm Bay Gece'ye:

"Haklısınız," dedim. "Acele ettim. Makaralar karışmış..."

"Günün doğmasına az bir zaman kaldı," dedi Bay Gece. "Sanırım bu gece halledemeyeceğiz bu işi... Makaraları yeni baştan sarmak gerekiyor."

Ardımı döndüm. İmparator Hadrian'ın yüzüne baktım.

O, her zamanki gibi, öylece ileriye bakıyordu.

Birden, Orphée'nin evinin yüzeyindeki beyaz ışıktaki, bir perde açıldı.

Öylesine ummadığım bir şeydi ki bu; bir an donup kaldım.

Perde kapandı.

"Gördünüz mü, Bay Gece?" diye sordum.

Görmüştü.

O da, heyecanlanmıştı.

"Bir perde açıldı ve kapandı," dedi.

Gözüm, Orphée'nin evinin yüzeyindeki beyaz ışıktaydı.

Hiçbir hareket yoktu.

Yeni baştan, makinenin kolunu indirdim.

Garip şey, bu kez, Paris'te Son Tango filminin değişik bir bölümü oynamaya başlamıştı.

... Güneş ışınları, nehrin üzerindeki köprünün, girintili çıkıntılı parmaklıklarında oynayıyordu. Çiçekli demir sütunlar içinde, onlar bilmeden tutkulanmışlardı bile...

Tanışmıyorlar. Kadın, adamın kızı yaşlarında. Başındaki geniş kenarlı kahverengi şapkası hafif yatık. Genç ve güzel, küstah sayılabilecek denli çekici bir biçimde yürüyor. Elindeki uzun askılı çantasını sallarken, rüzgâr simsiyah saçlarını, beyaz kürkünün üstüne savunuyor. Dolgun dudakları, ıslak ve taze. Olgun vücudunu saran gri jarse elbisesi yürüyüşünün dışına taşıyor, uzun bacakları, her adımında, kürkünün dalgalanmalarına katılıyor.

Erkeğin yüz çizgileri bir atmacayı andırıyor. Sert, katı ve alaycı.

Zaman zaman, kalın parmaklarını, saçlarının arasından geçiriyor, ellerini, deve tüylü paltosunun ceplerine sokuyor. Bu kirlenmiş ama iyi dikilmiş paltosu ile, bir Amerikan gangsteri gibi.

Adları, Paul ve Jeanne.

Yaya geçidinde yürüyen iki kişi...

Makinenin kolunu kaldırdım.

Görüntüler, bir anda kayboluverdi.

Bay Gece:

"Bir şey mi oldu? Niçin kestiniz filmi?" diye sordu.

"Dikkatli bakın. Pencerenin perdesi yeniden açılıp kapandı. Sanki, Orphée filmin içine giriyor.

Filmi bu yüzden kestim. Ama, ben filmi kestiğimde, o perde, yeniden kapanıverdi," dedim.

Bay Gece:

"İnanın hiç görmedim; kendimi filme kaptırmış olacağım. Bundan böyle onu da izleyeceğim," dedi.

Makinenin kolunu, yeni baştan indirdim.

Film sürüyordu.

... Birden Paul, Jeanne'i kucaklar. Pencerenin yanındaki duvardibine götürür. Elini, kalın paltosunun yakasından içeri sokarak, sarılır. Paul Jeanne'i kendisine çekip, elbisesinin üzerinden onu okşamaya başlar. Sonra ani bir hareketle elbisesinin düğmelerini açar. Birbirlerinin giysilerini çıkarmaya başlarlar. Solukları sıkışır. Paul, Jeanne'in göğüslerini öperek, eğilir...

Birden, film koptu.

Hırslı, Bay Gece'ye döndüm.

"Öyle eski bir kopya ki elimizdeki, çok sık kopacağına benzer," dedim.

Filmi doğru dürüst gösteremiyoruz diye canım sıkılmıştı.

Makaraları çıkartıp, yıldız ışığında uğraşmaya başladık.

Biz orada, Paris'te Son Tango filminin bu eski kopyasını onarmaya çalışırken, gece hayvanı, kesik kesik uluyordu.

Dönüp, Orphée'nin evine baktım. Evin yüzeyindeki beyaz ışıktaki, en küçük bir hareket bile yoktu.

Kolu indirdim.

Şerit ışığa düştü.

Film yeniden canlanıvermişti.

... Paul, iki elini Jeanne'in yüzüne götürerek, okşamaya başlar. Sonra elleri, Jeanne'in boynuna ve omuzlarına doğru

iner. Birbirlerine biraz daha yaklaşırlar, Paul, Jeanne'in saçlarını öpmeye başlar.

Teype ses alan adam, yere çömelmiş, başında kulaklıkları, elindeki mikrofonu sağa sola oynatarak çevresindeki hayvanların seslerini banta alır...

"Özür dilerim Sayın Hadrian!" diye bağırdım.

Makinenin kolunu kaldırdım.

Bağışlayın sayın İmparator; kesip, kuşa çevirmişler filmi... Gördünüz, nereden nereye atlayıverdi birden! Üstelik, az önce de söylediğim gibi cızırtılı ve eski bir kopya bu," dedim.

İmparator Hadrian'm taştan yüzü, her zamanki gibi ileriye bakıyordu.

Ardımda bir yerde gece hayvanı uludu.

Orphée'nin evine baktım.

Bembeyazdı.

Yanıbaşımda, Bay Gece:

"Az sonra sabah olacak... Gün ışıyınca, bütün görüntüler yitip gider. İsterseniz, makaraları çevirip, filmin sonunu gösterin," dedi.

Yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

Makaraları döndürmeye başladım.

Sonra, kolu indirdim.

Orphée'nin evinin yüzeyindeki beyazlık, yeniden renklenip, canlanmıştı.

... Jeanne, çantasının içinde anahtarını bulur. Uzun bir uğraşından sonra kapı açılır.

Paul, hemen arkasındadır.

Kapıyı omuzlar.

Jeanne, evin içinde, ileriye doğru koşmaya başlar...

Akıl almaz olaylar görmeye başlamıştım.

Karşımda, birbirini kovalayan iki film kişinin yanı sıra, bir üçüncüsü daha belirmişti.

Bu görüntü girdabının içinde, ne yapacağını bilemeyen, uyumsuz biriydi bu.

Tanıdın onu.

... Paul, Jeanne'in arkasından bağırır. Buraya dek vardığımızı göre, ırtık bu yolun dönüşü olamaz, der...

Orphée, ışığın içinden kurtulmaya çabalıyordu.

Yüzünü görmeye çalışıyordum.

Bunca uzaklığın eşliğinde; böylesine çırpınan, nasıl bir geçmiş duruyordu karşımda? Nasıl bir gelecek?

Ya da, nasıl bir uzaklığın kısırcasında çırpınıyorduk ki, böylesine yakın bir çatışmanın kapanına sığınmıştık?

İşte, her şeyin kanıtı...

Ona bakmalıydım.

Bir tuzağa bakar gibi ona bakmalıydım.

Onun yüzündeki çizgilerden, tüm sorunların çürütücü, öldürücü yanıtlarını, yazgıyı durduran, sonra yazgıya kurulan, bütün bir yargının haritasını görmeliydim.

Oradaydı işte!

Her şeye karşın, görmüştüm onu.

Ama o, beni görüyor muydu?

Görmesi gerekir miydi ki?

Ya da, görmesi için bakması gerekir miydi bana?

İnanç. İşte yine kıstırmıştı beni.

O tılsımlı harfleri ile beliren bir düş yazısı gibi kısıvrak yakalamıştı beni.

Yalnızca bir kez bakabilirdim ona.

Tıpkı düş yazısının yok oluşunda, tükeniveren bir anımsamanın yitirilişi gibi.

Bu kapkaranlık ev, öylesine güçlü ki, her gelişimde, arkeolojik alanın taşlarına sindiği o gizemli durgunluğun böyle-

sine yırtılması; hem de bu yırtılışın böylesine sonsuz bir şafağın gölgesine rastlaması...

Olağan mıydı bu?

Geldim mi yoksa buralara?

... Paul, artık bu kız benimdir diye bağırır ve devam eder. Benden kaçtın, ama dünyanın neresine gidersen git, seni bulacaktım. İşte en sonunda buldum seni. Çünkü...

Jeanne, çekmeceyi açar. Babasından kalma tabancayı alır. Elindeki soğuk demir parçası ağır ve güçlüdür...

Filmi kesmeye çalışıyordum.

Makinenin kolu kilitlenmişti.

Film, devam ediyordu.

Bütün gücümle direnmeme rağmen, kol yerinden kırırdamıyordu.

... Paul, Jeanne'e bir adım daha yaklaşır. Kızın paltosunun açıldığını görmez bile.

Silahın namlusu, Paul'e çevrilir...

Orphée, bana doğru gelmek için bir hamle yaptı.

... Kız, tetiği çeker...

Orphée, olduğu yerde, döne döne, sendeleyerek cama yaslandı.

Balkona açılan kapı, bu ağırlığa dayanamayıp, ardına kadar açılıverdi.

Orphée'nin saçları sabah yeline kapıldı...

"Haydi gidelim," dedi Bay Gece.

15 ARALIK 1982

ANKARA

Nazlı Eray

ORPHÉE

Sıcak bir kıyı kentine yarı hasta ulaşan romanın başkişisi, her an peşinde olan 'ölüm'e karşı koymaya çalışmakta ve *Orphée*'nin evini, yardımcısı *Bay Gece* ile bulmaya çalışmaktadır. Olayların akışına beklenmedik bir biçimde karışan Roma İmparatoru *Hadrian*'ın mermerden heykeli ve 'Paris'te Son Tango' filminin kişileri, bu kıyı kentinde, bizleri düş ve gerçeğin ayrıldığı o incecik sınırdan acaba nerelere kadar sürükleyecekler? *Nazlı Eray*'ın ilk yayımlandığında yankılar uyandıran bu romanında 'yitmiş gitmiş' bir dünyayı yakalamaya çalışan roman kişileri ile, hem bunalımı, hem mutluluğu soluk soluğa yaşayacaksınız.

Kapaktaki resim: PAUL DELVAUX

ISBN 975.510.236-1